

31/5/26.

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును
Post Box No. 212. Telephone No. 2544.

Vol. 14 }
సంపుటము ౧౪ }

చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ నెవ్వంబరు నెల 9-వ తేది గురువారము
శ్రీ అక్షయనామనంపత్తర భాద్రపదమాస శుద్ధ ద్విత్వీయ.

{ No 137
{ సంచిక ౧౩౭

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గాఢ గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతావస్త్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, నాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్టబోగొట్టును
బొటకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రెరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

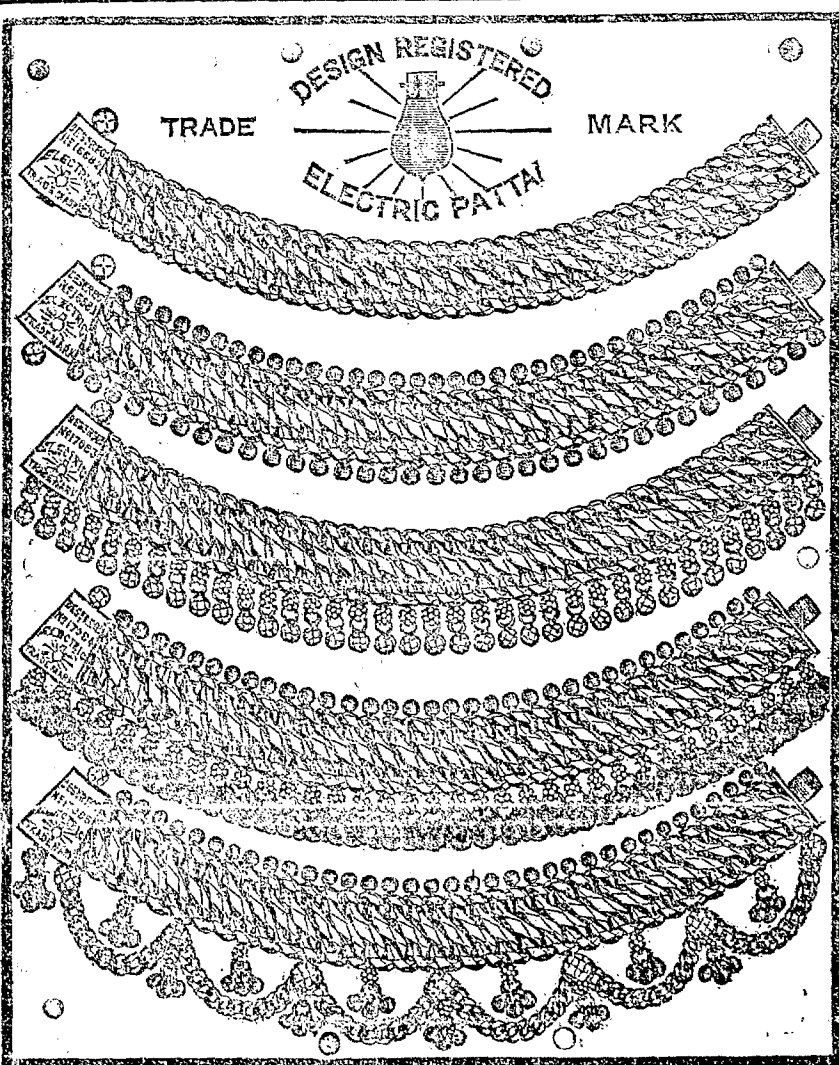
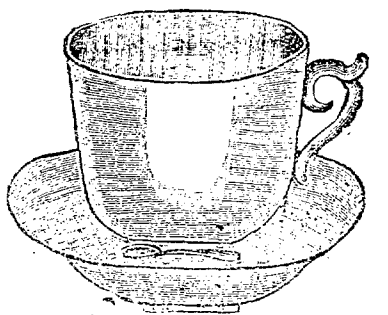
(3)

మాకాతాదారులకు అనేక సదుపాయములు గలవు

వాణిజ్య నియమాలకా సీమవేండి, మేలైన పుష్కరాగములు, మొదటికరము పట్టుకెంపులు, కుమ్మకెంపులు
మొదలగువాటితో తయారుచేయబడిన కాశీమాలలు, మెడచెయ్యులు, బుడ్డామలు వంటివి, నాగవత్తులు, మట్ల
మొగ్గలు, జడబిళ్లలు, లోలాకులు, తోడులు, చంపనరలు, కెంపుఅడ్డీగలు, ఉంగరములు, అంటుపోగులు, బేసరులు,
బులాములు, పట్టుగొలుసులు, చుట్టుగొలుసులు, మిరియాలగొలుసులు, కంచములు, గిన్నెలు, ఉద్దరిల్లిలు, పలువిధవేడుక
సామానాలు యివి, యివి యననేల ముక్కుబుడక మొదలు చంద్రహారమువరకు అన్నిరకముల సామానాలు మావద్ద
సిద్ధముగా నున్నవి. లేనివి ఆర్డరిచ్చిన వెంటనే తయారుచేసి యిచ్చెదము ఒకసారి మా నమస్కరమును పరిశీలింపుడు.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ, నగల వర్తకులు నెం 25,
చైనాబజార్, రోడ్డు, మద్రాసు.

నూతనముగా ప్రదర్శింపబడిన
“ఎలెక్ట్రిక్”
ల

పట్టెగొలుసులు

మొదటి రకము
వెండికి గ్యారంటీ

పేటెంటు ఆఫీసున రిజిస్టరు
చేయబడినది. ప్రేడు మార్కు
రిజిస్టరు అయినది. 2568

ఆర్డరులపై ని గొలుసులు
వి. పి. ద్వారా పంపించ గలము.
కాళ్లకొలయు ఎంతతూనిక
నెం డి తో గొలుసు చేయవలసి
నదియు వ్రాయించ కోరెదము.
నెండికి నా నాటి ధరల చార్జి
చేయదుము. జత 1-కి మజూరి:
పెద్ద నెణ్ణా. చిన్న నెణ్ణా
నెం. 1 ర్పు 6 ర్పు 4
నెం. 2 " 7 " 5
నెం. 3 " 8 " 6
నెం. 4 " 6 " 6
నెం. 5 " 9 " 7
సోల్ ఏజెంటు:- నారా
యణ దాస్ పీట్టి,
191. చైనాబజారు, రోడ్,
మదరాసు.

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station
Master's Classes. Full particulars and Railway
Fare Certificate on 2 annas Stamp. 3108
Apply to:-

Imperial Telegraph College, Delhi

ప్రారణ గీతావళి

ఉపనిషత్తులు, భగవద్గీతలు మున్నగువాటినుంచి గాంధీ
మహాత్మునిచే కేంద్రీకరించబడిన వాటిని తాత్పర్యసహితముగ
ఆంధ్రీకరింపబడియున్నది. వెల 0-5-0 లు తేటాచిల్లలను పం
పిన పంపబడును. 4 బుక్కులకుతక్కువగా వి.పి. చేయబడవు.
3051 ఆంధ్రబుక్కు డిపో-నిడదవోలు.

వసుమతి

2684

గ్రంథకర్త (శ్రీ) మతి కనుపర్తి వరలక్ష్మమ్మగారు

వసుమతి సాంఘిక, సాంసారి కానర్థములను వివరించు
చక్కని సాంఘికనవల. ఆంధ్రయువకుల తుమాసంపత్తిని పత్తి
నురాగమును వెల్లడించుటలో దీనికి తుల్యమగు నవల యాంధ్ర
భాషయందులేదు. విద్యార్థికులచే ప్రశంసించబడి, బెక్ షట్టుపుక్కు
కమిటీవారిచే నమ్రాపుడు చేయబడియున్న తేజాకాలంలో పత
నీయగ్రంథముగా నిర్ణయంపబడుచున్నది. పాపాణి హృదయ
లను నైతము కరగించు వసుమతి కష్టగాథ నాంధ్ర స్త్రీపురుషు
లెల్లరు తప్పక చదివి సానుభూతిని జూపుదురుగాక, డిమిన్యవైజా
169 పుటలు వెల రు. 1-0-0
విలాసము, మేనేజరు, సరస్వతిప్రెస్, గుంటూరు.

తూర్పు గోదావరి జిల్లా బోర్డు ప్రెసిడెంటు ఎన్నిక

(స్వకీయ విలేఖరి)

అధికారిక పత్రము

కాకినాడ, సెప్టెంబరు 8:— 16-8-26 తేదీన తూర్పు గోదావరి జిల్లా బోర్డు ప్రెసిడెంటు ఎన్నిక జరిగెను. అందు బో కల గోవిందరావు నాయుడు బి. ఎ. వి. ఎల్. గారును (2) డి. బి. కొమ్మరెడ్డి సూర్యనారాయణమూర్తి నాయుడుగారును ఆభ్యర్థులుగా నుండిరి. అందు మొదటివారు ప్రెసిడెంటుగా ఎన్నుకొనబడినట్లు డిక్లేర్ చేయబడిరి. గెజటు నోటిఫికేషన్ ఆయనది. ఆయన ప్రెసిడెంటు చార్జి పుచ్చుకొని వ్యవహరించుచున్నాడు. 31-8-26 తేదీన కాకినాడ సబ్ డివిజన్ జడ్జి కోర్టులో యీ (1), (2) ఆభ్యర్థులను రెస్పాండెంటుగా చేర్చి జిల్లా బోర్డు మెంబరు లోటు కుబ్జారావు నాయుడుగారు అప్లీకేషన్ పిటిషను బాఖరు చేసిరి. మొదటి రెస్పాండెంటు ఎన్నిక చెల్లరాదని తీర్పుచేయవలసినదని కోరిరి.

పిటిషనులో చెప్పబడిన వానిని యీ క్రింద వివరించినాము:—

కొండలు స్వరాజ్య సభ్యులును, మహ్మద్ అమీన్ సాహెబ్ బహద్రులు అను నొక మహమ్మదీయుడును జిల్లా బోర్డులో యితరులు కాకుండ సభ్యులుగా నుండిరి. లోకల్ బోర్డు జ్యూరిస్ డిక్షనరీలో నున్న లోకల్ ఏరియాను ఆనరరీ ఫస్టు క్లాసు మేజిస్ట్రేటుగా అమీన్ సాహెబు బహద్రులు నియమింపబడిరి. 20-7-26 తేదీ గల ఫోర్టనెంటు జర్జిలలో నె 540 రు నోటిఫికేషన్ గా యీ యుద్వోగనియమకము ప్రచురింపబడెను. అయిద్వోగిత్యా, 16-8-26 తేదీ మీటింగున పూర్వము రెండవ ఫాలు తన మేజిస్ట్రేటు పదవిని నిర్వర్తించెను.

ప్రెజెప్టుబడిన పురుషుడు జిల్లా బోర్డు నియోజిత సభ్యుడు. (1) రెస్పాండెంటు మామగారయిన అప్పటి జిల్లా బోర్డు ప్రెసిడెంటు సిఫార్సులముగా ఆయన సభ్యుడుగా నియోజింపబడిరి. (2) రెస్పాండెంటుకు ఆయన మామగారిని చాల కాలమునుండి ముఖ్యమైన హితును, వారి మూలమునకే యీ సభ్యుడు (1) రెస్పాండెంటు ఆభ్యర్థిత్వమును బలపరచుటకే, ఆయనకు వోటుచేయుటకే ఎన్నికలలో పాల్గొనెను.

ఆయనపదవి గెజటు చేయడముతోడనే, లోకల్ బోర్డు ఆర్డరు-న సెక్రటరీయమున ప్రెజెప్టుబడిన పురుషుడు జిల్లా బోర్డు సభ్యత్వము అంతరించినది. (1) రెస్పాండెంటును ఆయనమామగారు హైకోర్టునకు రెండవ వారు చాల కాలమునుండి హైకోర్టు వకిలుగా నున్నారు. ప్రెజెప్టుబడిన సభ్యునికి సభ్యత్వార్హత లేనట్లు వారికి బాగా తెలియును. అయినప్పటికి మొదటి రెస్పాండెంటు ఆధి: సంఖ్యాకమైన సభ్యులను పొందునట్లు ప్రాతినిధ్యమైన ఉద్దేశ్యముతో ప్రాధులెంబుగా నీనికి వోల్టేజీ చేసిరి. ఆవోటురు ఇంకను ఇతిరవిషయములకు లోకై తానవర్హతైనప్పటికిని నోటు ఎక్కర్ వైజ్ చేసెను. పిటిషనర్ నకు అనర్హత సంగతి ఈ మధ్యవరకుగాని తెలియలేదు.

ప్రెజెప్టుబడిన పెద్దమనిషి తనవోటును సరిగా నుర్తింపలేదనియు, అసంగతిని పెద్దమనిషులు యెదుట ఒప్పుకొనెననియు పిటిషనర్ నకు ధృవము తెలియబరుపబడెను. ఆభ్యర్థి చేయవలసిన సరిగా క్రిందుగాను నుర్తిపెట్టవలసిన ఫలమునకు అంతరిగాను ఆయన నుర్తికేసినట్లు కనుపించుచున్నది. అందువల్ల ఆయనవోటు ఆయన అనర్హతనుబట్టియు అనుదీక్షముగా నుర్తింపుబడునట్టియు చెల్లబడదు.

మరియొక సభ్యుడు, మొదటి రెస్పాండెంటుకు వోటు చేసిన అయిన, తన వోటును సరిగా నుర్తింపలేదనియు, నుర్తింపవలసిన ఫలమునందు నుర్తింపలేదనియు పిటిషనరును తెలియచున్నది. ఆభ్యుపకును దాని ననుసరించి వ్రాయబడిన రూల్సునకు ఒప్పునందున ఆవోటుగూడ చెల్లబడదు.

స్వరాజ్య సభ్యులకు వాదనములు

ఈ క్రింద వివరింపబడినట్టిగా బోర్డు స్వరాజ్య సభ్యులతో ఆకాశ్రయమైట్టియు రూప్యమైట్టియు కాంక్షేట్టియు మొదటి రెస్పాండెంటు చేసికొని వారిని చినుకు వోటునిచ్చుట ప్రాత్యానాచరమని పిటిషనరునకు తెలియుచున్నది. అది నిజమని నమ్ముచున్నాడు. తనవోట్లను ప్రతిఫలముగా, కాంక్షే ప్రకారము, ఇతిరసంగతులు కాకుండ, మొదటి రెస్పాండెంటు ఈ క్రింది విధముగ సమర్థించెను.

మీకు తెలియునా?

మామూలుగా వాడబడుచున్న నెయ్యి చాలాశ్చియము, గాన కొండరుమాత్రమే దానిని వాడుచున్నారని మీకు తెలియునా?

ఎందుచేత ననగా దానియొక్క ధర చాల ఎక్కువ, మరియు దానివలన గలుగు పుష్టి అతిస్వల్పము. గాన మామూలు నెయ్యిని వాడుటవలన మీకు ఖర్చు ఎక్కువ, ఆరోగ్యము తక్కువ.

మామూలు నెయ్యికంటె కొకొజెమ్ (Cocogem) వంటకు చాల మేలైనది. మిక్కిలి సరసము; అహారమునకు మంచి రుచిని, ఎక్కువ పుష్టిని గలిగించు నని మీకు తెలియునా?

వంటవనులకు మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనదనియు, 100-కి 100 పూర్తిగా శాఖములతో శయా రుచేయబడిన దని పూచీ నియ్యబడును. అందుచేతనే మీరు కొకొజెమ్ తో (Cocogem) వంటచేయవలెను.

నేటినుండియే కొకొజెమ్ తో వంటచేయుడు

ప్ర. నెం. 2852

కొన్ని మానవులనుండి మొదటి రెస్పాండెంటు రాబోవు మద్రాస్ కానసభా ఎన్నికలకు పని జేయుచుండెను. ఆ ఎన్నికలలో స్వరాజ్య అభ్యర్థులతో పోటీపడకుండుట. (2) సదరు ఎన్నికలలో జిల్లా బోర్డు ప్రెసిడెంటుగా నున్న తన పదవిని పలుకుబడిని స్వరాజ్య పార్టీ కనుకూలముగా వినియోగించుట. (3) రాజమండ్రి తాలూకా బోర్డులోని తన సభ్యత్వ స్థానమునందు జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీవారిచేత ఎన్నుకొనబడిన మనిషిని నియోజించుట. (4) తనను ఎన్నికైనందువల్ల కలిగే తాలూకా బోర్డు ప్రెసిడెంటు ఖాళీపాసపు ఎన్నికలలో జిల్లా బోర్డు ప్రెసిడెంటు, తాలూకా బోర్డు ఎక్స్ ప్రెసిడెంటుగా నున్న తన పలుకుబడిని పోజిషన్ ను స్వరాజ్య అభ్యర్థికి వినియోగించి అతనికి నియోజిత సభ్యులయొక్కయు ఇతరుల యొక్కయు వోటును సంపాదించుట.

స్వరాజ్య సభ్యులు స్వచ్ఛగా చేసికొనే ఎన్నికలకు వోట్ల మొదటి రెస్పాండెంటు ఈ ప్రకారముగా (వాలంటరీగా) ఇచ్చాపూర్వకముగా జోక్యము తీసికొని అట్టి జోక్యమువలన సంపాదించబడిన వోట్ల సహాయముతో తన ఎన్నికను సంపాదించుకొనెను. మొదటి రెస్పాండెంటును స్వరాజ్య సభ్యులు రికార్డు చేసిన వోట్లు, వైస వివరింపబడిన తగినట్టి పలుకుబడిని వినియోగించుటవల్ల అది ఆ ప్రకారము వచ్చెను గనుక, చెల్లవు (ఇన్ వేలిడ్ అరును) మరియు ఆయన వారికి చేసిన వాగ్దానములు తన పక్షమున ఎన్నిక హక్కును వినియోగించుటకు వారిని ప్రోత్సహించు మద్దేశ్యముతో ఇవ్వబడిన ఇల్లిగల్ గ్రేటు ఫిక్షన్ గా తేలెను. సదరు కాంక్షేట్ట పబ్లిక్ హాలిసీకి విరుద్ధము. దాని మూలమున వచ్చిన వోట్లు చట్టప్రకారము ఇంకను ఇన్ వేలిడ్ అరును.

ఎన్నిక ప్రారంభమైన కొంతకాలమువరకు తేలట్ యొక్క రహస్యమును ఉంచలేదు. ఇట్టి విధానమువలన బయటివారు వోట్లను నుర్తింపుటకు సులభముగా చూడగల్గుచున్నారని చెప్పదు సభ్యులలో కొందరు అభ్యంతరపెట్టిరి. అప్పుడే ఆఫీసును పూర్తిగ మరుగుపరచి ప్రిసైడింగ్ ఆఫీసరు తేలట్ రహస్యమును కాపాడెను.

ఇద్దరు రెస్పాండెంటులకు చెరి 17 వోట్లను సమానముగా రెక్క కనబడినప్పుడు ప్రిసైడింగ్ ఆఫీసరు లాట్టుకేసి ఎల్వను ఫలితమును వాక్రుచ్చెను. ఆయన వర్ణనవిధానమును రూల్సు అంగీకరింపవు. లాట్టును వేయుటకు రూల్సువల్ల ఆయనకు అధికారము లేనప్పుడు ఆయన క్రొత్త ఎన్నికకు ఉత్తరవుచేసి యుండవలసినది.

వైస చెప్పబడిన కారణము, పరిస్థితులవలన మొదట రెస్పాండెంటు ఎన్నిక వాయిడ్ అయ్యెను. కాబట్టి అనర్హుడైన సభ్యునియొక్కయు చట్టప్రకారము వోటును నుర్తింపని మరియు సభ్యునియొక్కయు వోట్లను అయిక్రమగ పొందినందువలన ఎల్వను ఫలితము వేచిరియవ గా ఎఫ్ట్ అయ్యెను. మొదటి రెస్పాండెంటు యుక్తరీతిని ఎన్నుకొనబడినది ప్రిసైడింగ్ ఆఫీసరు వాక్రుచ్చునందు నుండవలసినది.

పిటిషన్ లో చెప్పబడ్డ కారణములవల్ల మొదటి రెస్పాండెంటు ఎల్వన్ చెల్లదు అనియు రెండవ రెస్పాండెంటు జిల్లా

శాసనసభ ప్రశ్నోత్తరములు

రామ్మడు రాజాగారు:— నేను శాసనసభలో హిందూ ధర్మదాయములబోర్డునుగూర్చి కొన్ని వివరము లడిగిన పిమ్మట బ్రష్టీలవద్దనుండి యెంతద్రవ్యము బోర్డు ఖర్చులగూర్చి రాబట్టిరి? ప్రభుత్వమునా రెంతయిచ్చిరి? ఎన్ని కేసులలో బోర్డువారు జోక్యము కలుగజేసికొనిరి? అని ప్రశ్నించిరి.

ఉ:— 1926 ఆగష్టు 1 వ తేదీ వరకి బ్రష్టీలవద్దనుండి రూ 44,170 వసూలుజేయబడెను. ప్రభుత్వము బోర్డు ఖర్చుల క్రింద రూ 1.65 లక్షలు ఖాతుపరచిరి. బోర్డువారు యిప్పటికి నాల్గు కేసులలో పాల్గొనిరి.

ప్ర:— మున్నూకాడి మతాధిపతిగ వి నిబంధన ప్రకారము ప్రభుత్వోద్వోగిని నియమించిరి? ఉ:— సదరు మతమునకు మతాధిపతిగ నెవరి నియమింపలేదు. దీర్ఘ సెలవునందున్న యొక గవర్నమెంటు ఉద్వోగిని చట్టములో 14 వ సెక్షను ప్రకారము మతముయొక్క వారసత్వపుహక్కు గల బ్రష్టీ పరులను తాత్కాలికముగ నిర్వహింప నియమించిరి.

బోర్డువారు జేయుచున్న విచారణ ముగియువరకే ఆతడుండును. మునుపారు హైకోర్టులో కేసు జేయుటచే ప్రెజ్డరు అమలు జరుపలేదు.

* * * స్థానిక సంఘముల ఎన్నిక తగవులగూర్చి కొన్ని జిల్లాలలో కేసులను సెలవెత్తబడి విచారణజేయకుండ ఆలశ్యము జేయుచున్నారని తెలియునా? ఆ విషయమై ఏమి నిశ్చయించిరి? ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకముగ విచారణ కోర్టులను నియమించురా? యని బి. రామచంద్ర రెడ్డిగారు ప్రశ్నింపగా, ఆ విషయమై తెలియరాలేదు. ఇంకను ఆలోచించుచున్నారని అని ప్రత్యుత్తరము వచ్చెను.

* * * తేదీ విల్లింగుడను ప్రెయినింగు కాలేజీకి సంబంధించిన హాస్టల్సునందు విద్యార్థినులు యీ దినన సంఘములవారు గలరని ఆర్. వీరయనుగారి ప్రశ్నకు త్తరవుగ తెలిపెను— 1. ఐదు పాఠాను విలేతువుల హాస్టల్సు: బ్రాహ్మణులు 76 నాయుడు 4. సాతాని 1. ఓడ్రు 1. మదల్యాదు 3 రెడ్డి 2. త్త. త్రియ 1. వెల్లూల 2 (90) 2. బ్రాహ్మణేతర హిందూ హాస్టల్సు— చూడగ 10. నాయరు 1. పిల్లే 11. త్త. త్రియ 1. నాయుడు 18. నాడరు 1. (37) 3 ఇండియన్ క్లబ్బు హాస్టల్సు— క్రైస్తవులు 28, ఆదిద్రావిడులు 10. (38)

బోర్డు ప్రెసిడెంటుగా యుక్తరీతిని ఎన్నుకొనబడినదియు అట్లుగాక పొయినయెడల తిరిగి ఎన్నిక చేయవలయుననియు కోర్టువారు డిక్లేర్ చేయవలసినదనియు పిటిషన్ ఖర్చు లిప్పించవలసినదనియు ఇంకను ఇతిర ఉచితమనితోచిన ముదరాల నిప్పించవలసినదియు మొదట రెస్పాండెంటువీర డిక్రీ ఇప్పించవలసినదియు బోర్డువారిని పిటిషనర్ ప్రార్థించెను.

మరణపత్రము

కార్యాలయము నభి:—శుక్రవారము 10 వ తేదీ సాయంత్రము 5-15 గంటల 50 నిమిషములలో జరుగును.

మొనూరు రైల్వేల ట్రాఫిక్ మానేజరుగారు కవాలందు చామరాగనగరులమధ్య రైలుబద్దెలు గండ్లుపడినవనియు కావున రైల్వే నడుమటలేదనియు తెలిపిరి. (అ.ప్రె.)

ఒకనవరణ:—నిన్నటిదినమున వేరువేరు కాసనసభల ఎన్నికలకు నిలుచుండిన కాంగ్రెసు అభ్యర్థులలో సారబాటున ప్రామరాజ్ జె. గె. వాలాగారి నామము చేర్చబడినది. (అ.ప్రె.)

మదరాసు సెనేటు సభ:—సెనేటు మండలిము నందు ఆక్టోబరు 21 వ తేదీన 8 గంటల సేపు సభ జరుగును. తీర్మానముల ప్రతిపాదించబడిన సభ్యులు సెప్టెంబరు 21 తేదీ లోపున రిజిస్ట్రార్ గారి కంపవలెను.

రామనాయుడు మరణసంబంధమున ఇన్స్పెక్టరు గోవింద సామి నాయుడు గారు విచారణ చేయును. పల్నావరము వద్ద కార్మికుడు రామనాయుడు పైలుపై వచ్చి చేట్ పట్టులో దిగి, పెండ్లిచేరములకు పోవుచు కోడలియగు గోతిరాజుదేవి, గాయన వడెను. వైద్యులకు గొనిపోయిరిగాని రాత్రియే మరణించెను. (అ.ప్రె.)

అమృతపు వస్తువులందు కల్తీ నివారణచట్టము 1918 సం॥ మదరాసు ప్రెస్వెన్సు ఆఫ్ ఆడల్టరేషన్ చట్టము సవరణబిల్లు మదరాసు కాసనసభలో ప్రతిపాదించ ప్రకటించిరి. అందు కారణోద్దేశము లిట్లు తెలియజేయబడెను:—వనరు చట్టమునందు లోపము లున్నవని ప్రభుత్వ పరిశోధకుడు తెలియజేసెను. అలోపములసరించుచు యీ బిల్లు తయారుజేయబడినది.

విశ్వవిద్యాలయోపన్యాసము:—డా॥ సి. కున్హు రాజా బి. ఎ., ఫి. లా. గారు వేదములనుగూర్చి 10 ఉపన్యాసముల నొసంగెదరు. (వెసిడెన్సీ, కాలేజీ సంస్కృత తరగతి గదిలో ప్రతి సోమవారము, బుధవారము సాయంత్రము 4-80 మొదలు 5-30 గ. వరకు జరుగును. సెప్టెంబరు 18 వ తేదీన ప్రారంభము. ఉపన్యాసముల వివరాలను విద్యార్థితరులు ఉపన్యాసకులకు డా॥ సి. కున్హు రాజాగారి, (అహమ్మదులై బ్రీ) అనునతిని జెందవలెను.

సుగుణ విలాససభ:—శనివారము 11 వ తేదీన 5-30 గంటల విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలులో “సంకసార్ చరిత్రము” అను తమిళ నాటకమును ప్రదర్శించెదరు.

ఆదివారము 12 వ తేదీన సాయంత్రము 4-15 గంటల విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలులో వైసభవారు గానసభ జరిపెదరు. ఆరియాకుడి రామానుజయ్యగారు - గాత్రపాట. మరుంగపురి గోపాలకృష్ణయ్యగారు - ఫిడెలు. వేణునాయకరు - మృదంగం. గానసభకు సభ మొంబర్లకు సగముకేట్లు.

రాకపోకలు:—బ్రిటిషు రైల్వేల విషయక పరిష్కారము కొరకు ఇంగ్లాండు పంపబడిన పూర్ణయ్యగారు ఉదయము న ప్రదానమవచ్చిరి.

గవర్నరుగారు, కాప్తను పార్ట్లు ఆర్. సి. స్మిత్తు, పరివార సహితముగ ఉదయమున వచ్చిరి.

సర్. శంకరునాయకుగారు ఉదయమున వద్రాసు సిన్హనుండివచ్చిరి. (అ.ప్రె.)

40 వీండవయసువాడు మోటారుబసు ప్రమాదమువలన భయమిప్పుకొకల యెదుట గాయములు తగిలించుకొనెను. దినరలు ఆసుపత్రికి తీసుకొనిపోయిరి. (అ.ప్రె.)

రైలుప్రమాదము

అక్కిణిమునద్ద రైలుప్రమాదమువలన మరణించిన ఎర్రారెడ్డిగారి విషయమున ఇన్స్పెక్టరు గోవిందస్వామి నాయుడుగారు విచారించుదురు. (అ.ప్రె.)

ఆంధ్ర మహాసభలు

18, 19, 20 తేదీలుందు ఏలూరులో జరుగును

ఆంధ్రమహాసభలు లెల్లరు విచ్చేయ బ్రాభితులు

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సభకు కందుల వీరరాఘవస్వామి నాయుడుగారును, ఆంధ్రమహాసభకు ఆంధ్రరత్న గోపాలకృష్ణయ్య గారును, గ్రంథాలయ సభకు నాళం కృష్ణారావుగారును అధ్యక్షత వహింతురు.

ఖద్దరుప్రచారము

ఆంధ్రసభలలో ఖద్దరుప్రదర్శనము గూడ జరుపబడును. ఖద్దరు తయారుచేయుచున్న నా రెల్లరు తమ ఖద్దరును ప్రద

ర్శింపబ్రాభితులు. ప్రదర్శింపగోరువాడు వెంటనే ఆహ్వానసంఘమునకు తెలుపవలెను.

నూలు పోటీపరిక్ష

ఆంధ్ర సభలలో నూలువడుకు పోటీపరిక్ష జరుపబడును. పోటీ పరిక్షకు రాగోరువా రెల్లరు వెంటనే ఆహ్వానసంఘమునకు తెలుపవలెను. ఈ తీర్మానము బహుళాకరింపబడుదురు.

ఆత్మకూరి గోవిందాచార్యులు, 7-9-26 ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు.

బాలకుని నీటిగండము

పినతండ్రి బాలుని మునుగుట చూచియు, నీటిలో దిగి భయపడి చావనిచ్చుట

ఇన్స్పెక్టరు గోవిందస్వామి నాయుడుగారు నేడు 6 వండ్ల వైశ్యబాలుని మరణము గూర్చి విచారించిరి.

భైరాగిమతము చెరువునందు నుడిపాటి రాధాకృష్ణయ్యను వైశ్యబాలకుడు మునిగి చనిపోయెను చనిపోవుటను నుమారు 50 మంది చూచుచుండిరి.

జనరలు పోస్టాఫీసులో సుమస్తాగనన్న జి. వీరరాఘవయ్యగారు చనిపోయిన బాలుని పినతండ్రి. బాలునితల్లి పిల్లవాని బాల్యముందే మృతినొందెను. అప్పటినుండియు పినతండ్రియే ఆతని పెంచెను. పిల్లవానితండ్రి నాగపట్నమందు నివసించుచున్నాడు. వర్తకముదలి నవ్వుములవలన విచారగ్రస్తయైయున్నాడు. పినతండ్రి, కుమారు పృథ్వీ వీధియందున్నాడు. ఇంటి ఆసామి బాలునియందు అమితప్రేమ కలిగియుండెను. నాడతడు ఏదో యుక్తవయస్సు చేయబోవుచు పినతండ్రి కుటుంబమును ఆహ్వానించెను. కాని వారుపోన పలులేక ఈబాలుని పోనిచ్చిరి.

తరువాతి ఆయింటి యజమాని పరావు ఇల్లుచెప్పెను. ఉత్సాహంతో మరకు బాలకుడు నావద్దనే యుండెను. రెండు గంటలైనతరువాత ప్రసాదములు తిని చెరువునందు చేతులుగడుగుకొనబోయిరి. మేముందరమును మెట్లపై నిలబడియుంటిమి. నాభార్య పిల్లవాడు జారిపడుట చూచి అరిచెను. మేముందరము కేకలువేసితిమి. కాని పోలీసువారు వచ్చువరకును నీటియందు దిగలేదు. పోలీసువారువచ్చి తీయునప్పటికి బాలుడు విగతజీవుడయ్యెను. నేను చూచితిని, కేకవేసితిని. నీటిలో దిగి భయపడితిని. నాకొడులు తెలియక దిగ్బోలుచెందితిని. అక్కడ నుమారు 50 మంది యుండిరి. ఆకస్మాత్తురగామని తీర్మానింపబడెను. (అ.ప్రె.)

నాగస్వర వాయిద్యము:—సెప్టెంబరు నెలలో యాదిగువరీతి నాగస్వర వాయిద్యము పాక్షులవద్ద సాయంత్రము 5-30 గ. నుండి 6-30 వరకు జరుగును. పిట్టలుపార్కు-16 వ తేదీ రావివృక్షపార్కు-10 వ తేదీ లోనుస్వెయ్యగ-20 తేదీ శివజ్ఞానం పార్కు-17 తేదీ వేణుగోపాలచెట్టి పార్కు-24 తే. వసంతకుంఠపం-27 తే. మెరీనా-12, 26 తే. రాయపేట నారాయణస్వామి చెట్టిపిడి-15 తే. మీరుసాపాటుపేట 22 తేది సుంగంబాకం టాకుస్వెయ్యరు 19 తే. కోమలేశ్వరం పేట సదయత్తమును కోవిలపిడి-19 తేది.

హృదయరహిత పాలక సంఘపు

తెన్నికల దావా

స్వరాజ్యపక్ష అభ్యర్థిపై అసజయము గాంచిన అభ్యర్థి దావాచేయుట

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 8:—హృదయరహిత పాలక సంఘపు తెన్నికలలో స్వరాజ్యపక్ష అభ్యర్థి విజయముగాంచెను. ఆయన పైనను ఏ ఎలక్షనులు సరిగ జరుపబడలేదనియు చెండవ అభ్యర్థి దావాచేసెను - పెయిసుగారిని సమాధాన మియ్యమనియు, పోలింగు అధికారుల నివేదిక లంపయనియు న్యాయాధికారి యుత్తరువు చేసెను. (అ.ప్రె.)

ఇంగ్లీషు పార్టుహాండు పరిక్షలు

హైస్కీడు తెస్తుల ఫలితములు

(వెసిడెన్సీ, పార్టుహాండు అసోసియేషనువారి యజమాన్యమున ఆగస్టు 28 వ తేదీన హైస్కీడు తెస్తుపరిక్షల ఫలితము లీదిగన ప్రకటించబడినవి.

200 మాటలు 180 మాటలు తెస్తునం దెవ్వరును కృతార్థులు కాలేదు.

160 మాటల తెస్తు

టి. యస్. రామానుజ అయ్యంగారు	1	తరగతి
టి. జి. బాలసుబ్రహ్మణ్యం	1	తరగతి
యం. ఆర్. గోపాలసింగు	2	తరగతి
యస్. లక్ష్మీనారాయణ	"	
కె. వి. నరసింహారావు	"	
వి. యస్. దొరస్వామిఅయ్యంగారు	"	

140 మాటలు తెస్తు

ఆర్. వెంకటరామను	1	వ తరగతి
ఆర్. వీరరాఘవను	1	వ తరగతి
ఆర్. కృష్ణస్వామి	2	వ తరగతి

రైలుప్రమాదము

ఆదివారమురాత్రి వడ్రంగి ఆసుపత్రిగారు నాయుడు పేటనుండి గూడూరువెళ్లుచుండెను. రాత్రి రైలులోనిద్రవోయెను. ఇంకను ఒక స్టేషనున్నదనగా గూడూరుకూడెనని తలచి రైలుకదలుచుండగా నే మాకెను. రైలుక్రిందపడెను. రైలు వెడలిపోయెను. ఎవరును చూడలేదు. రైలుస్టేషనుకు తిరిగివచ్చుచున్న రైలుకనివాండు ఆతనిమరణవేదన వినిభయపడి విమనియమంతయు వెల్లిడిచేసిరి. రిలేపురైలులో ఆసుపత్రికి గొనిపోయిరి. గాని అక్కడనే మరణించెను. (అ.ప్రె.)

రైలుకూలి మరణము

తిరువత్తూరుకు వచ్చుచున్న గాంగుల శ్రీ చండబడెను పలిస్సెట్టరు విచారణయందు చనిపోయిన గోపాలము 30 వీండవాడు వెనుకనుండివచ్చుచున్న రైలు హతినేయగా నాలోపచ్చుచున్న నాగుబిడ్డలనుండి తప్పకొనిరిగాని ఈతనిమనసు గుడుటలేక ఇంజనుక్రింద పడెను. ఆకస్మాత్తురగామని విచారణలో కేలెను. (అ.ప్రె.)

గ్రామోపాధ్యాయుడు

మొదటి సంపుటము రెండవసంచిక 1926 జూలై నెలలో వెలువడినది. కృతజ్ఞతతో నడుకొంటిమి. ఇవి యొక విద్యావిషయ ప్రైమాసపత్రిక. సంవత్సరచందా పదిఅణాలుమాత్రమే. సంపాదకుడు శ్రీయుత కేశవమూర్తిల శివరామయ్యగారు, గవర్నమెంటు ప్రెయింసుమూలు శ్రీభామశర్మ గంజాజిల్లా. ఇది నరసన్నపేట కేజిసంఘముతరపున ప్రచురింపబడుచున్నది. ప్రార్థన (శ్రీమద్భాగవతము గతేంద్రమోక్షము) భగవంతుని వెదకుమార్గము (శ్రీరామకృష్ణ పరమహంసభోధనల నుండి ఆంధ్రీకృతము, గంజాముజిల్లా ప్రాథమికోపాధ్యాయ మహాసభల రిపోర్టు. ఆసభలలో శ్రీమాన్ శశిభూషణరథోమహాశయో (ఎం. ఎల్. సి), శ్రీయుత పాకలనారాయణరావుపార్కులు (బి. ఏ. బి. ఎల్) గాల్గొనంగిన ఉపన్యాసములు తీర్మానములు, పరివృత్తసాయము చున్నగు విషయము లీసంచికయందు గలవు. వలయువారు సంపాదకునిచేత శ్రీభామశర్మనునకు వ్రాయవలెను.

సర్వదేశములనుండి దిగుమతియగు

బట్టలపై సుంకము హెచ్చింపవలయును

బరోడామిల్లు యజమానులసంఘప్రతినిధిసాక్ష్యము

(అసోసియేటెడుప్రెసు స్పెషలు సర్వీసు)

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 8 — జపానుదేశమునుండి దిగుమతియగు వస్త్రములపై మాత్రమేగాక, ఇంగ్లాండునుండి దిగుమతియగు స ర కు స హి త ము గ స ర్వ చి దేశ ములనుండి దిగుమతియగు బట్టలపై 12½ పెర సెంటువరకు దిగుమతిసుంకము హెచ్చింపవలయునని నేడు బారిప్రొద్దునిగుట సాక్ష్యమిచ్చిన బరోడామిల్లు యజమానుల సంఘప్రతినిధి కాంతావల్ల గారు చెప్పిరి “స్వాభావికమగు మారకపురేటు” నిర్ణయము స్థిరము గావించుటయినని సాక్షిచేసెను. పిలిచిన నాలుగుపెన్నీలు రూపాయకు మారకపురేటుగా చేయవలయునని కాంతావల్లగారి అభిప్రాయము. మరల, స్టోర్సు మీదపన్ను, నగర సుంకములు రద్దుజేయవలయును. జపాను మాత్రమే గాక ఇంగ్లాండు, యిటలీ సహితముగ సర్వదేశములు భారతమిట్లుతో పోటీ జేయుదున్నవనియు, తత్కారణముచే దిగుమతియగు సర్వదేశముల బట్టలపై సుంకము విధింపవలయుననియు సాక్షి విస్పష్టముగ చెప్పెను కాబట్టి జపానుదేశమునుండి దిగుమతియగు బట్టలపై మాత్రమే సుంకము హెచ్చింపవలయునని బొంబాయి మిల్లు యజమానుల డిమాండుతో సాక్షి ఏకీభవించవలసినను.

జార్జి బల్లెగారి సాక్ష్యము

విక్టోరియా జూబిలు టెనీకేసు యిన్స్టిట్యూటు ఆఫ్ ఫిన్ సెపాలు జార్జి బల్లెగారు తదనంతరము బోర్డు ఎదుట సాక్ష్యమిచ్చెను గత మూడు సంవత్సరములలో యిన్స్టిట్యూటు నేత కాఖయందు జేర్చుకొనబడిన విన్యాయాల సంఖ్య ముప్పదియై నలుబదివరకు హెచ్చెననియు, యిన్స్టిట్యూటు నందు తరఫీదైన విద్యార్థులకు తగినఉద్యోగము లిప్పించుచుండు యిబ్బందులు లేవనియు, బొంబాయి క్యాపిటల్ పానులరకు చే నారిని యిన్స్టిట్యూటువలను తిరఫీచేయుటకు జేర్చుకొనుట కష్టమనియు, మునిసిపాలిటీ అందుకొరకు ఒక యిన్స్టిట్యూటును స్థాపించుట బాధకమననియు, మొత్తముమీద నేతపరిశ్రమకంటె తనయిన్స్టిట్యూటే శ్రీమునునభివృద్ధి నొందెననియు బల్లెగారుచెప్పిరి.

భూరివిరాళము

వైద్యశాఖకు మరియొక లక్షరూపాయలు

రంగూను, సెప్టెంబరు 8 — రంగూను ఆనరరీ న్యాయాధికారి డిప్టీకమిషనరుగారు ఒకలక్ష రూపాయలను వైద్యశాఖ యార్థము పంపిరి మాతృరత్న శాఖకై వినియోగింప నీయబడెను. ఇది ధర్మాదాయముగా వీసరచి రాబడిమాత్రము ఖర్చుపెట్టబడును. దానిబర్హవిధానము స్వర్గో నిశ్చయింపబడును.

(ఆ. ప్రె.)

తప్పుడు సాక్ష్య మిచ్చుట

శిక్షితుని లచ్చలులో విడుదలచేయుట

రంగూను, సెప్టెంబరు 8 — ఖిలాఫతు కార్యదర్శి ఉస్మాను ఖిల్జీగారిని అప్పీలులో వారికి తప్పుడు సాక్ష్య మిచ్చి ఖంరులకు విధించిన 6 మాసముల కరివరకయియు రద్దు చేయబడెను.

(ఆ. ప్రె.)

తెగనూరు, సెప్టెంబరు 8 — తెల్లపైంటు కల్లులు సి. ఆర్. ఆర్. పి లాండను సీ. బి. యి. డి. యన్ సి గారు మెచూరు సంస్థాన సైన్యాధిపత్యము వహింప నంగీకరించిరి శేష 78 టెంటులో ఉద్యోగస్థికారిము తెలుపబడినది. (ఆ. ప్రె.)

కాల్హెమురాక

రంగూను, సెప్టెంబరు 8 — రంగూనునుండి వచ్చిన తంతిలన ఉదయమున కాల్హెముగారు పినాంగు విడిచిరి తెలియునున్నది. ఇక్కడకు సాయంకాలము 5 గంటలకు రాగలరు. ఇప్పుడక్కడున్నదియు (తెలియదు, ప్రస్తుతము విక్టోరియా పాయింటునద్ద యాండి యుండవచ్చును. (ఆ. ప్రె.)

వాతావరణస్థితి

1926 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 9-వ తేది గురువారము

ముఖ్యస్థానములు	గత 24 గంటలలో	ముఖ్యస్థానములు	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో
గోవాలోపూర్	90.0	78.7	...	18.45	—	9.26	...
విశాఖపట్నం	87.5	79.2	0.16	12.89	—	3.83	...
కాకినాడ	90.5	77.7	...	28.16	+	10.02	...
మచిలీపట్నం	89.6	77.6	0.06	15.26	—	4.89	...
కర్నూలు	90.9	72.7	0.22	8.51	—	6.88	...
బళ్లారి	87.2	72.4	...	5.28	—	2.16	...
అనంతపురం	...	...	0.14	7.55	+	2.19	...
కడప	91.4	75.4	...	18.19	+	3.48	...
నెల్లూరు	93.9	78.8	...	11.81	+	2.57	...
మద్రాసు	92.0	78.1	...	8.21	—	3.80	...
కడపూరు	90.0	79.7	...	7.36	—	3.79	...
నీలము	87.7	70.5	...	9.83	—	5.98	...
కోయంబుత్తూరు	84.9	72.9	...	6.81	+	1.68	...
తిరుమనాపల్లి	92.6	78.5	...	11.76	+	3.80	...
నాగపట్నం	89.8	79.6	...	4.83	—	3.86	...
మధుర	93.2	77.8	...	4.46	—	4.87	...
పాంబర్	88.1	80.8	...	0.61	—	1.02	...
తిరునల్వేలి	...	...	...	1.15	—	0.61	...
తిరునెండ్రము	81.5	75.1	...	25.78	—	0.41	...
కొచ్చిక్	82.7	75.5	...	75.02	+	8.21	...
కాలికట్టు	85.2	75.1	0.08	96.76	+	14.51	...
మంగళూరు	83.2	74.4	0.02	91.58	—	8.72	...
తెనకూరు	83.3	69.1	0.05	12.11	—	2.64	...
మొర్రా	74.1	63.4	0.12	92.75	—	4.18	...
కొడైకనాడ్	67.3	63.2	0.11	15.85	—	2.83	...

విశాఖపట్నంలో 0.16 ఇంచు వర్షము కురిసినది బందరులో జల్లుపడినది. సర్కారులో అచ్చలుచ్చట మేఘములున్నవి కర్నూలులో 0.22 ఇంచు, అనంతపురములో 0.14 ఇంచు వర్షము కురిసినది కడపలో ఆర్ద్రత అధికమగునన్నది. బెల్లారిలో శీతోష్ణస్థితి 3 డిగ్రీలు తక్కువగు నన్నది.

సి. చెంగల్వరాయ మొదలియారు,

అపిటెంటు వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

వర్షపాతము

స్వల్పభూకండము

కొత్తూ, సెప్టెంబరు 8 — ఉత్తర గుజరాతుకండును దక్షిణ రాజపుటాయందును వర్షపాతక మయ్యెను. పెనిస్సురా దక్షిణంబు దునూరుకు లెక్కవగు నన్నవి. అస్సాము రాజపుటానా, మైసూరు, వలబాదులలో సామాన్యముగాను, స్థానికముగ బర్మా, తెంగాలు, బీహారు, కోమానుకొండలు, మధ్య ఇండియా, దక్షిణమద్రాసు, మద్రాసు దక్కనులందును కురిసినది. పంజాబు, కాశ్మీరము, బెలూచిస్తానము, గుజరాతుమధ్య పరగణాలు, బొంబాయి, దక్కను, దక్షిణ హైదరాబాదులలో అక్కడక్కడ వర్షము కురిసినది.

సూపన — రాజపుటానాలో తగ్గుదలయు, గుజరాతులో అతి-ర్షము నుండవచ్చును.

భూకంపము: — 5000 మైళ్ల దూరమున సిన్ధు సాయంకాలము 6 ఘంటల 5 నిమిషములకు ఇక్కడి యంత్రవంతుక నువించెను. (ఆ. ప్రె.)

కొండ జారిపడుట

రైలుమార్గమున కడ్డుండుట

ధిల్లి సెప్టెంబరు 8 — డివిజనుల సూపరెంటు ఇట్లు తంతిరంపియన్నారు ఉదయమున 9-55 గంటలకు 47-41 మైలువద్ద కాలాగిన్లూ లైనుపై కొండ జారిపడినది. లైనుపై రైలు నడచుటకు మిగిలేదు రెండు రోజులవరకు రైలుపోవుటకు విలుండదు. (ఆ. ప్రె.)

టెప్రీ, టిబెట్టు రాజ్యముల సరిహద్దు తగాయిదా

ఇండియా ప్రభుత్వ ముఖ్యమంత్రముల రాజీ
జేయుటకు గావించిన ప్రయత్నములు

అలహాబాదు, సెప్టెంబరు 8: — టెప్రీ, టిబెట్టు దొరత నములమధ్య గత మూడు సంవత్సరములనుండి సరిహద్దునుగరించి జరుగుచున్న తగాయిదా సందర్భమున, “ఎయిసీరు” పత్రికా విలేఖరి దిగువయంత్రముల తెల్పుచున్నాడు: —

టెప్రీస్టేటు పతమున యిండియా దొరతనము యీవిషయము బరిష్కరింప బూతుకొని, గవర్నమెంటు పతమున యీ వేషవికాలముందు తగాయిదాప్రాంతమును సందర్శించి ఉభయ పతముల రాజీపరచుటకు ఆపైచుదొరవారు బయలుదేరిరి కంచరగాడిదలు, తేబ్బుకట్టుములతో యానమును సాగించుటకు మసోరినుండి ఆక్షనుగారు బయలుదేరిరి. కొండచరియలగుండ ను, చిక్కుమార్గములవార్తలను బహుమారులు టాప్రెస్టేటు నందు ప్రయాణము జేసి తుదకు 17000 అనుగుల ఎత్తునందుగల గంగోత్తరమునుజేరిరి. దాలాలాను టిబెటు దొరతనముపతము నబంపిన యిద్దరు ప్రతినిధుల ఆక్షనుగారు టాప్రీరాష్ట్ర సరిహద్దునకు సమీపముందుగల టిబెటు ప్రాంతమున సమావేశమైరి. ఆక్షనుగారు తిరిగి యిండియా కు వచ్చి యింగ్లాండునకు వెలుపుమీదవెడలిరి. ఈవిషయమై ఆక్షనుగారు దాఖలుజేసిన నివేదికము ఆసతికాలములో యిండియాదొరతనము విచారింపి పరిష్కరింపనున్నది.

భారతవర్షములయిబ్బందులగురించి యిండియాసరిహద్దుకు సన్నిహితముగ నున్న స్థానిక టిబెట్టు అధికారులతో చర్చించుటకు ఆక్సోరా డిప్యూటీకమిషనరు రెల్లెడ్డిగారు ఇటీవల సందర్శించిరి “ఎయిసీరు” విలేఖరి వాయుచున్నాడు.

(ఆ. ప్రె.)

హిందూ మహమ్మదీయ

వైషమ్యములు

స్వచ్ఛందసేవకులపై బడి కొట్టుట

కృష్ణజయంతియుత్సవములే కారణము

ఉక్కా, సెప్టెంబరు 8: — ఈఉదయమున మధ్యాహ్నం జరుగబోవు సుత్సవములగూర్చి చాల ఉద్రేకము ప్రబలిినది. ఊరేగింపు దోవలను చాల మోడులున్నవి. కొలదిరోజులనుండి యేనైషమ్యములు పెచ్చుపెరిగినవి. మూమ్మదీయులు వాద్యము లాపవలెననియు, అపమని హిందువులును పట్టుచు చూపుచున్నారు. ఊరేగింపుతో ఏవిధమైనసంబంధమును మహమ్మదీయులు కలిగియుండరాదని కొందరు మహమ్మదీయులు తప్పుకొనిరి. బహిష్కారము పూర్తిగాసాగుటకు పికిటింగు ప్రారంభింపబడెను. వేయిరుది విద్యార్థులు స్వచ్ఛందసేవకులుగ చేరిరి నూర్దురు విద్యార్థులు లాతీలను తీసికొనిపోవలెనని పట్టుపట్టించున పోలీసు వారు వారినిచేరనీయలేదు. అధికారులకు పరిస్థితుల తీవ్రత పూర్తిగ తెలియును. కాంతిభంగము కానట్లు కావలసినంత పోలీసు దళ మున్నది. (ఆ. ప్రె.)

నరేంద్రమును రక్షింపబోయిన స్వచ్ఛందసేవకులపై మహమ్మదీయులు చాలమంది లాతీలతో రాళ్లతో కొట్ట ప్రారంభింపబడిరి. పోలీసువారువచ్చి సరికిచేయి చేయకలిపి పోరాడిరి. 4 గురు స్వచ్ఛందసేవకులు గాయపడిరి. తరువాత పోలీసునూప రెడ్డుటుదళముతో పోయి దుండగిండ్ల నడచెను. చాల మంది వీర్యులును ఇరువురు స్వచ్ఛందసేవకులును ఆరెడ్డు చేయబడిరి. సాయంధులైన పోలీసుదళము పూరాలోనున్నది. (ఆ. ప్రె.)

గుణము! గ్యారింటీ!! మూలికావైద్యము!!!

నారాయణి

ఇది శుక్లవస్త్రము, స్త్రీల తొలుకును, ఋతుకాల, శగప వాయలు పొరించును. వారంలోజాలకు సరిపడుప్యాకెట్టు 1-8-0 మానారసింహ లేహ్యము ఆ వైద్యాధు లన్నిటిని నిర్మూలము చేయగలరు. తు 10 డబ్బీరు 1-0-0.

శ్రీరామకృష్ణాయుర్వేద ఔషధాలయము,
రాజమండ్రి.

రాయపేటడివిజను ఎన్నికల దావా

అంకితము

స్థానికాజుకోర్టులో విచారణ

వాదప్రతివాదములు ముగియుట

తీర్పు నిలిపి యుంచబడెను

సిటి స్థానికాజు కోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తియగు టి. రెండు దినములుగా వాదించబడుచున్న రాయపేట డివిజను ఎన్నికల దావా యందు నిన్న సాయంత్రము 5 గంటల కిరు పక్షముల వాదనలు ముగిసెను. అప్పిలుచారు తరపున న్యాయవాది యగు ఎస్. దొరస్వామి అయ్యగారు ప్రతివాదనలకు ప్రత్యుత్తర మొసగి ముగించుచు ఈనెల 12వ తేదీన ఎన్నికలు పెట్టెనని మానములగా ముగియబడెననియు అందుచే త్వరలో తీర్పు చెప్పవలసినదనియు గోరెను. న్యాయమూర్తి ఆజ్ఞ కే సెడనని చెల్లిపెను.

ఎస్. దొరస్వామి అయ్యగారు రి. యుద్ధయమన 2, ఎ. బి. కె. లక్ష్మణశెట్టిగారి తరపున ఇంకను వాదించుచు 41 మద రానువారి కోర్టులలో గల హైకోర్టు తీర్పు ప్రస్తుత సందర్భమున - స్థానికాజు కోర్టును నిర్బంధింపజాలదని నుడిచిరి. ఎన్నికల విషయముల విచారించు విషయమున స్థానికాజు కోర్టు మదరాసు హైకోర్టునకు సబార్డినేటు అధికారి గాదు. హైకోర్టువారి విషయమున నొసగిన ఫుల్ బెంచీ తీర్పును దొరస్వామి అయ్యగారు ఉదహరించిరి.

న్యాయమూర్తి:—నా తీర్పుపైన హైకోర్టున కప్పిలు చేసినయెడల అప్పు డీ విషయము రావచ్చును. ఇప్పు డిది యెట్లు పరిచును?

ఎస్. దొరస్వామి అయ్యగారు:—మీ రి విషయమున సబార్డినేటు కోర్టు విచారింపక - స్వతంత్ర న్యాయాధికారి విచారించిన యెడల - న్యాయమూర్తి జాక్సనుగారి తీర్పును మీ రంగీకరింప నక్కరలేదు. మీరు న్యాయముని గోచినవిషయము గ తీర్పు చెప్పవచ్చును. కమిషనరు నిర్ణయముపై అప్పిలును విచారించుటకు స్థానికాజు కోర్టున కొసగబడలేదు. స్థానికాజు కోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి విచారింపవలె నని నిబంధనలలో స్పష్టముగ గలదు. అందుచే మీరు వ్యక్తిహోదాలో నీ కేసును విచారించుచున్నారని గాని - హైకోర్టునకు సబార్డినేటుకోర్టు అగు స్థానికాజు కోర్టుహోదాలో విచారించుటలేదు. అందుచే న్యాయమూర్తి జాక్సనుగారి నిర్ణయము మిమ్ము బంధింపజాలను. దొరస్వామి అయ్యగారు తన వాదనను బలపరుచుచు రికి మద రానువారి కోర్టునుండి ఒక తీర్పు నుదహరించిరి.

పి. వెంకటరమణరావుగారు మొదటి పిటిషనరుల తరపున వాదించుచు ప్రభుత్వమువారి కిటివల 2, ఎ. బి. కె. లక్ష్మణశెట్టిగారు వ్రాసిన జాబును, ప్రభుత్వమువారి రెండువైగా విం చి న యే త్త రు పు ను దాఖలు చేసిరి. తాను రాజీనామా నొసగినప్పటినుండియు - రాజీనామా నంగీకరించినటుల తమయు తరపును స్పష్టపరచవలెనని లక్ష్మణశెట్టిగారి జాబులో గోరిరి. కాని ప్రభుత్వమువారి రెండు కంగీకరింపలేదు. అనరరీ మేజిస్ట్రేటులు రి నత్తరములకాల ముద్యోగమున నుండునని ప్రభుత్వమువారు 1928 సం॥న గావించిన యుత్తరువునుగూడ వెంకటరమణరావుగారు దాఖలుచేసిరి.

నగరమునందలి అనరరీ మేజిస్ట్రేటులకును, జిల్లాలయందలి అనరరీ మేజిస్ట్రేటులకును, ప్రభుత్వము వారి కధికారముల నొసగవలసిన అవశ్యకత గలదనియు అందుచే వారి యిర్వరకును భేదములేదనియు నుడిచిరి. అనరరీ మేజిస్ట్రేటులకు నియమింపబడిన తరువాత - వారు బెంచీలో కూర్చుంటుంటున్నాడ ప్రభుత్వమువారి కధికార మొసగవలసియుండునని వెంకటరమణరావుగారు 41 సెక్షనును న్యాయమూర్తి మొనర్చిరి.

న్యాయమూర్తి:—అట్లు న్యాయమూర్తియే యత్నించి నచో - నిబంధనలను న్యాయకరణ స్థానికత్యములను లోనుజేయవలసినదగును. (నవ్వు)

పి. వెం. రావుగారు:—బెంచీయందుగూర్చుంటుంటున్న ఒంటరిగా కూర్చుని పరిష్కరించుటకుగాని ప్రభుత్వమువారి కధికారము నొసగవలెనని అని సెక్షను అర్థము. అందుచే 41 వ సెక్షను ప్రస్తుత సందర్భమునకు గూడ వర్తింతును.

రాజీనామా అంగీకరింపబడినది. అనరరీ మేజిస్ట్రేటుపదవి ముగియలేదని వెంకటరమణరావుగారు విమర్శించిరి. ఈ విషయమున తీర్పును ముగియించు అధికారులను అనరరీ అధికారులకును భేదములేదు. ప్రభుత్వమువారు ఉద్యోగమునుండి తొలగించువరకును అతిదుద్యోగమున నే యుండును. తొలగించుటయన గా డిస్మిస్ కే ముందుగాదు. రాజీనామా నంగీకరించి తొలగించుట యన నర్థముగూడ నా పదములోగలను.

(8) ప్రా. 41 సెక్షనుక్రింద సభికారము లొసగబడెను గనుక ఆతడు రాజీనామానిచ్చినను ఆ అధికారులను తొలగించువరకు ఆతడూ పదవియందే యుండును.

న్యాయమూర్తి:—రికరుల విసర్జించు విషయమున మాత్రముట్లుగాదు. (నవ్వు) రాజీనామా నొసగటతోడనే అవి తొలగిపోవును.

పి. వెంకటరమణరావుగారు:—ప్రభుత్వమువారి సమ్మతి పైనను, పిటిషనరులయొక్క సమ్మతి పైనను సద రుద్యోగ మొసగబడెను. అందుచే ఇద్దరూ ఆయానలు ఉండినచోగాని సదరు పదవిని త్వరితమునకు నీలులేదు.

రాజగోపాలనుగారు (అప్పిలుచారు తరపు):—మొదట నీ మేజిస్ట్రేటులను యావజ్జీవమునియమించిరి. తరువాతవారి అంగీకారమును పొందకయే వారి యుద్యోగకాలమును రి నత్తరములకు తగ్గించిరి. అందుచే నిరు పక్షములు సమ్మతించినది సదరు ద్యోగమును వదులకొన వీలులే దనువాదన పరిగాదు.

న్యాయమూర్తి:—ఈవిషయమున ఇరు పక్షముల వారి వాదనయు బలముగనే యున్నది. కనుక మరియొక కారణమును విచారించుచుము.

వెంకటరమణరావుగారు ఇంకను వాదించుచు ప్రభుత్వమువారి కిటివల లక్ష్మణశెట్టిగారు వ్రాసిన జాబును గురించియు ప్రభుత్వమువారి ప్రత్యుత్తరమును గురించియు నుడిచిరి. తాను రాజీనామా నంపిన దినమునుండియు అంగీకరింపబడినట్లు స్పష్టముగ చెల్లవలసినది లక్ష్మణశెట్టిగారు రాజుబులో చెల్లిపిరి. ప్రభుత్వమువారి రెండుకు నిరాకరించుచు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి.

న్యాయమూర్తి:—అజాబు లే ప్ప డు వ్రాయబడెను? కమిషనరు ఆర్డరును పూర్వమాతరవాతనా?

పి. వెం. రమణరావుగారు:—(కాగితములజూచి) కమిషనరు ఆర్డరు తరువాత చాల విచారించుచున్నాను. (నవ్వు)

ప్రభుత్వమువారి రాజుబును 11 తేదీనుండి అంగీకరించినను అది శాస్త్రీయముగాదని వెంకటరమణరావుగారు వాదించుచుండిరి. ఇంతలో కోర్టువాగు ఫలహారములకు లేచిరి.

నిన్న ఫలహారానంతరము కోర్టువారు తిరిగి సమావేశమైనపుడు ఆజ్ఞపర పిటిషను చారుల తరపున పి. వెంకట రమణరావుగారింకను వాదించిరి. అనరరీ మేజిస్ట్రేటు ఏవిధముగ పనిని వదులకొన వచ్చునో క్రిమినలు ప్రాసీజరుకోడునందే వివరింపబడెనని వీరివాదన. ప్రభుత్వమువారు “సస్పెండు జేయవచ్చును” తొలగింపవచ్చును అని కాసనమున గలదు. తొలగించుటకు - రాజీనామా నంగీకరించుట గూడ నొక పద్ధతియే.

న్యాయమూర్తి:—తొలగించుట అనగా రాజీనామా నంగీకరించుట యన నర్థమివ్వదు. అంతియగాక ఏవిధముగ ఉద్యోగము వదులకొనవచ్చునో కాసనమునందు సమగ్రముగ చెల్లవలసినది దోచుచున్నది. ప్రభుత్వోద్యోగులు ప్రభుత్వమువారి సమ్మతిని పొందక పూర్వమే రాజీనామా నొసగినంతమాత్రమున తమబాధ్యత దీరిపోయినట్లు పరిగణించునెడల ప్రజాప్రయోజనములకు చాలాపష్టము గలుగవచ్చును.

వెంకటరమణరావుగారు రి విషయమున మాటలాడుచు “వెయ్యనుగారి” గ్రంథమునుండి కొన్ని వాక్యముల నుదహరించి ప్రభుత్వోద్యోగులు రాజీనామా నంగీకరింపవలసిన పూర్వము ఉద్యోగమును విసర్జింపజాలరని చెప్పి ఉద్యోగముతోపాటు తత్సంబంధమును అన్తర తలుగూడ నిలచియుండునని నుడిచిరి. న్యాయమూర్తి జాక్సనుగారి తీర్పు ఈవిషయమును బలపరచుచున్నది. అదియే కోర్టువారికి ప్రామాణ్యము.

దొరస్వామి అయ్యగారు ప్రత్యుత్తరము

దొరస్వామి అయ్యగారు ప్రత్యుత్తర మొసగెను. అనరరీ మేజిస్ట్రేటుపదవి స్థాబ్ధిబుట్టినది యనియు, అందుచే (పబ్లిక్ పాలసీ) ప్రజా ప్రయోజనముల ప్రమేయ మిచ్చట దెరాచియు నుడిచిరి.

న్యాయమూర్తి:—ప్రభుత్వోద్యోగులు ఇష్టము వచ్చినపుడు రాజీనామానొసగి పని మానునెడల ప్రజలకు ప్రభుత్వమునకు చాల చిక్కుగలుగును. కనుక ప్రభుత్వమువారి ఆహ్వాదము నందనంతవరకు రాజీనామా చలామణి కాగూడదని పబ్లిక్ పాలసీ. అది న్యాయము గాదా?

ఎస్. దొ. అయ్యగారు:—పబ్లిక్ పాలసీ చాల కాలము నుండి వచ్చుచున్నది. సీ ర ప డి ష యె ను. కోర్టువారి ఇష్టము దానిని క్రొత్తగా విస్తరింపజేయ నక్కరలేదు. అదియే పబ్లిక్ పాలసీయైన యెడల ప్రమాణగ్రంథములందుగాని కాసనములందుగాని స్పష్టముగ నిర్వచింపబడియే యుండును. అట్లు నిర్వచింపబడిన క్షేత్రాసనమునందుగాని, ప్రమాణగ్రంథము నందుగాని జూరగలరా?

న్యాయమూర్తి:—లేదు. కాని ఆవాదములో కొంత బలములేదా?

ఎస్. దొ. అయ్యగారు:—లేదు. పబ్లిక్ పాలసీ ప్రకారము జరుగవలసిన ఉద్యోగముల స్వభావములేదు. ఆ ఉద్యోగములకు తన ఇష్టమువచ్చినట్లు నిరాకరించుటకు ప్రజలకు హక్కులేదు. సెక్షను పోలీసులు జూరరులు మొదలగువారితరగతి

లోనికి వచ్చెదరు. వారివిషయమున ఆయాకాసనములందే పబ్లిక్ పాలసీ నిర్వచింపబడెను. అనరరీ మేజిస్ట్రేటులకు కది వర్తింపదు.

అంతియగాక ప్రభుత్వమువారి అంగీకార మనవరమా కాదా యనువిషయమును గమనింపబట్టి స్పష్టముగ పరీక్ష గలదు. ప్రభుత్వమువారి కిష్టములేనిచో నీరాజీనామాను నిరాకరింపగలరా యను ప్రశ్నయే ఈ విషయమును పరిష్కరింపగలదు. నిరాకరించినచో బలవంతముగ పనిచేయుటకు ప్రభుత్వమువారి కధికారమున్నచో నా రాజీనామా చలామణి అగుటకు వారి అంగీకారముండవలెను. ఆ రాజీనామాను నిరాకరించుటకు ప్రభుత్వమువారి కధికారములేనిచో - వారి అంగీకారముతో ప్రసక్తి లేకయే నా రాజీనామా చలామణియగును.

న్యాయమూర్తి:—ఇప్పుడు వైద్యశాలలో అనరరీ డాక్టరులను నియమించుచున్నారని వారు రాజీనామా నొసగి ప్రభుత్వము దాని నంగీకరించి తిరిగి ఏర్పాటుల నొనర్చుకొనుటకు పూర్వమే - పనిని మానుకొనునెడల ప్రజలకు చాల చిక్కు గలుగదా.

ఎస్. దొరస్వామి అయ్యగారు:—అట్టి సదర్పములందు స్పష్టముగ నిబంధనలను గావించుకొనుట ప్రభుత్వమువారి విధి. అవిధముగ వారితో స్పష్టముగ సేర్పాటు చేసుకొనకయే - వారు రాజీనామా నొసగి పని మానుకొనినపుడు ప్రభుత్వమువారు కిషీంపగలరా?

న్యాయమూర్తి:—అట్లు మానుకొనుచో ప్రజలకు చాల ఉపద్రవములు గలుగవచ్చును.

ఎస్. దొ. అయ్యగారు:—ప్రస్తుతము కోర్టువారు విచారించవలసినది ప్రభుత్వమువారి పాకర్వాపాకర్వములు గాదు. వారావిషయమున జాగ్రత్తపడగలరు. కాసనము లేమిచెప్పదున్నది అను విషయముచూత్రమే కోర్టువారిపును గమనింపవలెను.

న్యాయమూర్తి:—పబ్లిక్ ప్రయోజనములను గూడ మనము విచారించవలెను.

ఎస్. దొ. అయ్యగారు:—కాసనముట్లు చెల్లవులేదు. నియమించిన అధికారి అంగీకారమును పొందనిది - రాజీనామా నీయవలసినది కాసనమునందెచ్చటను లేదు.

దొరస్వామి అయ్యగారు ముగించుచు, రికి సెల్ (మ.సి.ము. ఆక్రు) ప్రకారము సెప్టెంబరు నెలాఖరులోగా ఎన్నికలు ముగియవలెననియు, అందుచే తీర్పు త్వరలో చెప్పవలసినదనియు గోరిరి.

న్యాయమూర్తి:—మీరివిషయములను పూరిగా చర్చించిరిగనుక నేనెక్కువ ఆలోచింప నవసరము లేదు. త్వరలోనే తీర్పు చెప్పెదను.

హుజీపూరు హిందువులు

మహమ్మదీయులపై కోర్టులో దావా తెచ్చుట

అలహాబాదు, సెప్టెం. 8:—కొంతమంది హుజీపూరు హిందువులు వసీదులముందు బాజాలను వాయింపుకొనవచ్చుననియు మరికొన్ని యితిర హక్కులను గూడ నొసంగుచు తీర్పు నీయవలసినదని సబార్డినేటు జడ్జియెదుట మహమ్మదీయులపై దావా తెచ్చిరి. మహమ్మదీయులను వాదనకునిధ్యముగానున్నారు.

(అ. వె.)

హిందూమహమ్మదీయ

జాయింటుసభ

విఫల మగుట

అలహాబాదు, సెప్టెం. 8:—రావల్పోత్తనములు వచ్చుచున్నవి గావున నిన్నసాయంత్రము మ్యునిసిపల్ చైర్మన్ గారింట్లో హిందూమహమ్మదీయ ప్రతినిధులు కలిసి చేసిన జాయింటుసభలో వసీదులముందు వాద్యములనుస్వస్వ పరిష్కారమునని తలచిరి. కాని ఏపక్షమువారును కలిసిరాకపోవుటచే నిష్ఫలమయ్యెను.

(అ. వె.)

మెడినా సమాధుల

నవవిత్త మొనర్చుట

అలహాబాదు మహమ్మదీయుల అసమ్మతి

అలహాబాదు, సెప్టెం. 8:—మాలానా విలాయతు హుస్సేన్ గారియొక్కయు ఇతిరలయొక్కయు నాయకత్వముక్రింద మెడినాసమాధులు ఇర్దికాసాచే అపవిత్ర మొనర్చబడినందులకై అలహాబాదు మహమ్మదీయులు బహిరంగముగా అసమ్మతినభిలను జేసి యూరేగిరి.

(అ. వె.)

రాజకీయపరిస్థితులు

ఒకానొకప్పుడు ముందంజవేసి మార్గదర్శకత్వము నొంది తుదకు విదేశములలోగూడ "రెన్నికగన్న" "సంఘాత జిల్లా" "జేడు గొడ్డుపాతు అయ్యెనా అన్నటుల అలవాటి దేశభక్తులు ముక్కుమూసుకొని మానవ్యత్తిరాల్పి యెటు తపస్సుచేయుదుం డిరో! అనునట్లు జిల్లాయెల్లెవల నిశ్శబ్దముగా నున్నయది? వేడి మి చల్లారిన "పెనుమలవలె" మనస్సులతో మిన్నకుండిరి. వానీ "చరకా" పనియైన సలపుయండిరా? అదియేం గానరాదు ప్రచారకలనైన పంపి యచ్చటచ్చట ప్రజలకు బోధచేయుటకు తగు ఏర్పాట్లు చేయుచున్నారా? పలయుధనమును సమపాక్షిం చుచున్నారా? జిల్లాసంఘము నిడిందుచున్నయది యన్న కోప మా? మోటారు అమ్మినారు. ఇనుప పెట్టు నమ్మినారు. పైసా చేతి లేనప్పుడెల్ల నేదియోయొకవస్తువు నమ్మి బండి దొర్ల నేయు దున్నారు కార్యదర్శి అంటారు మునిసిపల్ యెన్నకలలో బసీ కాలవారిగముచేయుటయే తప్ప తుదకు కాంగ్రెసుపక్షమును కాం సిజులో బలపరచుటకు ప్రయత్నించుటలేదు అందులకు నలయు ప్రయత్నములు లేవు "రెన్నికగన్న" అంటారు మునిసిపాలిటీ పార్టీలతోను తగవులు కొంటులతోను కత్తులతోను నిండియున్న దిగాని ప్రజాక్షేమము నారయుటలేదు పార్టీతగవులతో కాల వారణము చేయుచున్నది కాంగ్రెసువారు యావిషయము చూ చుచు ప్రార్థనపుచ్చుచున్నారు గాని కాంగ్రెసు ప్రతినిధులతో మునిసిపల్ సంఘమును నింపి మునిసిపల్ పరిపాలనము తమక్రింద నుంచుకొని ప్రజాసేవ చేసిన సెంటియో సంఘసమగ్రా నుడును. సంఘాదు పట్టామున కింతటిగర్వక పట్టునని కలలోనైన లెలందియుండలేదు కారణము పట్టా కాంగ్రెసు సంఘ ముపే ట్టింది యుండుటయే తోడిజిల్లా పట్టుదిలతో నన్నివిషయ ములలో పని సల్పుచుండ, వాజిల్లా యిట్టి తమస్సాగరనిమగ్నత యుండుంట్లు కడు కోచనీయుము! లజ్జాకరము! కొందరు అసహాయవాదులు యెటు చేరక తామరాకుపై నీటిబిందువువలె సంగరించుచున్నారు విశ్రాంతిగొని దూరప్రాంతములకు ధ్వకా ర్యములపైనేగి మిన్నకుండిరి. కొందరు చేతికగు రాడించుచు దా రము తీయుచు ప్రత్యేక మిదే కార్యసాధనమున నమ్మి తక్కినకా ర్యములకు విముఖులై కాంతిమూర్తులై మిన్నక చూచుచుండిరి కొందరుధ్వమ మెప్పుడు మగిల తలయెత్తునో అప్పుడు చూతమని నిర్విచారలై యుండిరి. కొందరు ఇక ఈయుధ్యమము ఇంతియే కాని మనము ఆవలీతము చేరి కొంతస్వలాభము పొందనగ నని సహకారపక్ష మవలించి "తందనాల పాటల" పాడుచున్నా రు. కొందరు పని మెంతి సెల్లిసినోరుపెట్టుకొని ఆరచినను ప్ర జలు నిద్రనే "చేమించుచున్నారు. రాజకీయవిషయములలో పనిచేసిన ప్రయోజనములేదని యెంచి, విద్యావిషయములందు తమ జీవితముల ధారబోయి నెంచి యేదియే నోక "సంఘము" స్థాపించిగాని, కొన్ని పుస్తకముల వ్రాసికాని, రాజకీయేతర యుధ్యములందు కాలము గడుపచూచుచున్నారు. కొందరు సంఘసంస్కర్తలుగ కాలము గడుప నెంచియు, కొందరు పర మార్థ సంఘము స్థాపించియు, కొందరు జీవహింసను మాన్ప ప్ర యత్నించుటయందు తమ జీవనమును గడప నెంచియు, కొందరు మహావ్యాధులచే బాధపడు జనల కుపకరించునట్లు తమజీవితము ను ధారపోయి నెంచువారును యీమొదలగు విధముల జిల్లాయం దుండెడి నాయకులు తమ జీవితమును విభాగించుకొని, యేకటు పోయిననుసరె యన్నటుల, మానవ్యుడ్ర వహించియుండుట జూ డజిల్లా మరల తలయెత్తు నా యను సందియును గలుగుచున్నది అదిగాక అంశకలపాములు జిల్లా ప్రజలలో చెలరేగి కక్షలు యేర్పడి కాంతిని వీడి జిల్లా దుఃఖపరంపరలకు లోనుగావలసిన కాలము ధాపరించినది.జిల్లాబోర్డు తాలూకాబోర్డుల యొక్కసీటి గతులను విచారించిన మరింత అత్యర్థముగ నున్నయది బోర్డులలో సభ్యులెల్లకు కమ్యూనారీ యుండవలెనని కమ్యూనారికి, బర్జుకులను వారే యుండవలెనని బర్జువారికి, రెద్దు యుండవలెనని రెడ్డి వా రికి యీవిధముగ కులాభిమానముచే తగవులతో సరిపోవుచున్న ది. విద్య, పద్వర్తనము, శిలము, నీటి, సత్వము మొదలగు ధర్మ గముల గలవారినీ,యేవలమువారైన నేమి యనెడు మాటమాని, యెన్నుకొనుటయందు నిఘా లేక కేవలము కులము ప్రధానముగ నెంచి, యేమిటను జిల్లాలో యెక్కువగాగలరో అట్టివాకే అధికారమును పొందవలెనని పలు ప్రయత్నములు సాగుచున్న యవిగాని, జిల్లా పరిపాలనాసాధ్యము నెంచి అందులకువలయు సమర్థులను ప్రజలు యెన్నుకొనుటలేదని డెచ్చటను సాహసించి నందులకు మన్నించక రైల్వే తక్కిన జిల్లాలవారు బోర్డులను, ము నిసిపాలిటీలను, తమ హస్తగతంబు చేసుకొనుటకు ప్రయత్నిం చుచుండ, మా గుంటూరుజిల్లా సంఘమువారు కుంభకర్ణ నిద్రయం దుండుట కడు కోచనీయుము ఇప్పటికైన నిద్రనుండి మెల్లని కర్తవ్యము నూహించి కార్యక్రమమును బూన జిల్లాప్రముఖులు ప్రార్థితులు. శ్రీగాంధీ మహాత్ముడు జిల్లా స్థానికసంఘలు కాం గ్రెసు స్వాధీనపం దుండవలెనని మున్ముందే తేటతెల్లముగ చెల్పి యుండెను.

సత్యవాది

చెన్నపురి కార్పొరేషను
కమిషనరు వేతనమును నిర్ణయించు
నధికారము

ప్రభుత్వమువారి "అశాస్త్రీయమగు" ఉత్తరువు
కార్పొరేషనువారి ప్రత్యుత్తరము
(నిన్నటి తరువాయి)
మంగళవాగము సాయంత్రము జరిగిన కార్పొరేషను సభలో నింకను చాల ముఖ్యాంశములు చర్చింపబడెను. ఎగరొ గోగ్యమున కుపద్రవకరమున క్షయవ్యాధికి వైద్యకాలము నగర పరిషత్తులలోపల నిర్వహింపరాదని సభనా రిషివరకు తీర్మానించి యుండిరి నగరమునందే క్షయవ్యాధి వైద్యకాలము నిర్వహించుట కు ప్రభుత్వమువారు గావించు ప్రయత్నములను ఆపుటగాను ఇంజక్షను ఆర్డరుకొరకు కోర్టులో దావాదెచ్చుటకు సభవారు అనుమతి నొసరుమ సభవారిపుడు తీర్మానించిరి. రాయపేట యందు గల క్షయవ్యాధివైద్యకాలము నగరమునకు వెళువలకు మార్చవలసినదని గోరుచు కార్పొరేషనువారి రిషివరకు తీర్మానించి యుండిరి. కాని ప్రభుత్వమువారి తీర్మానము నింతవరకును లక్ష్యమునర్హకమవుటచే నిప్పడే దావాను దేవలపిచ్చున కె భావ్యముగా రీతీర్మానము నుపపాదించిరి.

ఎక్సైజులైసెన్సుగుబోర్డు
నగరమునందెల్ల మిద్యుకాణము లుండవలెను- ఎచ్చు తెచ్చట నుండవలెను అనువిషయముల చర్చించుటగాను లైసెన్సింగు బోర్డువారు రాబోవుమాసమున సమావేశమయ్యెదనీయు కార్పొరేషనువారి రిషివరకుమై నేమైన చెప్పవలయుకొనునెడల తనకు దెలియజేయ నలసినదనియు గోరుచు మదరాసు కలెక్టరు గారు వ్రాసినజాబుపై పిమ్మట చర్చ జరిగెను

లైసెన్సింగు బోర్డువారికి కార్పొరేషనుసభవారి కేమిగాని దెలుపుకొన నిరాకరించుచు కె. శ్రీరాములు నాయుడుగా రుపపాదించగా తీర్మాన మంగీకరింపబడెను.

"కుంభకోణము" అని దూషించుట
కుంభకోణము రెటుపేయరులసంఘకార్యదర్శి వ్రాసిన జాబుపై తరువాత చర్చజరిగెను. "కుంభకోణము" అను అపహాస్య ప్రయోగము నుపసంహరించుకొనవలసినదని కార్పొరేషను వారిని గోరుచు, సదరు సంఘమువారొనర్చిన తీర్మానమును గూడ నీజాబుతో జతపరచి పంపబడెను. కొంతకాలముక్రిందిట నొకానొకవిషయమును చర్చించుచుండగా, కార్పొరేషను అధికారవర్గమువారి రావిషయమున గావించిన లెంతోగమును గురించి టి. సుందరరావు నాయుడుగారు మాట లాడుచు, "ఇది కార్పొరేషను ఆఫీసువారి రాన్వర్స కుంభకోణము" అని నుడివియుండిరి దాని పైన కుంభకోణమునందు ప్రజలాక్షేపించుచు నీతీర్మాన మొనర్చిరి.

కె. భావ్యముగారు మరలొందరు సభ్యులను ఈవిషయన మాటలాడుచు కుంభకోణముప్రజల పదమును నావిధముగ దూష్యముగ నుపయోగించుట కాక్షేపించిరి కనుక సభయందట్టి పదముల నుపయోగించుట న్యాయము గాదనియు సభాకార్యక్రమ నివేదికలనుండి సదరు పద ప్రయోగము నుపసంహరించుట మంచిదనియు నూచించిరి

టి. సుందరరావు నాయుడుగారు ప్రత్యుత్తర మొనగుచు ఆఫీసువారి రాన్వర్స లెంతియును గురించి మాటలాడుచు నాపదము నుపయోగించితిని నుడివెను. మహాపట్టణములలో నొకటి యగు కుంభకోణము ప్రజలను దూషించుట దన యుద్దేశమెంత మాత్రమును గాదు. ఇంత ఆందోళన మొనర్చుటకు ఆంధులో నేమియును లేదు. ఆమాట వారికి వర్తింపు నెడల వారు దానిని స్వీకరింపవచ్చును. అపదమును నివేదికలనుండి తొలగించుటకు నేనే మాత్రము నంగీకరింపను.

డాక్టరు మల్లయ్యగారు మాటలాడుచు వెనుకటి యుప న్యాయకుని మానసిక స్వభావము తన కేమాత్రమును బోధపడుట లేదని నుడివిరి. అపదప్రయోగము కుంభకోణము ప్రజలకు కష్టముగ దోచినయెడల దాని నుపసంహరించుకొనుట సభవారి విధి.

విదప సింగారవేలు చెట్టిగారీతీర్మానము నుపపాదించగా సభవారిచే నంగీకరింపబడెను. "కుంభకోణము" రెటుపేయరుల

సంఘకార్యదర్శి వ్రాసిన జాబు రికార్డుచేయబడెను. అందాక్షేపింపబడినయర్థమునందు కుంభకోణ మనుపదము నిక నీసభయందు నుడువరాదనియు, యిదివర కొకసభ్యు డిట్లు నుడివియుండెను గనుక సభా కార్యక్రమ నివేదికములనుండి అపద ప్రయోగమును తొలగింపవలసినదని ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు

కమిషనరు వేతనము

కమిషనరు వేతనమునుగురించి ప్రభుత్వమువారి రిషివ మొచ్చిన తరువాత చర్చ జరిగెను కార్పొరేషను కమిషనరుయొక్క వేతనమునందు మోచిప్పింపబడిన మొత్తమును నిరాకరించుచు కార్పొరేషనుసభనా రిషివరకు తీర్మాన మొనర్చియుండిరి. ఆతీర్మానమును రద్దుజేసితిమి ప్రభుత్వమువారి రీమోమెంటు దెలిపిరి. ప్రభుత్వమువారిజాబునం దిట్లుగలదు.

"కార్పొరేషను సభవారు 31-3-26 తేదీన గావించిన తీర్మానమును ప్రభుత్వమువారు అంగీకరింప జాలనందుకు విచారిం చుచున్నారు. ఆ యు ద్యోగి నేన యొనర్చిన కాలమును, అనుభవమును మోచిప్పినకొలది- ఆలవేతనముగూడ మోచ్చుచుండవలెను కార్పొరేషనుసభవారి తీర్మానము అట్టిమోచిప్పించు నిరాకరించుచున్నది ఇట్లు తీర్మానించుటకు కార్పొరేషనువారి కధికారములేదని ప్రభుత్వమువారి రెంచుచున్నారు. అందుచే నీతీర్మానమును రద్దుచేయుచున్నారు. (సంతకము) సి. బి. కాటరెలు, ప్రభుత్వ కార్యదర్శి

కింగారవేలుచెట్టిగారు ప్రభుత్వమును ఖండించుచు, ప్రజల ధనమును, ప్రజలలాభనష్టములను కాపాడుట సభవారి విధ్యుక్తధర్మమని నుడివిరి. సభయందన్నిపక్షములవారును కలిసి చర్చించి కమిషనరుకు రు 2000 ల కంటె నెక్కువవేతనము నొసగజాలమని నిర్ణయించిరి అటుపిమ్మట నీ వ్యవహారమునందు జోక్యముపుచ్చుకొనుటకు ప్రభుత్వమువారి కేమిపనిలేదు.

బుర్రా సత్యనారాయణగారు మాటలాడుచు, కమిషనరు వేతనాభివృద్ధిని కార్పొరేషనుసభవారి రెప్పుడును నిరాకరింపలేదని నుడివిరి. ఒకానొక మొత్తముకంటె నెక్కువమొత్తమును కమిషనరున కొసగుటకు ఆనువ్యయపట్టికయందేర్పాటులను మాత్ర మొనర్పలేదు. కమిషనరు వేతనాభివృద్ధి నొసర్చుటకు సభవారు నిరాకరించిరి చెప్పట తప్పు.

టి వరదరాజునాయుడుగారు, మాటలాడుచు, సభ వారెన్నియో అశాస్త్రీయచర్యల నొనర్చుచున్నారనియు, కమిషనరు వేతనాభివృద్ధిని నిరాకరించి సభవారు మరియొక అశాస్త్రీయచర్య నొనర్చుచుండుననియు నుడివెను.

సత్యనారాయణగారింకను మాటలాడుచు, వరదరాజులునాయుడుగారినిర్విన ఆనోపణలను తీవ్రముగ ఖండించిరి. ఒకానొకసభ్యుడు భయపడుచుండవచ్చును. కాని సభవారి చర్యయందకాస్త్రీయ మెద్దియునులేదు.

కె. భావ్యముగారి క్రిందితీర్మానము నుపపాదించిరి.

"ప్రభుత్వమువారి యుత్తరవు, నీటి మునిసిపలు ఆక్టునందలి 44 సెక్షనునకు విరుద్ధముగనుండుటచే అశాస్త్రీయమైనదని ఈసభవారి రెంచుచున్నారు."

అబ్దుల్ హమీదుఖాన్ గారు తీర్మానమును బలపరచిరి. టి. సుందరరావు నాయుడుగారి రెద్దిరి.

తీర్మానము వోటునకు తెచ్చగా సెగ్గెను. రాత్రి 8 గ 30 నిలకు సభ ముగిసెను

మరణ సంఖ్య:—సెప్టెంబరు 4 వ తేదీతో అంత మయ్యేవారమునందు సాలునకు వెయ్యిమందికి 51.6 వో॥ చని పోయిరి అంతకు ముందువారము 49.1 వో॥నుండెను. స్కూటక ములవలన 2 రు, కలరావలన 1, టైఫాయిడువలన 3, మలేరియా జ్వరమువలన 26 గరు, యితర జ్వరములవలన 29 మంది చని పోయిరి. నిరుడివారము 49.1 వో॥ చనిపోయిరి.

మ క ర ధ్య జ
రసాయనము 2460

దీనిని నేవించినచో మూత్రముతో కలసిపోయెడి శుక్రమును నిలుపును. పలుచబడిన పిర్మయును గట్టిపరచి రతిలో అతి శ్రీఘ్రతేజస్వలన మవుటను మాన్పును. రక్తమును శుభ్రపరచి దేహ పుష్టి, పిర్మవృద్ధి, కాంతి, బలము, రతిదార్ద్రము, ఇంద్రియ పుష్టి, మొదడునకు బలము కలుగును. నెలదినములకు పరిపడు మందు తపాలా ప్యాకింగ్ ఫిట్టర్లతో రు 3-7-0. పి.ఆర్. మెడికల్ హాల్, రామచంద్రపురం(గోదావరి)

చెన్న పురి శాసనసభ

(నిన్నటి తరువాయి)

హిందూ దేవాదాయ బిల్లుపై చర్చ

బోర్డు నిర్ణయము

కమిషనరుల యోగ్యతలు - వేతనములు

నిన్నటి మధ్యాహ్నము చెన్న పురి శాసనసభ్యులు ఫలహారానంతరము తిరిగి సమావేశమైనపిదప హిందూ దేవాదాయ బిల్లుపై చర్చ నారంభించిరి.

“రాజధాని కంటటికినిగాని, లేక కొంతభాగమునకుగాని స్థానిక ప్రభుత్వము నోటిఫికేషనుచేత బోర్డు నిర్మాణమున కుత్తరువు జేయవచ్చును” అను 10 వ క్లాజులోని (1) వ సబ్ క్లాజులో “శాసనసభ్యులకు, ఆమోదమునబడిన” అనుపదములను జేర్చవలసినదిగ యన్. ముత్తయ్యమొదలియారుగారు సవరణ సుపాదించుచు బోర్డు నిర్మాణవిషయములో శాసనసభ్యుల అంగీకారమును గైకొనుటావశ్యకమని బట్టించిరి.

గౌ. పానుగల్లు రాజాగారు సవరణపై మాట్లాడుచు బోర్డు నిర్మాణము కేవలము పరిపాలనావిషయమనియు 7-వ క్లాజును సభవారి రంగీకరించుటలో బోర్డు నిర్మాణమునుగూడ అంగీకరించినదియు కావున ఈసవరణవలన నెట్టిలాభము గలుగబోదనియు బట్టించిరి.

సత్యమూర్తిగారు సవరణను బలపరచుచు ప్రస్తుతమున్న బోర్డు నిర్మాణముతో సభ్యులు జోక్యము గలిగించుకొనకపోయినను ఇకముందు జరిగెడి బోర్డు నిర్మాణములు సభవారి యనుమతిపై జరుపబడుట కెట్టి అడ్డంక ముండజాలదనియు శాసనసభ్యుల కీమాత్రముమాత్రమే ఉండుటావశ్యకమనియు, ప్రజాపరిపాలనాసామితులగు మంత్రివర్గమువారి సవరణ నామోదించవచ్చునని బట్టించిరి.

ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారు సవరణను బలపరచిన పిదప సవరణవోటుకు బెట్టుబడి వీగిపోయెను. పోలు గైకొనగ 12 అను కూలురు 39 ప్రతికూలురు గుట్టచే సవరణ ఓడింపబడెను.

సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడు, జె. కుప్పస్వామి, ఆర్. మదన గోపాల్ నాయుడు, పి. రామసామి మొదలియారు, పి. కేశవస్వామి, శేషారెడ్డి, బి. మునిసామి నాయుడు, కామ్యూల్, శీతారామిరెడ్డి, శరభారెడ్డి, ఖాదర్ మొహిదీన్ సామెలు గారలు ప్రతికూలురులలో గలరు.

“వివిధ తరగతులకు ప్రత్యేక బోర్డులు నియమింపబడినచో” అను మాటలను క్రొత్త ప్రొవైజో గా చేర్చవలెయునని యన్. ముత్తయ్య మొదలియారుగారు రుపపాదించుచు ఒకే మతమునం దనేకభిన్న శాఖలు గలవనియు వీరికన్నిటికిని ప్రత్యేకముగ బోర్డులు లేనిచో అంతశ్యాఖావిషయములందు చిక్కులు తలపించునని పట్టించిరి.

గౌ. పానుగల్లు రాజాగారి సవరణ నెదుర్చుచు ఇదివరకే విషయము సంపూర్ణముగ చర్చింపబడెననియు, ఇప్పుడు నూతనముగ చెల్విన వాదనలేవియు లేవనియు వివిధ తరగతులకు వివిధ బోర్డులను నిర్మించుట సాధ్యముగాదనియు బట్టించిరి.

యల్. కె. తులసిరాముగారు వివరణను బలపరచుచు హిందూ మతమునందే పరస్పరభిన్నము లగు శాఖలనేకములు గలవనియు, వీరికి వేరువేరుపద్ధతులు ఆచారములు గలవనియు, వీనినెల్ల ఒకప్రత్యేక శాఖకు జేయవలసినచో పరిష్కరింపబడజేయుట న్యాయముగాదనియు, నాస్తికుడగువాడు హిందూమతమున దైనంతమాత్రముచే అట్టివానిని బోర్డులో చేర్చినచేవలయును లభింపగలదు నందుననియు బట్టించిరి.

సవరణ వోటుకు బెట్టుబడి వీగిపోయెను. 10 వ క్లాజు వోటుకు బెట్టుబడి తీర్మానింపబడెను.

నిన్నటి ఫలహారానంతరము

కమిషనరుల సంఖ్య

“బోర్డునందలి కమిషనరుల సంఖ్య మువ్వరకు మించకను విదుగురకు తగ్గకుండను స్థానిక ప్రభుత్వము నిర్ణయించును. వీరిలో ఒకరు అధ్యక్షులుగ నియమింపబడుదురు” అను క్రొత్త క్లాజును 11 వ క్లాజు (1) వ సబ్ క్లాజు బదులు జేర్చవలయునని యన్. ముత్తయ్యమొదలియారుగారు సవరణ సుపాదించిరి. సత్యమూర్తిగారు సవరణను బలపరచిరి. గౌ. ప్రధానమంత్రిగారు సవరణ నెదుర్చుచు ఈవిషయ మిదివరలో 1928 బిల్లుపై సంపూర్ణముగ చర్చింపబడెననియు, వెనుకటి నిర్ణయమును మార్చుకేయ సవరణము లేదనియు బట్టించిరి. పిదప సవరణ వోటుకు బెట్టుబడి వీగిపోయెను.

కమిషనరులు హిందూమతావలంబకు లైయుండవలెను.

“హిందూమతస్థుల మని ప్రకటించుకొనువారు కమిషనరులుగ నుండవలయునను” 12 వ క్లాజు (1) వ సబ్ క్లాజులో “ప్రకటించుకొను నట్టియు, హిందూ మతమును అవలంబించునట్టియు” అను పదమును జేర్చవలసినదిగ సత్యమూర్తిగారు సవరణ సుపాదించుచు మతమును ప్రకటించుటకును, మతము నవలంబించుటకును చాల భేదము గలదనియు, మతసాంప్రదాయములను, సంస్కారముల ననుసరించువారే కమిషనరులుగ నుండవలెననియు, చేవాలయములను భగవద్వివాసములుగ, ఆధ్యాత్మిక సంస్థలుగ ఎన్నెడివారే కమిషనరులుగ నుండవలయుననియు, నిజముగ హిందువుడగువాడు వేదాధికారము నంగీకరించుచు, కనీససంఖ్యగల సంస్కారములైనను గావించువాడైయుండుట వాంఛనీయము. హిందూమతానుసారియని నిర్ణయించుట కేదియైన పరిక్షయొకటి యుండవలెననియు, మతసంస్థలవిషయములో ఈసందిగ్ధతరణమందు పూర్వాచారపరాయణత్వమే అవశ్యకమనియు, ఇట్టిసంస్థలపవిత్రతను రాజకీయకారణములపైగాని, నవీనపాశ్చాత్యభావములచేగాని ప్రేరేపిత భంగము జేయకు డనిరి.

గౌ. పానుగల్లు రాజాగారు సవరణపై మాట్లాడుచు ఎవనిగాని హిందూమతావలంబకుడని నిర్ణయించుట చాలకష్టమనిరి. గోమాంసమును భుజించుటయు, మద్యపానమును హిందూమతావలంబనమాయని పట్టించిరి. సహనమే హిందూమతముయొక్క ప్రధానగుణమని చెప్పబడినది. కావున ఈసవరణ నంగీకరించుట అసంభవమని పట్టించిరి.

పి. ఆంజనేయులుగారు సవరణను బలపరచుచుమాట్లాడిరి. అధ్యక్షులుజనరలుగారు మాట్లాడుచు హిందూమతావలంబకుడని నిర్ణయించుట కొకనిర్ణీతమగుపరిక్ష ఏమియులేదనియు, అందుచే హిందువుడని చెప్పకొనువారెల్లరు హిందువులగుదురే యగుదురనియు, ఇచ్చట గూర్చున్నవారిలో నొకరైనను నిజముగ హిందూమతావలంబకులని చెప్పటకష్టమనియు, హిందూమత మిట్టిదని నిర్ణయించుట కష్టమనియు బట్టించిరి.

తులసిరాముగారు మాట్లాడుచు “హిందువుడనియు, హిందూమతము నవలంబించుచున్నాననియు ప్రకటించువారు” అని యుండిన చాలుననిరి.

ఈసవరణ నూతన మైనదిగావున చర్చలో నున్న సవరణకు దీనికి సంబంధములేదని గౌ. పానుగల్లు రాజాగారు బట్టించిరి.

పిదప సత్యమూర్తిగారి సవరణ వోటుకు బెట్టుబడి వీగిపోయెను.

“ఎట్టి గుణములను లేక అర్హతలను గలవారు బోర్డు అధ్యక్షులుగ నుండదునో తెలిపెడి 2 వ సబ్ క్లాజును తీసివేయవలసినదిగ జె. పి. సల్లానాగారు ఉపపాదన గావించుచు ఈ బోర్డు కార్యనిర్వాహకశాఖగ గాక, ఫలహారానంతర శాఖగ మాత్రమే యుండవలయును గావున న్యాయవాదులు, బారిష్టరులు మాత్రమే కమిషనరుగ నుండ సవరణము లేదనిరి.

గౌ. పానుగల్లు రాజాగారు మాట్లాడుచు ఈ క్లాజు యిదివరలో బాగుగ చర్చింపబడి బిల్లునందు జేర్చబడెననియు, క్లాజును తీసివేయుట సుపాదనకును నూతనకారణము నేమియు చెల్లెడియుండలేదుగావున సవరణ నంగీకరింపజాలమని పట్టించిరి. సవరణ వోటుకు బెట్టుబడి వీగిపోయెను.

“12 వ క్లాజుక్రింద వివరింపబడిన గుణార్హతలు అధ్యక్షునకు గాక కమిషనరుకు సంబంధించును” అని యన్. ముత్తయ్యమొదలియారుగారు సవరణ గావించుచు, కమిషనరులు నిర్వహింపవలసిన విధులు చాల గలవనియు, క్లాజు యిప్పుడున్న స్థితిలో విద్యార్థిగంధము లేనివాడైనను కమిషనరు గావచ్చుననియు, అందుచే కమిషనరు కిట్టిగుణములుండుటావశ్యకమనియు బట్టించిరి.

గౌ. పానుగల్లు రాజాగారు సవరణ నెదుర్చుచు ఈ విషయ మిదివరలో బాగుగ చర్చింపబడెననియు, కమిషనరున కిట్టి గుణార్హతలు నిర్ణయింపబడినచో మాత్రమే సౌకర్యముగ నుండునని పట్టించిరి.

సత్యమూర్తిగారు సవరణను బలపరచుచు కమిషనరు ఇట్టి వాడుగ నుండవలెనని అర్హతలను విధించకపోవుటచే దొంగగాని, దోపిగాని, త్రాగుబోతుగాని దివాలాకోరుగాని ఎట్టివాడైన కమిషనరుగ ఉండుటకు వీలుగలదనియు, అధ్యక్షు డిట్టివాడుగ నుండవలయునని నిర్ణయించుటయే కమిషనరుకు గూడ అర్హతలను నిర్ణయింపవలసిన అవశ్యకతను చెల్పుననియు బట్టించిరి.

సవరణ వోటుకు బెట్టుబడి వీగిపోయెను.

“ఇరగ్గండు లేక ఐరగ్గండు వేతనమునం దుత్తర్యుడైన బారిష్టరుగాని, స్కాట్లండు వేతనపు అధ్యక్షులు ఫాకల్టీయుక్ల సభ్యుడుగాని 5 సంవత్సరములకు తక్కువగాని కాల మాయు ద్యోగమునం దుండినవారు ఆధ్యక్షులు గనుండుట కర్హులను (2) సబ్ క్లాజు (5) విభమును తీసివేయవలసినదిగ శ్రీ సత్యమూర్తిగారు రుపపాదించుచు మత సంస్థల నిర్వహించుటకు ఇరగ్గండు, స్కాట్లండు వేతనములనుండి బారిష్టరుల దిగుమతి జేయవలదనియు, భారతప్రభుత్వచట్టములో హైకోర్టు న్యాయమూర్తులకై నిర్ణయింపబడిన అర్హతలను కాపీజేసి ఈ బిల్లునందు జేర్చుటవలసి ప్రయోజనములేదనియు బట్టించిరి.

గౌ. పానుగల్లు రాజాగారు మాట్లాడుచు ఈ విషయ మిదివరలో పూర్ణముగ చర్చింపబడెను. కావున అవిషయమును మార్చుకేయుట అవసరముగాదనిరి.

తులసిరాముగారు సవరణను బలపరచిన పిదప సవరణ వోటుకు బెట్టుబడి వీగిపోయెను.

“10 సంలకు తక్కువగాని కాలము స్టేడరుగ ఉపజేసినవారు అధ్యక్షులుగ నుండవచ్చు” నను (6) విభములో స్టేడరు అను పదమునకు బదులు, న్యాయవాది (Legal Practitioners) అను పదమును జేర్చవలయునని ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారు రుపపాదించిరి సవరణ వోటుకు బెట్టుబడి వీగిపోయెను.

బోర్డుకమిషనరుల నియమించు సధికారము

“బోర్డుయొక్క అధ్యక్షుడు, కమిషనరులు స్థానిక ప్రభుత్వముచే నియమింపబడి” అను 3 వ సబ్ క్లాజులోని పదములకు బదులు “చెన్న పురి శాసనసభయందలి ప్రజలచే ఎన్నుకొనబడిన హిందూ సభ్యులచే నెన్నుకొనబడిన బోర్డుయొక్క అధ్యక్షుడు, కమిషనరులు” అనుమాటలను జేర్చవలసినదిగ శ్రీ. సత్యమూర్తిగారు సవరణ సుపాదించుచు లక్షలకొలది హిందువులకు ప్రతినిధులగు ప్రజాప్రతినిధులు బోర్డును ఎన్నుకొనుట కధికారము గలిగియుండవలెననియు, ఇందుచే నామినేటెడుసభ్యుల నేర్పరచునగాని అసమానిండుటగాదని బట్టించిరి. ప్రజాప్రతినిధులచే ఎన్నుకొనబడిన బోర్డుప్రజల విశ్వాసమునకు పాత్రమును ప్రజాపరిపాలనామాత్రముల కనుగుణ్యముగ నుండును అనిరి.

గౌ. పానుగల్లు రాజాగారు మాట్లాడుచు ప్రజాపరిపాలనాసంస్థలలో నెంచెనను కార్యనిర్వాహక వర్గములను ఎన్నుకొను అధికారము ఇట్టి శాసనసభల కొసంగబడుట ఎరుంగమనియు, ఇదివరలో ఈవిషయమును చర్చించినప్పటికంటె నూతన కారణము లేమియు నెల్లడిజేయలేదనియు అందుచే తామిషనరణ కంగీకరింపజాలమనిరి.

“శాసనసభవారి అంగీకారముపై స్థానిక ప్రభుత్వము వారు గావించెడి నియమముల ననుసరించి నియమింపబడు ప్రతి నిధి సగచే ఎన్నుకొనబడినబోర్డు “అనుపదములను” “స్థానిక ప్రభుత్వముచే నియమింపబడినబోర్డు” అనుపదములకు బదులుగ జేర్చవలయునని జె. పి. సల్లానాగారు రుపపాదనగావించుచు ఈ బోర్డు ప్రభుత్వ శాఖ గనుండురాదనియు, స్వదేశ సంస్థానములందు హిందూ మత సంస్థలకు రాజే అధిపతి యనియు, కాని బ్రిటిషు ఇండియాలో మాత్రము ప్రభువులు విదేశీయులైనందున మత సంస్థలపై ప్రభుత్వము అధిపతిగ నుండుట మిగల ఆక్షేపణ కరమని బట్టించిరి.

యల్. కె. తులసిరాముగారు సవరణపై మాట్లాడుచు ఇట్టి బాధ్యతగల ఉద్యోగుల నియమించు సధికారము ప్రభుత్వమువారి చేతులలోకంటె శాసనసభయందుండుట అత్యవశ్యకమని బట్టించిరి.

సవరణలు వోటుకు బెట్టుబడి వీగిపోయెను.

సత్యమూర్తిగారి సవరణపై పోలు గైకొనగ 13 అనుకూలురు 40 ప్రతికూలురు గుట్టచే సవరణ వీగిపోయెను.

ప్రతికూలురులలో జె. కుప్పస్వామి, మందాసారాజు, రాజా, రామచంద్రదేవు, బి. మునిసామి నాయుడు, పి. కేశవస్వామి, డాక్టరు. పి. శుబ్బారావున్, కామ్యూల్, శరభారెడ్డి, శీతారామిరెడ్డి, సి. నరేశ మొదలియారుగారలు గలరు.

సల్లానాగారి సవరణ వోటుకు బెట్టుబడి వీగిపోయెను.

పిదప 12 వ క్లాజు తీర్మానింపబడి బిల్లునందు జేర్చబడెను.

“అధ్యక్షులు లేవక కమిషనరులెల్లరు నియమింపబడిన లేదనిండి 5 సంల వరకు ఉద్యోగమునందుండుటకు హక్కు గలిగియుండురు” అను 13 క్లాజు (1) వ సబ్ క్లాజులో “అధ్యక్షులు లేవక” అను పదమును తీసివేయవలసినది యన్. ముత్తయ్యమొదలియారుగారు సవరణ సుపాదించిరి.

సత్యమూర్తిగారు సవరణను బలపరచుచు అర్థవిహీనము గు వానిని అర్థమున నట్లు ను స ం ధి గ్గ ము గ ను న్ను విమ య ము ల ను స్పష్ట ము గ ను ం డు నట్లు ను జేయుటకు నూనింపబడిన సవరణలపై న మంత్రిగారంగీకరించుట లేదనియు, సవరణలపై సంపూర్ణముగ చర్చనైనను జరుప నీయుట లేదనియు బల్కిరి.

గౌ. పానుగల్లు రాజాగారు సవరణ నెదుర్చిరి అందట సవరణ వోటుకు బెట్టబడి పీకపోయెను.

“రే శంకర్మయ్యలకు బహుళా, రి సంవత్సరములుగ” నం డవలయునని నీ క కుట్రవ్యాధ్యునిగారు సవరణ నుపపాదించిరి. ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, జె. వి. సల్లానాగారు సవరణను బలపరచిరి. సల్లానాగారు సవరణపై మాట్లాడుచు ప్రభుత్వమువారు హిందూ జేతాదాయముల విషయమై చాల నిరసన భావము గన్పరచుచు మన్నారనియు, మంత్రివర్గమునకును కార్య నిర్వాహకశాఖకును అపవిత్రముగ సంధి ఏర్పడియున్నదనియు బల్కిరి.

గౌ. పానుగల్లు రాజాగారు లేచి మాట్లాడుచు కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వమునకు మంత్రివర్గమున కెట్టి అక్రమసంధి లేదనియు, ప్రతిపక్ష పక్షమునకును మతాధిపత్యం కట్టి అక్రమ ఒడంబడికయొంది యుండవచ్చుననియు బల్కిరి

సత్యమూర్తిగారు గౌ. మంత్రిగారి ప్రసంగము నాక్షేపించుచు ప్రతిపక్షపక్షమువారు తమ కాలమును, శక్తిని వినియోగించి సత్కావచుతో సవరణల నుపపాదించి చర్చించుచుండ మతాధిపత్యమును ప్రతిపక్ష పక్షమువారికిని అక్రమ ఒడంబడిక యున్నదని ఆరోపించుట యుక్తమా? ఈవిషయమై నిర్ణయ మొసంగవలసినదిగ ఆసమయమందు సభకర్తవ్యక్తత వహించుచున్న డిప్యూటీ ప్రెసిడెంటుగారినిగోరిరి.

డిప్యూటీ ప్రెసిడెంటుగారు:—మంత్రివర్గమునకు కార్య నిర్వాహక వర్గమునకు అక్రమసంధి యున్నదని సల్లానాగార రనుటలే తిరిగి విముఖులను (ప్రతిపక్షపక్షమును) మంత్రిగారనుట స్వభావసిద్ధమే ఎన్నియోమాటల నీ సభవారు పయోగించుచున్నారు.

దీనిని తప్పుగ గైకొనవలసి బల్కిరి. (నవ్వు)

సత్యమూర్తిగారు—అధ్యక్షుని వలుకుల కార్యక్రమము నూచించుచు సల్లానాగారు ఆక్షేపణకరమగు మాట బల్కిన దానినపుడే ఆక్షేపించి యుండవలెనని అందుకొరకు తిరిగి గౌ. మంత్రిగారునుటను మన్నింపదిననా యనిరి.

డిప్యూటీ ప్రెసిడెంటుగారు తిరిగి ఇరుపక్షములవారిని వివాదములాడవలసియు, ఒకరిపై నొకరు పరుషవాక్యము లుపయోగింపవలసి మంత్రివర్గమును హెచ్చరించిరి.

రా. బ. ఏ. యస్, కృష్ణారావు పంతులుగారు సవరణను బలపరచుచు ఇట్టి ఉన్నతోద్యోగులను నియామకముం దిట్టి వల నెవటగాని 5 సంల కాలము నిర్ణయింపబడెనా యని ప్రశ్నించిరి. రు. 2000 ల వేతనముగల ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ వైసుచాన్సలరు పదవి గూడ 5 సంల కాలము నిర్ణయింపబడెను అనిరి. యస్. ముత్తయ్య మొదలియారుగారు సవరణను బలపరచిరి.

సవరణ వోటుకు బెట్టబడి పీకపోయెను పోలుగైకొనగ 14 అనుకూలురు 31 తలకులైనందుక సవరణ ఓడిపోయెను.

13 వ క్లాజు వోటుకు బెట్టబడి తీర్మానింపబడెను.

బోర్డు అధ్యక్షులు, కమిషనరులు గౌరవోద్యోగులుగ నుండవలెను. అధ్యక్షులు సంలకు రు. 1,200 లను కమిషనరు లాక్సొకరు రు. 900 లను గౌరవవేతన మొసంగవలెననియు అను సవరణను పి. ఆంజనేయులుగారు ఉపపాదించుచు హిందూ జేతాదాయముల పేరిట పేలకుపేలు ధనము వేతనములకును ప్రయాణపు ఖర్చులకును కొల్ల బెట్టబోవడనిరి. కమిషనరులుగ నియమింపబడునారెల్లరు న్యాయవాదులుగనో, ప్రభుత్వోద్యోగులుగనో, చాల ధనమును గడించుకూడ బెట్టిన వారై యొందురు. జిల్లాబోర్డు నామినేషనులకును ఆనరరీ బెంచి మ్యాజిస్ట్రేటు పదవులకు యోగ్యతాపత్రములతో నహా దరఖాస్తులు వచ్చునపుడు మతసేవజేయుటకై ఇట్టి గౌరవోద్యోగులను స్వీకరించెడివారు లేరని జెప్పవలసినంతము నకై ఈమాత్రము త్యాగము జేయువారసేకులు లభించగలరు. సవరణయందు సూచింపబడిన గౌరవభృతి ఉద్యోగుల ప్రతిష్ఠను గాపాడుటకు చాలును. అని బల్కిరి.

గౌ. పానుగల్లు రాజాగారు సవరణ నెదుర్చుచు కమిషనరులు నిర్వర్తించవలసిన విధులు చాల కష్టమును, బాధ్యతాయుతములు ననిరి నిపుణులును, గౌరవ ప్రతిష్ఠలుగలవారే ఈ విధుల నిర్వర్తించుట కర్హులు. కమిషనరులు మరియొక వ్యాసంగము లేక తమకాలమును, శక్తిసంతయు ఈ ఉద్యోగమునకే వినియోగింపవలసియుందురు. కావున తగిన వేతన మొసంగనిచో అట్టివారు లభించుట దుర్లభము. తగినవేతనము ఒసంగనిచో వారి ఉద్యోగ గౌరవమును సోరక్షించుటకు వీలులేదు అని బల్కిరి.

అంతట నేటికి సభ ముగింపబడెను.

నేటి దినచర్య హిందూ ధర్మాదాయములబిల్లు

బోర్డు కమిషనరుల హోదా

చెన్నపురి కాసనపథ నేటిదినమున తిరిగి సమావేశమైనప్పుడు హిందూధర్మాదాయముల బిల్లుపై నింతను చర్చజరిగెను. హిందూధర్మాదాయములబోర్డు కమిషనరు వేతనముల పుచ్చుకొను ఉద్యోగులుగా నుండవలెనా లేక గౌరవోద్యోగులుగ నుండవలెనా యను విషయమై చర్చ జరిగెను. కమిషనరుల హోదాలను సంస్కరించుటకు ప్రతిపక్షపక్షసభ్యులు చాల సవరణలను బెట్టిరి. కాని వానిలో శేషవరణయు నెగ్గలేదు.

గౌరవపదవులుగ నుండవలెను

సత్యమూర్తిగారు సవరణను బలపరచుచు ఇట్టిపెద్ద పదవులు ఆనరరీపదవులై యుండట వాంఛనీయుని నుడివిరి. అయినను వారి ఖర్చుల కిట్లుండి గలుగవలెనో కొంత గౌరవవేతన మొసంగవచ్చును. ధర్మాదాయ బోర్డు సభ్యులు తమ ధర్మములను సరిగ నిర్వహించినయెడల వాతొనర్చునేవకు ధనరూపమున సరియగు పరిహార మొసంగజాలము. ఈబోర్డు సభ్యులు ఆనరరీసభ్యులై యున్నయెడల మరాఠీపతులను ప్రజలకును గూడ ఎక్కువ విశ్వాసము గలుగును.

పానుగల్లు రాజాగారు సవరణ నెదుర్చుచు, వేతనముల నొసంగనియెడల తగినవారు లభింపజాలరని నుడివిరి సవరణను వోటునకు బెట్టగా పీకపోయెను.

ఇతరవ్యాపారములందు ప్రవేశింపవచ్చునా?

1 వ సబ్ క్లాజునందు బోర్డు సభ్యులు “ప్రభుత్వమువారి అనుమతిలేకుండ ఇతర వ్యాపారమునందుగాని పనియందుగాని ప్రవేశింపరాదు” అను పదములను తొలగింపవలసినదని సత్యమూర్తిగారు సవరణ నుపపాదించిరి. బోర్డు సభ్యులు దినముకొరకు పనిజేయు నుద్యోగులుగ నుండవలెనని వెనుకటి సెక్షనునందు గలదు. ఈ సబ్ క్లాజు అందుకు విరుద్ధముగ నున్నది. ఇట్టి గొప్పయుద్యోగములనుగూడ తనచేతులతో నుండుకొనుటకుగా నీ మంత్రిగారి అధికారమును ప్రత్యేకించుకొనినట్లు గానించుచున్నది. కాన్సిలు కార్యదర్శుల సందర్భమున నేమి జరుగుచున్నదో జూచుచునే యున్నాము. వారుజీతములను పుచ్చుకొనుచునేయున్నారని-వారివిధులలో వేనిని నిర్వర్తించుటలేదు. వారిలోనొకరు వారము దినములుగా సభకుగూడ వచ్చుటలేదు. అయినను అతనిజీతము మాత్ర మతనికి ముట్టుచునేయున్నది. బోర్డుసభ్యులు జీతము పుచ్చుకొని పనిజేయువారుగ నైన నుండవలెను. కానియెడల గౌరవముకొరకు విచిత్రముగ నైన జేయుచుండవలెను ఉచితముగ గౌరవముకొర కీసేవనొనర్చుటకు సిద్ధముగ నుండువారిదేశమున అసంఖ్యాకులుగ గలరు.

జె. ఎ. నాల్లానాగారు సవరణను బలపరచుచు జీతము పుచ్చుకొనకుండ గౌరవముకొరకు పనిజేయువారు మనఃపూర్వకముగ పనిజేయుదురని నుడివిరి ఈబిల్లును సమగ్రముగ పరికింపగా జేవాలయములను, మతములను కమిటీలవేగాక- బోర్డు సభ్యులకుగూడ తమచేతులతో కీలుబొంగ నుపయోగించుకొనుటకు కుట్రపన్నినట్లు స్పష్టపడుచున్నది. ఇది చాల అనినీతికరము.

పానుగల్లు రాజాగారు సవరణ నెదుర్చుచు, అన్నివిషయములందును, ఉచితముగ గౌరవముకొరకు పనిజేయువారిపై నాధారపడియుండదని నుడివిరి.

అర్హులసామి ఒడయారుగారు (కాన్సిలుకార్యదర్శి) కార్యదర్శులు జీతము పుచ్చుకొని ఏమియు పనిజేయుట లేదని సత్యమూర్తిగారు ఆరోపించినయెడల తన మట్టుకు దాను రెండు మూడు సార్లు సభలో నుపస్థితినించితినియు తిరుమవాపల్లి సభ్యుడు (మరియొక కార్యదర్శి) జబ్బుచే సభకు రాజాలక పోయినయెడల సభ్యులు ఆరోపణల గావించునపుడు మానవ సామాన్యము సాధక బాధకముల నిండుక విచారింపవలసినదనియు నుడివిరి.

తులసీరాముగారు సవరణను బలపరచుచు ఈ సెక్షను జూచినవారు నచ్చెదరని నుడివిరి. సెక్షనునందు మొదటి భాగమున బోర్డు సభ్యులు తమకాలముతన నృప్తికరతను బోర్డు వ్యవహారములయందే యుపయోగింపవలెనని గలదు. రెండవ భాగము నీప్రభుత్వమువారి సమృద్ధిపై ఇతరవ్యాపారముల సాగించుకొనవచ్చునని గలదు. రెంటికిని సమన్వయ మెట్లు? ఇట్టి-పరమ వ్యతిరేకముగ వాక్యముల నీ బిల్లులో జేర్చుటకు కారణ మున్నయెడల మంత్రిగారు స్పష్టముగ బెలుపవలెను.

సవరణను వోటునకు బెట్టగా పీకపోయెను.

ప్రభుత్వమువారి అనుమతి

ఎస్. ముత్తయ్య మొదలియారుగారు “ప్రభుత్వమువారి అనుమతిలేకుండ” అను పదములను తొలగింపవలెనని సవరణ నుపపాదించిరి బోర్డుసభ్యు లితర వ్యాపారముల సాగించుకొనరాదనియు అట్లు సాగించుటకొనుటకు అనుమతి నొసగుటకు ప్రభుత్వమువారికి గూడ సధికారముండ రాదనియు వీరి యుద్దేశము. బోర్డు సభ్యులకు చాల పని యుండును. ఆ పని చాల బాధ్యతతో గూడినది. అట్టివారి కితరవ్యాపారములందు ప్రవేశించు నెడల బోర్డు వ్యవహారములను వారు సరిగ నిర్వహింపజాలరు.

పానుగల్లు రాజాగారు సవరణ నెదుర్చుచు ప్రభుత్వమువారి కీ యధికారముండవలెనని నుడివిరి.

ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు సవరణ నెదుర్చుచు మంత్రిగారి ప్రత్యుత్తర మేమాత్రమున సంకృష్టికరముగ లేదని నుడివిరి. ఈ సవరణను గావించనియెడల బోర్డు సభ్యులు ప్రభుత్వమువారి చేతులలో కీలుబొమ్మలై పోయెదగు. వీరిపై ప్రజలకుండ గౌరవము, విశ్వాసమును తగ్గిపోవును ఈ సెక్షను నిట్లు రచించుటలో ప్రభుత్వమువారి కేదయో దురుద్దేశమున్నట్లు గగన్పట్టుచున్నది.

సవరణ వోటునకు బెట్టగా పీకపోయెను. 17 గురు అను కూతురుగను 40 మంది ప్రతిపక్షముగను వోటుచేసిరి.

సానికసంఘసభ్యుల కనర్హులు

బోర్డు సభ్యులు ప్రభుత్వమువారి అనుమతిలేకుండ ఏమి తాదాయముననుట బ్రష్టీగ నుండిరాదు అను పదములను సబ్ క్లాజుచివర జేర్చవలసినదని చిదంబరశాడూరుగా రుపపాదించిరి.

ఎస్. ముత్తయ్య మొదలియారుగారు మరియొక సమగ్రముగ సవరణ నుపపాదించిరి. బోర్డుసభ్యులు స్థానికసంఘముల ఎన్నికలకు నిలువరాదని గూడ ఈసవరణయందు గలదు.

పానుగల్లు రాజాగారు సవరణల నంగీకరించుటకు తన కాక్షేపణలేదనియు, బిల్లునందలి భావము వీనివలన స్పష్టమయ్యెననియు నుడివిరి.

సవరణ అంగీకరింపబడెను.

ప్రాచై సోను తొలగింపవలసినదని సత్యమూర్తిగారు రుపపాదించిరి.

బోర్డుసభ్యుల వేతనమును ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయింపవలెననియు వారైనను అన్యథాశకు నెల 1-కి రు. 1200 లు ఇతరసభ్యునకు రు. 800 లు మించకుండ నిర్ణయింపవలెననియు ప్రాచై సోయందు గలదు. పానుగల్లు రాజాగారు సవరణ నెదుర్చిరి. వోటునకు బెట్టగా సవరణ పీకపోయెను.

రు. 1200 లను రు. 800 లుగను 800 లను 400 లుగను సవరింపవలసినదని నాగన్న మోగడేగా రుపపాదించిరి. పానుగల్లు రాజాగారు ఎదుర్చుచు తనకారణముల నిదివరకే బలిపీతని నుడివిరి.

సత్యమూర్తిగారు సవరణను బలపరచుచు, ప్రభుత్వమువారికవై పున వితివ్యయముని గోలపెట్టుచు మరియొకవై పున పెద్దజీతములను వెదజల్లుచుండుట వింతగనున్నదని నుడివిరి. ఈ రాష్ట్రమున చాల పెద్దయధికారముల చలాయించు న్యాయాధికారలకుగూడ సవరణయందు సూచింపబడిన వేతనముకంటె సెక్కువ యొసగుటలేదు. అందుచే నీసవరణ కందరును సమ్మతింపవచ్చును. పానుగల్లు రాజాగారు సవరణ నెదుర్చుచు, ఎక్కువజీతము నియ్యనిది తగినవారు లభింపరనియు నుడివిరి. వితివ్యయముని చెప్పుచుండు స్వరాజ్యపక్షమువారి నాయకులలో నొకరు భారతకాసనసభాధ్యక్షుడే రు. 4000 ల వేతనమును దీసుకొనుచుండెను. స్వరాజ్యపక్షమువారు తమ వితివ్యయాసక్తిని- తమపాక్షకుల సందర్భమున ముందుములో పెట్టిన బాగుండును.

సత్యమూర్తిగారు— అతివేతనములో సగభాగము ప్రజాసేవకొరకు వెచ్చింపబడుచున్నది.

సవరణను వోటునకు బెట్టగా పీకపోయెను.

తరువాత 14 వ క్లాజు వోటునకు బెట్టబడి అంగీకరింపబడెను.

కమిషనరుల అనర్హులు

15 వ క్లాజునందు లోకలు గవర్న మెంటు అను పదములు వచ్చినచోట నెల్ల వాని బదులు బోర్డు అను ప్రపదమును జేర్చవలసినదని జె. ఎ. నాల్లానాగారు సవరణ నుపపాదించిరి. ప్రభుత్వమునకును, మతాదాయముల పరిపాలనకును ఎట్టి సంబంధమును నుండగూడదు. దేశమునందలి పలుకుబడి గల సంస్థలెల్ల తమచేతికిండు నుండుకొనుటకు ప్రభుత్వమువారు రుద్దేశించిరి. ఈ విషయమున మంత్రివర్గమువారికిని రిజర్వర్డు శాఖవారికిని రహస్యపు ఒడంబడికయున్నట్లు దోచుచున్నది. మంత్రివర్గమువారు

తామిళనాడు ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక వర్గమువారి మాయల లో జిక్కిపోయినందుకు మందుముందు చాల విచారించెదరు. నేతమువందు జాతీయోద్యమముల వరికట్టుటకుగాను పలుకుబడి గల సంస్థల సన్నిధిని తనచేతులందుకునుటకుగాను విల్లింగు డను ప్రభుత్వవారి బిల్లును ప్రేరేపించిరి. సభ వారి విషయమును గమనించి మెలకువతో ప్రవర్తించెదరని నమ్ముచున్నాను.

పానుగల్లు రాజాగారు సవరణ నెదుర్చుచు - చెనుక భార్యదాయముల బిల్లులను గావించుట కెత్తించిన కృష్ణస్వామి అశ్వమేధుగారు మొదలగువారందరూ తమ బిల్లులలో "అంకల్ గవర్నమెంటు" అను పదములనే యుపయోగించిరినియు వాని నే దాము అవలంబించితిమనియు నుడివిరి.

సవరణ వీరిపోయెను. 15వ సెషనునందు వివరింపబడిన అనర్హతలలో నైన బోర్డు కమిషనరు తన పదవిని గోల్పోవును అను సవరణను ఎన్. శత్యమూర్తిగారు ప్రతిపాదించిరి. సభకు అనర్హతల నండిన వారిని ప్రభుత్వమువారు సస్పెండు చేయవచ్చును. తొలగింపవచ్చును అని గలదు. అట్టి శ్రేయముల శోధింపు అనర్హతల వారిని సస్పెండుచేయుటకాని - చేయుటకు చేయకపోవుటకు గూడ అవకాశమునుట గాని ఆక్షేపణముని సత్యమూర్తి గారు నుడివిరి.

పానుగల్లు రాజాగారు ప్రభుత్వ తర మొసగుచు "కేసు నందుగల" చేయవచ్చును. అనుపదమునకు చేయవలెను. అని అర్థము నియు, అవిధముగ నాపదమును సవరించుటకు తన కాక్షేపణలే దనియు నుడివిరి.

అద్యక్షేటు జెవరలుగారు మాటలాడుచు, కమిషనరులను నియమించునది ప్రభుత్వమువారు గనుక వారిని తొలగించు నధికారముగూడ ప్రభుత్వమువారికే యుండవలెననియు, నుడివిరి. లేనియెడల పరిపాలనా వ్యవహారముల సాగించుటకు చిక్కుగలుగును. కమిషనరులు ప్రభుత్వమువారిచే తొలగింపబడకయే సభకు అనర్హతలలో నైన వెంటనే కమిషనరు పదవిభుండి ఆతని యంతట నతడే తొలగిపోవు నెడల అవిషయము ప్రభుత్వము వారికి దెలియుటెట్లు, ప్రభుత్వమువారు ఇంకొకరిని నియమించుటెట్లు.

ఎన్. ముత్తయ్యమొదలియారుగారు సవరణను బలపరుచుచు, అద్యక్షేటు జవరలువాదన చాల విచిత్రముగనున్నదని నుడివిరి. 15 వ క్లాజులో 2వ సబ్జుక్టుజానందు కమిషనరు, హిందూమతమునువలెనది యెడల ఆతనికి కమిషనరుద్యోగము గూడ వదిలిపోవుననిగలను. అద్యక్షేటు జవరలువాదన సరియైన దగునెడల ఈవిషయమును గూడ వర్తింపదు.

ఒకానొక కమిషనే రొకదినమున తాను హిందూమతమును వదిలివదిలి చెప్పవచ్చును. ఆతనియంద్యోగ మంతటితో ముగియును. అవిషయము ప్రభుత్వమువారికి దెలియుటెట్లు, ఇంకొకరిని నియమించుటెట్లు ప్రభుత్వమువారు సవరణ నెదుర్చుటకు మరియొకకారణ ముండియుండవలెను.

సవరణను వోటునకు తెట్టుగా వీరిపోయెను. అవి నీతిప్రవర్తన, దుర్భర్య, మోసము మొదలగు కార్యముల నొనర్చినయెడల ప్రభుత్వమువారు కమిషనరుల తొలగింపవచ్చునని 15వ క్లాజు (డి) సబ్జుక్టుజానందు గలదు. స్థానిక ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిన జిల్లాలసంఘమువారి దివారిని శ్రేయస్థుడను నిర్ణయించినతరువాత ప్రభుత్వమువారు, సస్పెండు చేయవచ్చుననియు సత్యమూర్తిగారు మరియొకసవరణ నుపపాదించిరి.

అంతట సభవారు ఘటనములకు లేచిరి.

మనుజుకూతుర్లు వ్యాజ్యము వేసిరి

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 8: - ముంబాయిలో గురుకుల తరఫున బాన్సాగారు విడిచినసాక్షులు ముంబాయిలో ఎమెరిగారి ఎదుట వాదనము చేసినట్టియు 75 వేల రూపాయలకు ముప్పు జరిగినవారమునాడు ఇంగ్లాండు పోకమునపు ఇప్పింపబడినదని వ్యాజ్యము వేయబడినది.

వాజిన్నాగారు ముంబాయిలో వాదించుచు ఆర్జీ అనిరాకరింపవలసినదనియు, ఎమెరి సతియే ముఖ్య సాక్షి యనియు చెప్పవలయుననియు ఆమెను కోర్టుకు తీసికొనిరా నిచ్చగించుటలేదనియు తెలిపి ఆమెను కోర్టువారు విచారించవలసినదిగ గోరిరి. అర్జీ దారులెవరైనా వ్యాజ్యము వేసి ప్రతిచెప్పనందున కోర్టువారు ఎమెరిసతిని శుక్రవారమునాడు కోర్టుకుపోజరుగా నాజ్ఞయిచ్చిరి. (ఆ. ప్రె)

దేశ బంధు చిత్తరంజన దాసు

రాజనీతులు

స్వాతంత్ర్య సంగ్రామములో జయభేరి వేయుటకు త్యాగమే ప్రాధాన్యము.

స్వరాజ్యము ప్రజాసామాన్యముకే ముఖ్యము. స్వరాజ్య విజయము సామాన్యప్రజలనే చేకూరవలెను.

రాజ్యముకన్న స్వాతంత్ర్యేచ్ఛనే మన మెక్కువగా ప్రేమించుము.

మన కనుకూల మైనటువంటి గవర్నమెంటును స్థాపించి తేసికొనుటకు మనకే అహమ్మను గలిగియుండుట నేడే స్వరాజ్యముయొక్క మూలసూత్రము.

నిరంకుశ ప్రభుత్వవిధానమును నశింపు జేయవలె నంటే దానిని ప్రతిరోధించుకొని ప్రజలలో మనము కలుగజేయవలెను. ఈ సామగ్గ్యమును ప్రజలలో కలుగజేయుట తప్పదు. ఇది కృతి మున్నెవనియు కాదు. అది నై సర్గికమైన జాతీయ పురోవృద్ధిని కలిగించును.

ప్రజామోక్షము బడచుచి ప్రభుత్వ ముండుట అసంభవింపదు.

మన కనుకూలముగ నున్నటువంటి సెద్దానినైన నను ధ్యం సము చేయుట కెంతమాత్రము జంకగూడదు న్యాయమైన మన హక్కులను మనమే నిర్ణయించుకొనవలె నని గవర్నమెంటుతో చెప్పటలో జంకగూడదు. అట్టి హక్కులను పొందువరకు ప్రభుత్వవిధానమును ధ్వంసము చేయుచు నే యుండుమని చెప్పటలోను జంకగూడదు.

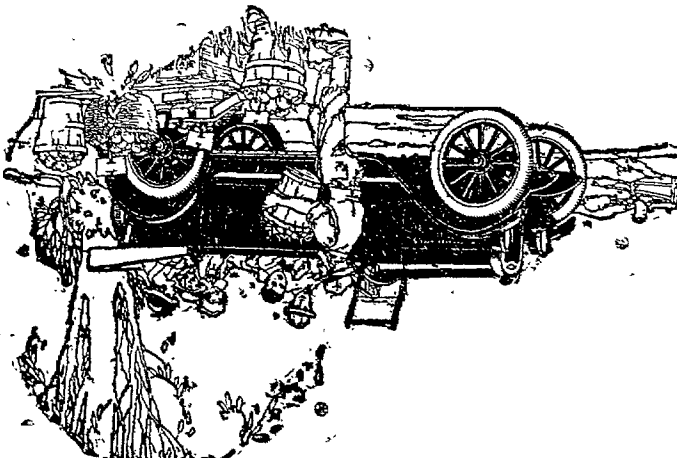
నిరంకుశ ప్రభుత్వవిధానమును ధ్వంసము చేయనిదే మన కనుకూలమైన విధానమును కట్టలేము. ధ్వంసము చేయుటలో మన కేవిధమైన సంతోష ముండులేదు. మనదారి కడుగ నిలబడి యున్న వస్తువును నచ్చోటనుంచి తొలగించిరే నందేమియు మనము కట్టలేము.

దౌర్జన్యము, దౌర్జన్యమునే పురిగొల్పుము.

శాసనసభలు చేయు శాసనములు శాసనసభాదౌర్జన్యములై యున్నవి.

హైదరాబాద్ "పరిశ్రామారాధన" ను కొలుపు నేడి యొక విధమైన ఆదర్శము. భగవంతుడు దారిద్ర్య రూపముతో ప్రజలలోనికి వచ్చెను. దరిద్రులకు ప్రజాసేవ చేయుటయే భగవానుని పూజించుట.

మీకు కొత్తది యెచ్చట దొరకును

మొదలు రు. 2,850 యఫ్. బి. ఆర్. మదరాసు.

సింపున్ అండ్ కో. లిమిటెడ్.

మదరాసు - ఉదకమండలము

- కర్నూలు: ఆస్మిత్ అండు కో, బల్లారి.
- మధురై: యమ్. కుందరస్వామి అయ్యర్, వధుర.
- తిన్నెవెల్లి: యెలమ్మ మోటార్ లెక్క.
- ఉత్తరప్రదేశ్ కర్నూలు: ఆర్. యస్. ఎ. రామకృష్ణ చెట్టి గూర్, కొట్టార.
- తంజావూరు: టి. ఎస్. రామసుబ్బ అయ్యంగార్, కుంబకోణం.
- మలబారు: కామన్ వెల్లు బ్రహ్మ, కల్లికోట.
- దక్షిణకెనరా: కామన్ వెల్లు ఇంజనీరింగ్ కో, మేంగళూరు.
- మదరాసు మోటారుస్టోర్స్: నెల్లూరు.
- రామనాడు: యమ్. కుందరస్వామి అయ్యర్, వధుర.
- దక్షిణకనర: కామన్ వెల్లు ఇంజనీరింగ్ కంపెనీ, మంగళూరు.
- పుదుక్కోట: నేలం ఆటోమోబిల్స్, పుదుక్కోట.
- బల్లారి: వి. జి. ఆస్మిత్ అండు కో, బల్లారి.

- తిరుచనాపల్లి: టి. జి. అంధు సన్న, పాలకరై.
- గంజాము: కైకో అండు ఆటోమోబిల్స్ ఏజెన్సీ.
- విశాఖపట్టణము: ఆంధ్రా యంజి నేరింగ్ కంపెనీ బగంపుగూ, విశాఖపట్టణము.
- తూర్పుగోదావరి: కనడియన్ యంజిన్రియల్, కాకినాడ.
- పడిమటిగోదావరి: రాత్రి అండు బ్రదర్స్, చెలవాడ.
- కోయంబత్తూరు: ఇ. విక్ సెంటు అండు కో, కోయంబత్తూరు.
- కడప: వి. జి. ఆస్మిత్ అండు కో, బల్లారి.
- షిమోగా: టి. యస్. మోటారుస్టోర్స్, షిమోగా.
- హస్సాన్: యూనియన్ మోటారుస్టోర్స్, హస్సాన్.
- బెంగళూరు: జి. మోన్. బూల్ అండు కో, బెంగళూరు.
- నేలం: నేలం ఆటోమోబిల్స్.
- మైసూరు: జి. మోన్. బూల్ అండు కో, బెంగళూరు.

విద్యార్థులు: సాంఘిక ద్వేషము

జన్మింపజేసిన సాంఘిక ద్వేషమును పెంచుట వలన, స్వలాభము పెంపొందుచున్నది. వీరింతటి తో నాగక నవకోమలమగు విద్యార్థుల హృదయములలోగూడ ద్వేషబీజములను నాటి, జాతీయ జీవితమును క్రిందినుండి వైరవరకు కలుష మొనర్చుట కన్నను హేయకార్యము చేరుండబోదు. బ్రాహ్మణేతర విద్యార్థిసంఘము నొకదానిని నెలకొల్పి, తద్వారా జన్మింపజేసిన నాయకులు తమ మనోరథము నీడేర్చుకొన బ్రయత్నించుచున్నారు. ద్వేషమును వ్యాపింపజేయుటకు ఎక్కుడు సమర్థు లవసరము లేదు. ఎట్టివారయినను ఇక్కార్యమును గావింప గలరు. చెన్నరాజధానియందు, మూఢవిశ్వాసములు తక్కువ. జ్ఞానప్రధాన మగు నీరాష్ట్రమునందు, ఇతర ప్రాంతములందువలె తాత్కాలిక భావాతిరేకమునకు వివశు లై, అకార్యకరణముల గావించుటకు ప్రజ లంగీకరింపరు. అందుచేతనే, సాంఘికకలహములు ఎక్కడ గానరావు. జన్మింపజేసిన ముహూర్త బోధించినను, ఎన్నియార్జుణముల జూపినను, ప్రజ లింకను సద్భావములను కోల్పోవక, దేశభక్తిని ఉన్న తాదర్శములను విడరాడుటలేదు. కాంగ్రెసు కార్యక్రమమునం దింకను సమ్మతముండుటకు, ప్రజాప్రముఖులవివేకమే ముఖ్యకారణము. అయినను, విద్యార్థులు చిరకాలము జన్మింపజేసిన దాడినుండి తప్పించుకొనజాలరు. స్వలాభాపేక్ష బాధించుచుగాన, విద్యార్థులు నేడుగాకున్న రేపయినను ద్వేషగీతమును చేపట్టి సంక్షోభము గలిగింప వచ్చును.

ఆధునికవిద్య విద్యార్థుల శీలమును పెంపొందింపక, స్వార్థపరత్వమును పెంచుచున్నది. విద్యావిధాన దుష్ఫలితములనుండి విద్యార్థులను తప్పించుటకు గాంధీమహాత్మునివంటి ఉత్కృష్టజీవులకే సాధ్యపడదయ్యెను. ఇక సామాన్యుల కెటుల సాధ్యమగును? ఇందుకు దోడుగ, విద్యార్థులను దేశసేవనుండియు, స్వాతంత్ర్యసంపాదనాభిలాషనుండియు తప్పించి కేవలము సాంఘిక ద్వేషమార్గములలో ప్రవేశపెట్టుచో, ఫలిత మెటులుండునో యూహింపవచ్చును. నిన్నటిదినము ది. బ. కృష్ణకాయగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగిన నూతన బ్రాహ్మణేతరవిద్యార్థి సంఘ సమావేశమునందు, జన్మింపజేసిన నాయకులు విద్యార్థుల మనములలో ద్వేషబీజములను నాటుటకు ప్రయత్నించిరి. రాబోవు ఎన్నికలలో, ద్వేష ప్రచారమునకు వీరి నుపయోగింప నిశ్చయించిరి. విద్యార్థులు రాజకీయవ్యవహారములలో పాల్గొన గూడదను నిబంధనను మేమామోదించుము. కాని, విద్యార్థులను దేశానర్థకరమగు విషయములలోనికి దుప్పి, దేశభక్తిని బోగొట్టు ప్రయత్నము అను మాత్రము గల్గింపక తప్పదు. చక్రవర్తి

గారు క్రొత్తగ జన్మింపజేయున జేరిరి. అందుచే వీరి యుత్సాహము మితిమీరిపోయినది. రాబోవు ఎన్నికల నిమిత్తము బ్రాహ్మణేతర విద్యార్థుల నుపయోగింపవలెనని సభాధ్యక్షులేమి చక్రవర్తిచెట్టి గారేమి ఉద్బోధించిరి. భారతశాసనసభకు జరిగెడి ఎన్నికలలో, విద్యార్థుల సహాయమును పొందుటకు చక్రవర్తిచెట్టిగారు సులభమార్గమును కనిపెట్టిరి.

కొంతకాలము క్రిందటివరకు రాజకీయవ్యవహారములలో, బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర విభేదములు లేకుండెను. స్వరాజ్యసంపాదనమే ప్రధానమని తలచువారి మనములలో దేశాసేవాసక్తియే ప్రథమస్థాన మలంకరించెను. జన్మింపజేయువారు దేశమును రెండుభాగములుగ చీల్చినెంచుటచే, కొంతకాలమునకు బ్రాహ్మణులుగూడ స్వరాజ్యార్థము ప్రత్యేక రాజకీయసంఘములను స్థాపింపవలసి వచ్చునని, దేశమున కెట్టియనర్థము వాటిల్లునో యూహింపజాలము. ఉత్తరహిందూస్థానమున, రాజకీయవ్యవహారములు హిందూమహమ్మదీయవిభాగములక్రింద పరిణమించినవి. హిందువులందలి గొప్ప నాయకులును, మహమ్మదీయులందలి ప్రసిద్ధనాయకులుగూడ ప్రత్యేకమతరాజకీయముల వలననుండి తప్పించుకొనజాలక సంకటపడుచున్నారు. జాతీయదృష్టిని విడనాడని ప్రముఖులు గొందరు, గాంధీమహాత్ముని తిరిగి నాయకత్వము వహింపవలయునని కోరుచున్నారు. మతమనిన మతాచరణమని భావించెడి గాంధీమహాత్ముడు, హిందూసహితములును, ద్వేషపూరితములునగు కక్షలతో జోక్యము కలిగించుకొనజాలడు. నిజమతాభిమానము, అసహనమునకును, పోరాటములకును దూరముగాదా? ఇటులనే బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరాది రాజకీయములుగూడ దుష్ఫలితములకు దారిజూపకమానవు. విద్యార్థుల నిందుకు సాధనములుగ నుపయోగించుటవలన, ఇంతవరకు శాంతముగ నున్న వాతావరణము సంక్షుభితము గాకలిరదు.

బి. మునుస్వామి నాయుడు గారు, తాము వెనుక కాంగ్రెసులో జేరినను, యిప్పుడు జన్మింపజేయుద్యమమే సరియైనయద్యమ మనియు, జాతీయభావముకన్న ప్రత్యేకసాంఘికభావము ముఖ్యమని గ్రహించితిమనియు పలికిరి. మరియొకసంగతిని గూడ వీరు గ్రహించిరట. నాయకులకును వోటరులకును మధ్య నూతన బ్రాహ్మణేతర విద్యార్థి సంఘము వారధిగనుండునట. వీరు గ్రహించినవిషయములు అమూల్యము లని చెప్పవచ్చును! ఇట్టి రహస్యములను వీరు విద్యార్థులయెదుటగూడ బయటపెట్టుచున్నారు. సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారి ప్రసంగమెటులుండవలయునో యటులనేయున్నది. మతమునందేమి, విద్యయందేమి, రాజకీయవ్యవహారములందేమి బ్రాహ్మణులే ప్రబలముగ నున్నారట. బ్రాహ్మణ నిరంకుశత్వము స్వరాజ్యపక్షరూపము దాల్చినదని నాయుడుగారు కనుగొనిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారు దాంభీకులును బూటకులునట. దేశభక్తి నే బూటకమని తరుచు నిరసించువారు, స్వరాజ్యపక్షమువారి నిటుల నిరసించుట వింతగాదు. స్వరాజ్యపక్షము వారు పనిపాటలు లేని ఆశాభంగులట. అట్టి ఆశాభంగములు సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారికిని ఒకటికై రెండు మార్లు గలిగినవి. తమ

స్థితిని స్వరాజ్యపక్షము వారి కా రోపించుట, కావ్యాలంకారముగాబోలు! కోటిరెడ్డిగారిని ఆశాభంగులని సర్. పానగల్గగా రిటీవలనే బలికిరి. జన్మింపజేయువారు జెందని వారి నిట్టి కోటిలో జేర్చుట, క్రొత్త గాదు. ఉద్యోగాపేక్ష గలవారేయగుచో, స్వరాజ్యపక్షమువారు ఉద్యోగనిరాకరణమునకై ఇంత పట్టుదల వల జూపవలయును? ఉద్యోగ స్వీకారము స్వరాజ్యశయమునకు ప్రతిబంధక మగు ననుభయమే, వారి మనములను బాధించుచున్నది గాని పేరుగాదు. దేశమునందలి సమర్థులును, బుద్ధివంతి గలవారును, ప్రజానాయకులును, సంస్కరణములను చేపట్టనందుకు ఇండియామౌత్రి బోలు పాలకులు చింతించుచున్నారు. తమ ప్రతిజ్ఞను మానుకొని కాంగ్రెసు ప్రముఖులు ఉద్యోగములను స్వీకరించి సంస్కరణములను రక్షింపవలెనని వారు కోరుచున్నారు. కాంగ్రెసు ప్రముఖులే సంస్కరణములను చేపట్టియున్నచో, ప్రస్తుత జన్మింపజేయు మంత్రులకు స్థాన ముండియే యుండదు. సమర్థులే యీపదవులను నిర్వహించెడివారు. బ్రాహ్మణేతరులు మాత్రమే మౌత్రిపదవులను నిర్వహింపవలయునని కోరినను, ఇందుకుదగినవిశాలదృష్టిగలిగి, ప్రజ్ఞాతిశయము గల బ్రాహ్మణేతర నాయకులు పలువురుగలరు. అట్టివాడు పదవుల నాశింపకుండుటచే, ముందుకు రాలేదు. జన్మింపజేయువారు రట్టి వారిని చేర్చుకొనరు. సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడు గారును తదితరప్రముఖులును విద్యార్థులలోగూడ నిట్టిదురభిప్రాయముల వ్యాపింపజేసినదని, తలంపవచ్చును.

సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు స్వరాజ్యపక్షమువారిని ఆశాభంగులనియు, జీవనములేని వారనియు నిందించుటతో తృప్తి జెందలేదు. మానవుని శీలము, డబ్బువైగాని, ఆస్తివైగాని ఆధారపడి యుండదని, వీరింకను గ్రహింపలేదు. ప్రపంచ చారిత్రమునందలి మహాపురుషజీవితములను పరిశీలించినచో, అధికసంఖ్యాకులు బీదవారలే యని ఎరుంగవచ్చును. మతకర్తలందఱును బీదలే. మహర్షులును, యోగిపుంగవులును బీదలే. రాజాధిరాజుల నామములను ప్రపంచము మరచినను, ఇట్టి స్వార్థరహితులనామముల నెన్నడును మరువజాలదు. తనకెట్టి ఆస్తి లేదని గాంధీమహాత్ముడు తరుచుగ దెలుపుచుండును. అయినను భౌతికసంపద సధికముగ గౌరవించెడి పాశ్చాత్యప్రపంచము సయితము, మహాత్ముని గౌరవించుచున్నది. వారిదారిద్ర్యమును పరకుగొనుటలేదు. స్వరాజ్యపక్షమువారిని బీదలనినిందించుచో, అంతమాత్రముచే వారిగౌరవమున కెట్టి కొరంత గలుగజాలదు. తాత్కాలికపరిస్థితులులున్నను, హిందూదేశము త్యాగమును గౌరవించుచుగాని, ధనమును మాత్రమే పూజించునని నమ్మజాలము. స్వరాజ్యపక్షకార్యక్రమము బాల్లి విసములోకి దిగునని సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు చెప్పసాహించిరి. అట్టితరి వీరు ఆయుధముల చేపట్టెదరట! బాల్లి విసము అనిన అర్థమేమియో వీరికి దెలియదని బాలుడయినను గ్రహింపగలడు. ఇట్టి యనత్యప్రచారము వలన, జన్మింపజేయు విజయము గాంచదలచుట వ్యర్థప్రయత్నము. ప్రజాసామాన్యము నిజము గ్రహింపలేనంతటి మూఢులుగారు. విద్యార్థులు

నను, ఇట్టి ద్వేషాద్యమమునకు లొంగరని మాకు విశ్వాసముగలదు. జస్టిసుపక్షమువారి కెట్టియున్నతా శయములు లేకబోయినను, కాంగ్రెసుసంఘములు చురుకుగ బనిచేయక పోవుటవలనను, అంతఃకలహములవలనను, ప్రజలను తగినరీతిని ప్రేరేపింపజాలకున్నవి. ఇకనయినను మేల్కొని, కాంగ్రెసు సంఘములు ద్వేషప్రచారము నరికట్టి, జాతీయ భావమును ఐకమత్యమును పెంపొందించుగాక యని హెచ్చరించెదము.

మహాత్ముని నాయకత్వము

గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వమునుండి దొలగించుటకు కారణభూతు లయినవారు, మరల వారినే నాయకులుగ నుండవలయునని కోరుటలో స్వారస్యము గనుపింపదు. పారిమార్గముల ననుసరింపని వారు, వారిని నడిపింపగోరుట హాస్యాస్పదము. మహాత్ముని నాయకత్వము లేనిలోపము పరిస్థుటమగుచు నేయున్నది. కాని, మరలమహాత్ముడే దేశమును నడిపింప వలయు ననిన, వారి యాజ్ఞల ననుసరించుటకు సంసిద్ధులు గాకతప్పదు. అట్టి సంసిద్ధత, నిన్నటిదినము ప్రచురింపబడినవిజ్ఞప్తియందు గనుపింపదు. విజ్ఞాపకులు గోరిన విధమున నడిపించుటకు మహాత్ముడు నిరాకరించుట మితగారు. 'యంగుయిండియా' పత్రికలో మహాత్ముడు చెలిపిన ప్రత్యుత్తరము మిగుల సహేతుకముగ చున్నది. మహాత్మునకు శాసనసభలందు సమ్యక్ము లేదు. అందుచే ఆమార్గమునకు మహాత్ముడు వైదొలగి యున్నాడు. హిందూ మహమ్మదీయ విభేదమార్గములందు నడుచుటకు వారి కిష్టము లేదు. అందుచే సాంఘికవిభేదదృష్టితో స్వరాజ్య సంపాదనకు బూనుటకు మహాత్ము డంగీకరింపకున్నాడు. అయినను మహాత్ముడు నిదురించుటలేదు. నిర్మాణ కార్యక్రమ నిర్వహణమునందే తాను నిమగ్నుడనై యున్నా నని, మహాత్ముడు సూచించెను. శాసనసభ కార్యక్రమము ననుసరింపజాలని వారందరును మహాత్ముని మార్గము ననుసరించినచో, ఈ సరికి ప్రజా శక్తి ఎంత వృద్ధియయ్యెడిదోగద! అట్టి ఘనకార్యమునుండి మహాత్ముని మరల్చుట సయితము, దేశమునకు తేమకరముగాజాలదు. ఇంతియగాక విశ్రాంతివలన మహాత్ముని దేశహోగ్యము చక్కబడుచున్నందులకు ప్రజలు సంతృప్తి జెందవలయును. ప్రస్తుతదేశ స్థితి ప్రాస్వదృష్టితో జూచువారికి నిరాశబుట్టించుచున్నను, మహాత్ముని కట్టినిరాశ గలిగించుటలేదు. ఈపోరాటములును, వివాదములును జీవశయనియే, మహాత్ముడు భావించుచున్నాడు. మహాత్ముని కొక్క చింతయెగలదు. అహింసామార్గమునకే భంగము కలిగినందులకు మాత్రము వారు చింతింపకమానరు. కాని జడత్వమునకన్నను, కదలిక మేలు గాదా? ప్రస్తుతసంఘర్షణమునుండి గొప్ప భారతజాతి యుద్భవించుచున్నదని మహాత్ముడు నిశ్చయించుచున్నాడు. సాంఘికభేద దృష్టి బాత్తుగ బగ్గికి నీ పండిత నెహ్రూగారును, సాంఘికభేద దృష్టినుండి తప్పించుకొనజాలని లాలాలజపతిరాయి ముఖ్యముగూడ దేశస్వచ్ఛ కే తోడ్పడుచున్నారని, త్ముడు సమ్మతించుచున్నాడు. ఇటులనే జాతీయ బంధువు కూకీ అజ్ఞాల్ ఖానుగారిని సర్

అబ్దుల్ రహిం గారికిని స్థానము గలదని మహాత్ముని విశ్వాసము. శత్రుకోటి తాత్కాలికముగ నెంత సంతసించినను, సాంఘికభేదము లన్నియు త్వరలో చల్లారు ననియు, భగవంతుడు భారతీయులను సవ్య మార్గమున బెట్టు ననియు, మహాత్ముడు సమ్మతించుచున్నాడు. అట్టి శుభస్థితి గలిగినపుడు మహాత్ముడు మరల తన అర్హ స్థానము నాక్రమింపకమానడు. మహాత్మునిసంబోధనము హిందూదేశమునకే గాక ప్రపంచమున కంతకును జేమదాయకమని, ప్రజలు మెల్ల మెల్లన గ్రహించుచున్నారు. తాత్కాలిక మేఘము లడ్డుపడినను, అనుకూల ఫలము గలుగు సూచనలు గనుపించుచున్నవి. హిందూదేశ స్వాతంత్ర్య మే ప్రపంచమునకు ముక్తిమార్గము జూపగలదు. స్వాతంత్ర్యేచ్ఛ ప్రజలలో జనించినప్పటికీ, అయ్యది నేడు గాకున్నరే పయినను ఫలింపక మానదు. అందుచే స్వరాజ్యసిద్ధివిషయమై సందేహ ముండజాలదు. కాని, ధర్మబద్ధమగు పద్ధతులద్వారా, స్వరాజ్యమును సంపాదించుచో మాత్రము, హిందూదేశము స్వీయకళ్యాణమునకే గాక లోకకళ్యాణమునకు గూడ తోడ్పడగలదు.

హిందూమత ధర్మాదాయచట్టము :

ముఖ్యముగ సవరణలను నిరాకరించుట హిందూమత ధర్మాదాయచట్టమును సావకాశముగ విచారించుట కవకాశ మీయకపోవుటయగాక, తెచ్చినసవరణల నన్నిటిని మంత్రిగారు నిరాకరించుచున్నారు. మంత్రిగారు సమాధానము జెప్పట మానుకొని, అంతయు వెనుకనే విచారింపబడెనని చెప్పటతో సరిపోవుచున్నది. అవసరమున్నచో మరియొకచట్టము దేబడు ననియు, ఈ సారికి తిప్పలుబెట్టక ఎట్టేటులో ధర్మాదాయచట్టపు నాకను బడ్డుజేర్చిన చాలునని చెప్పచు, వీరు కేవలము సంఖ్యాబలముపై నాధారపడియున్నారు. హేతువాదము వీరికక్కరలేదు. ఇంతకన్నను దుస్థితి వేరుండదు. అధ్యక్షులు సయితము దూరలోచన లేక, రూలింగుల నిచ్చుటచే చట్టపు చర్చ ఎటులుండవలయునో యటులున్నది. సవరణను ప్రతిపాదించువారు హాజరుగా నిచో, మరియొకరు ప్రతిపాదించుట, ఇంతకు పూర్వ మాచారమై యుండెను. న్యాయస్థానము లలో గూడ ఒక న్యాయవాది మరియొకరి తరపున వాదించుట కవకాశ మిత్తురు. అట్టితరి, శాసనసభలో నోటీసునిచ్చినవారే సవరణను ప్రతిపాదించవలయునగాని, ఇతరులు ప్రతిపాదించరాదనుట, అసమంజసము. మరియొకరిపేరుతో నున్న సవరణను సత్యమూర్తిగారు ప్రతిపాదించుటకు ఏలులేదని, అధ్యక్షులు నిన్నటిదినము ఉత్తరు విచ్చియుండుట, సత్సాధనదాయవిరుద్ధము. వెనుకటి అధ్యక్షు లిట్టి యవకాశము నిచ్చియుండిరి. ధర్మాదాయముల బోర్డు కేవలధనవ్యయకారణ మనియు దేవాలయ పరిపాలనమును సంస్కరింప జాలదనియు, ఇంతకు పూర్వమే విదితమయ్యెను. బోర్డును తొలగించుటకు సత్యమూర్తిగారు తెచ్చిన సవరణ నిరాకరింపబడెను. ఇంతియగాక, బోర్డును సంస్కరించుటకు జేసినప్రయత్నములుగూడ విఫలమయ్యెను. నామినేటుడు సభ్యులకు బదులు ఎన్ని కొనబడిన సభ్యులుండ వలయునను సవరణ త్రోసి

వేయబడెను. అయిదు సంవత్సరముల పరిమితిని మూడు సంవత్సరముల పరిమితికి తగ్గించుటకు గూడ మంత్రిగారు రంగీకరింప రయిరి. ప్రభుత్వనియమిత సంఘమువలన, ప్రజల కుపయోగముండు నని తలంచుట కవకాశములేదు. మరియొకముఖ్యసవరణ గలదు. బోర్డునందలి సభ్యులు హిందూమతము ననుసరించువారుగ నుండవలయునని సత్యమూర్తిగారు ప్రతిపాదించిరి. గుడులయందును, విగ్రహపూజయందును సమ్యక్ములేనివారు, దేవాలయసంస్కరణమునకు మనఃస్ఫూర్తిగ గడంగజాలరు. అట్టివారికి దేవాలయద్రవ్యముపై దృష్టియుండునుగాని, దేవునిపైగాదు. ఇట్టి ద్రవ్యమును కేవలభౌతికప్రయోజనముల నిమిత్తము వెచ్చించుటకు వారు పూనుకొందురు. రోడ్ల క్రిందను, ఇంగ్లీషు విద్యక్రిందను, ఆరోగ్యము క్రిందను, దేవాలయద్రవ్యమును వెచ్చింప వలయు ననువారు, దేవాలయరక్షణకు గడంగజాలరు. విగ్రహారాధనవలన విశేషప్రయోజనము గలదని నమ్మి భక్తిపురస్కరముగ నేవజేయువారే బోర్డునందు సభ్యులుగనుండుట యవసరము. లేనియెడల, చట్టమునందుగల సైమెంట్లజా సనుసరించి, దేవాలయపు డబ్బు మతాభివృద్ధికి గాక ఇతరప్రయోజనములకను కూలించువిధమున ఖర్చుపెట్టబడు ననుటకు సందియములేదు. చట్టమే ఇందుకు ప్రోత్సాహ మొసగుచుండ, వేరు ఫలితము గలుగునా? బోర్డు అధ్యక్షుని అర్హతలు మరింత విచిత్రముగనున్నవి. అధ్యక్షుని మొదటి అర్హత, ఇంగ్లండులో చదివిన బారిష్టరుగ నుండుట. అట్టివారు లభింపరేని, సబ్ జడ్జికి తక్కువగాని హోదాగలిగియుండుట. లేనియెడల, పదిసంవత్సరములకు తక్కువగాని ప్రాక్టీసుగల స్టీడరుగ నుండుట. దేవాలయ సంఘాధ్యక్షుని కుండవలసిన యోగ్యత వినియేనా? బారిష్టరులకన్నను దేవాలయములను కాపాడువారింకొకరు దొరకరా? ఇట్టియోగ్యతలు గల క్లాజును తీసివేయవలయునని సాల్వానాగారు గోరిరిగాని, మంత్రిగారు రంగీకరింపరయిరి. సాల్వానాగారికి మంత్రిగారు చెప్పినజవాబేమి? 1923 సంవత్సరమునందే యీవిషయ మాలోచింపబడెనట. అన్ని సందేహములకును ఇదియొక్కటే జవాబు. ఇట్టి విశతచట్టమును నిర్మించి, జస్టిసుపక్షమువారు ప్రజల కుపకారముజేయ నెంచిరి. వీరి సాహసమే సాహసము !

నానారాష్ట్రసంఘము : జర్జనీ ప్రవేశము

నానారాష్ట్రమునా రెట్టకేలకు, జర్జనీని శాశ్వతసభ్యురాలుగ జేర్చుకొనిరి. ప్రాన్సుకు లోలోపల ఇష్ట ముండదు. స్పెయిను తన అయిష్టమును బహిరంగముగనే గనుపఱచినది. జర్జనీ ప్రవేశముతో నానారాష్ట్రసంఘపు చిక్కులు తొలగునా? తొలగునని తోచదు. కేవలము యూరపియను జాతులకు ప్రాముఖ్యమిచ్చెడి సంఘము ప్రపంచశాంతిని రక్షించుట దుర్లభము. యూరపియను జాతులు ఇంపీరియలిస్టులునందు మునిగియున్నవి. ప్రాచ్యదేశములద్వారా స్వలాభమును పెంపొందించుకొనుచున్నవి. స్వయంనిర్ణయధర్మమును నిరసించుచున్నవి. నానారాష్ట్రసంఘపు మూలాధారములను సంస్కరించనంతవరకు, అభివృద్ధి కవకాశముండజాలదు.

నాయకులవిజృంభికి మహాత్ముని ప్రత్యుత్తరము

నే నిపుడు మరల నాయకత్వమును వహించుట కంగీకరింపజాలను

అది సాధ్యము గాదు సముచితమును గాదు

మహాత్ముడు మరల నాయకత్వము వహింప వలెనని కోరుచు నయ్యదు మహాత్ముడుగాదు మున్నగు నాయకులు ప్రకటించిన విజృంభికి మహాత్ముడొసంగిన ప్రత్యుత్తరము.

“నయ్యదు మహాత్ముడుగాదు మున్నగు మిత్రులు బహిరంగముగా ప్రతికలలో ప్రకటించిన విజృంభి కారము చేయుటకు నే నంగీకరించుట సాధ్యమును సముచితమును అని నాకు తోచియుండినదో, నేను సంతోషపూర్వకముగ నటుల నొనరించియుండును. నేను దేశసేవను విరమించితిని అనగా రాజకీయములను పరిత్యజించితి నని యీ మిత్రులు తలంచుచు గాని అది సరిగాదు. విసర్జింపవలగు సంతకమును బహిరంగసంబంధము లగు కార్యముల నన్నిటిని ఒకవత్సరమువరకును త్యజించుటకు నేను నిశ్చయించితిని. 1926 డిశంబరుతో నా నియమము పూర్తియగును. అందులకుగల కారణములనన్నిటిని నేను మొదటనే వివరించియుంటిని. నా ఆరోగ్యముకొరకును అశ్రమసంబంధము లగు పనులకొరకును శ్రమకరములగు ప్రయాణములను, అలసటను కలిగించుబహిరంగకార్యములను నేను విరమింపవలసినదనిచ్చినది.

శాసనసభలు

శాసనసభల విషయమున పనిచేయుటకు నాకు ఆసక్తి లేనందున వాని విషయమున నేను కల్పించు కొనుట మానివేసితిని. శాసనసభలవలన స్వరాజ్యమువచ్చునను నమ్మకము నా కావంతయునులేదు.

హిందూ మహమ్మదీయ కలహములు

ఇప్పుడు నేను హిందూమహమ్మదీయ కలహముల విషయమున కల్పించుకొనుటవలన మరింతపట్టమే కలుగునుగాని లాభము కలుగదని నే నెరుగుదునుగాన నావిషయమునగూడ నే నుదాసీనుడనైతిని.

అస్పృశ్యత, జాతీయవిద్వేద, ఖడ్గరు

ఇకమిగిలినవి యిమూడుమాత్రమే గావున నేను వీని విషయమున శక్తివంచన లేకుండ పనిచేయుచున్నాను. కావున నేను ఉపేక్షబూనితినిని మిత్రులు తలచినది పొరబాటు. నేను ఉపేక్షబూనలేదు సరిగదా ఏకాగ్రతతో గూడ పనిచేయుచున్నాను. వారికి కలిగిన వైరాళ్యము నాకు కొంచెమైనను కలుగలేదు.

స్వరాజ్య సంరంభము

హిందూ మహమ్మదీయ కలహములు మనకు కొంతవరకు అపరిచితములే. స్వరాజ్యముకొరకు పనిచేయవలసిన సమయమానన్నమగుచున్నదని అన్ని పక్షములవారు నెరుగుదురు. స్వరాజ్యమునకు అడ్డులును సరిగియున్నవైయుండవలెననియే అన్ని పక్షములవారును ముఖ్యముగా కోరుచున్నారు. శరీర దార్ధ్యమున తాము మహమ్మదీయులకు తీసిపోవుచున్నామని హిందువులు తలంచుచున్నారు. విద్యా విషయమునందును విహితసాఖ్యములలోను తాము హిందువులకంటె వెనుకబడియుంటి మని మహమ్మదీయులు కలంచుచున్నారు. దుర్బలు లాడరును వెనుక చెనినకార్యములనే యిప్పుడు యీరెండు తెగలవారునుగూడ చేయుచున్నారు. కావున యీ కలహములు ముగియవలయునని అభివృద్ధిమా

చకములు మాత్ర మగును. ఈకలహములవలననే బలిష్ఠమగు జాతీయత యేర్పడును. రక్తమిళితమగు మార్గము 1920 లోనే మనకు గోచరించినది. కాని, మనము దాని నవలంబింపజాలకపోతిమి. పౌరుషమును పూర్తిగా గోల్పోయి కేవలము అసహాయస్థితిలో నుండుటకంటె రక్తమిళితమగు మార్గము ననుసరించుట యైనను మేలేయగును.

లాలాజీ, మోతీలాల్లీల వాగ్వాదము

లాలా లజపతిరాయి పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ గార్ల కిప్పుడు జరుగుచున్న అసహ్యకరమగు వాగ్వాదముగూడ నీ స్వరాజ్య సంరంభమునం దొకభాగమే. భారతస్వాతంత్ర్యమునకు విరోధులగువారు ఈవాక్యలహమునకు ఉబ్బి తల్చిబ్బు లగుదురుగాక. వాచిసంబరము చల్లారకముందే మరల నీదేశభక్తు లిరువురును ఒక్కవతాకమునీడనే కలసి పనిచేయగలుగుదురు. వారి కిరువురికినిగూడ గాఢమగు దేశభావనము కలదు. ప్రత్యేకసంఘములపద్ధతి యేర్పడక తప్పదని లాలాజీ తలచుచున్నాడు. ప్రత్యేకసంఘముల పద్ధతిని తలపెట్టుటనుగూడ మోతీలాల్లీ సహింపజాలకున్నాడు. వీరిలో నొకరి యభిప్రాయము మాత్రమే సరియైనదని యెవరు చెప్పగలరు? ఇద్దరును ప్రస్తుత పరిస్థితులను బట్టియే యిటుల తెలుపుచున్నారు. స్వరాజ్య మంత్రస్మరణ మొనరించుచు దేశసేవను ప్రారంభించిన లాలాజీ నేడు స్వరాజ్యమును ద్వేషింపజాలడు. స్వరాజ్యసిద్ధికి ప్రత్యేకసంఘపద్ధతి తప్పనిసరి యైనదిగాన దాని ననుసరించియే స్వరాజ్యమును బడయవలెనని లాలాజీ యభిప్రాయము. ప్రత్యేకసంఘముల పద్ధతి స్వరాజ్యసిద్ధికి నిరోధకముగాన ప్రత్యేకసంఘపద్ధతిని తలపెట్టనే గూడదని, భావనాశక్తివలన (ఆటోనెషను) వ్యాధులను కుదుర్చువారు వ్యాధులను తృణీకరించురీతిని, మనము ప్రత్యేకసంఘముల పద్ధతిని తృణీకరింపవలెనని మోతీలాల్లీ తలచుచున్నాడు. జీవభర్తృము ఆరోగ్యసందర్శనముగాని రోగసంరక్షణము కాదు.

సర్ అబ్దుల్ రహీం, హాకీం అబ్దులుఖానుగార్లు భారతజాతి హాకీం అబ్దులుఖానుగారి నెటుల గోల్పోవజాలదో సర్ అబ్దురు రహీంగారిని గూడ నటులే గోల్పోవజాలదు. ఇస్లింగ్ను సంఘమును గూర్చి గోకేలుగారితో కలసి ప్రబలమగు ఆక్షేపణను వ్రాసియుండిన సర్ అబ్దుల్ రహీంగారు భారతదేశమునకు విద్యేషికాజాలడు. మహమ్మదీయులు హిందువులతో సరిసమానులు కానిచో దేశభావృద్ధి కలుగజాలదని సర్ అబ్దురు రహీంగారు తలంచుచుండుట అవరాధమని యెవరనగలరు? ఆయన అవలంబించినపద్ధతుల లోప ముండిన నూడుగాక. ఆయనకు గల దేశభక్తిమాత్రము సమగ్రమేయగును.

నాంఛిబద్ధమమును నేనెంతమాత్ర మంగీకరింపజాలను

ఈకారణములవలన నిట్టి భిన్నాభిప్రాయములకు తాళుకలదని యే నేను

తలంచెదను గాని ప్రత్యేక సంఘముల పద్ధతిని తాత్కాలికముగగూడ నే నంగీకరింపజాలను. అట్టిభావనతో నే ననిలే పనిచేయజాలను. కావున యీ మతకలహముల ప్రచండవాయువు శాంతించువరకును నేను దూరముగా నుండుటయే కర్తవ్యము. శాసనసభలలోజరుగుచుండు సంరంభమునుగూడ నేను ఎడదొలగియుండియే చూచుచుండవలెను. వానియందు నమ్మకము గలవారు దీక్షతో వానిపనిని సాగించుచున్నందులకు నాకు వారియందు పూజ్యభావమే కలదు.

కక్షలు విద్యాధికులలో మాత్రమే కలిగియున్నవి ఇప్పుడు దేశమునందు కలిగియున్న కక్షలు విద్యాధికులలోనేగాని జనసామాన్యమునందు లేవు. విద్యాధికులలో కలిగిన కక్షలను తొలగించి సఖ్యమును చేకూర్చుటకు నాకు సామర్థ్యములేదని నేనే యొప్పుకొనుచున్నాను. వారిపద్ధతి వేరు. నా పద్ధతి వేరు. నేను క్రిందనుండి పైకిపోవుటకు ప్రయత్నించుచున్నాను. ప్రేక్షకునకు నా పని చాదస్తపు పనివలెను, తాబేటినడకవలెను కనబడుట నహజము. ఇతరనాయకులు పై నుండి క్రిందకు నచ్చుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇది చాలచిక్కులతోకూడిన కష్టమగుపద్ధతియై యున్నది.

జనసామాన్యమునకు కక్షలతో సంబంధములేదు

ఈవిజృంభిని ప్రకటించిన నాయకులు కోట్లకొలది భారతీయుల పక్షమున వ్రాసినటుల వివరించిరి. కోట్లకొలదిగా నుండు సభికసంఖ్యాకులగు భారతీయుల కీకక్షలతో నెట్టిసంబంధములేదు. వారి కవిద్యుర్భాగ్యములు. వారికి తెలిసినది రాట్ట మొక్కటే. “భగవంతునిరాట్టములు చాలమందముగనే వడుకును గాని ఆనూలు మిక్కిలి శ్రేష్ఠముగా నుండును” అను సుప్రసిద్ధమగు లోకోక్తి గలదు. కావున భగవత్సంబంధము లగు నీ చిన్నచక్రముల పనిలో నేను నిమగ్నుడనై యున్నాను. అవి విరామము లేకుండ తిరుగుచున్నవి. వాని పనితనము దినదినమును స్పష్టముగా నధికమగుచున్నది. ఈ మతకలహములు ముగిసినపిమ్మట మరల నన్ని పక్షములవారును యేకీభవించినపుడు, హిందువులును మహమ్మదీయులును, బ్రాహ్మణులును బ్రాహ్మణేతరులును, నిమ్నజాతులును అగ్రవర్ణములును సోదర భావముతో దేశసేవకు మరల పూనుకొనినపుడు, మానవ్రతముతో నిపుడు పనిచేయుచున్న దేశారాధకులు దార్జన్యముతో సంబంధము లేకుండ ఆరోగ్యవర్ధకమును హింసారహితమును నగు నిర్మాణముతో గూడిన విదేశవస్త్రబహిష్కరమును పూర్తిగా కొనసాగించుటకు దేశమును సిద్ధపరచిరి, అన్ని పక్షములవారును గ్రహింపగలుగుదురు. అత్యల్పమైన సార్వజనికమగు బలమును శక్తిని భారతజాతి ప్రకటింపవలెను. అదియే విదేశవస్త్ర బహిష్కరణము. ఈవిజృంభిని ప్రకటించినవారు తాము నా పక్షము వారమనియే తలంచునెడల వారుగూడ చక్రమార్గమునే అనుసరింపగోరెదను. దేశమునందు కోట్లకొలది ప్రజలు దారిద్ర్యమున మునిగియున్నారని నిత్యమును నా చెవియొద్ద ఝంకారమొనరించుచుండు నిదీన్నరాట్టకును నేను నడిపించుచునే యున్నాను. బీదలయందుండి బీదలను కాపాడుచున్న నారాయణుని (జగద్రామారాయణ) అది నాకు నిత్యమును స్మరణకు తెచ్చుచుండునుగాన లాభమో నష్టమోనా కదీయే సర్వస్వము నేను సమర్పియున్నాను.”

అహమదాబాదు 8-9-26 మో. క. గాంధీ (అ.ప్రె.)

బ్రాహ్మణేతర యువకులకు హెచ్చరిక

రెడ్డినాయుడుగారు విద్యార్థులనహాయము గోరుట

నిన్న సాయం కాలము మాంటురోడు త్యాగరాయస్వామి భవనమునందు బ్రాహ్మణేతర యువజనసమితి యాజమాన్యమున జరిగిన సభకు ది. జి., ఎం. కృష్ణస్వామయ్యగారు అధ్యక్షతవహించి, యువజనోద్యమమునందు ముఖ్యముగ బ్రాహ్మణేతర యువకులవిషయమున తామెల్లప్పుడు శ్రద్ధ వహించుచున్నామని బల్లిగిరి. ఈ సమితియొక్క యుద్దేశములు చాలా ఉన్నతములైనవి. ప్రత్యేక యెల్లప్పుడు యువకులందే కన్నట్లును, రషియా దేశములో జారుకాలమునందు యువకుల ప్రయత్నముల సాఫల్యము లెనిన, రాట్నీగార్ల యుద్ధమును, టర్కీ యాజిత్తు చీనా మున్నగుదేశములందును యువకులే సక్రమాందోళనము న్యాయము విప్లవమును కొనసాగింప గల్గిరి. బ్రాహ్మణేతరుల ప్రాముఖ్యత ఇటీవలేనే యెల్లరేజ్ గమనింపబడినది. దేశమునందు బ్రాహ్మణేతరులే వస్తుల సభికులుగ చెల్లించుచున్నారు. కాని వారికి లెగిన ప్రాతినిధ్యము లేదు. రాగల కొన్నిసంవత్సరముల బ్రాహ్మణేతరపక్షమే అధికారమునందుండగలదు. ఇప్పటికంటెను యెక్కువ బలముగలదై యుండగలదు. అట్టిఫలితము యువకులపైననే ఆధారపడియున్నది. అని పలికిరి.

చక్రయ్య చెట్టిగారు

చెట్టిగారు రాగల యెన్నికలగూర్చి మాటాడిరి. పోలింగు వ్యవస్థలవద్ద బ్రాహ్మణేతరులలో సరియగు ఐకమత్యభావము లేనటుల తాము గమనించిరి. బ్రాహ్మణులలో నిరణమును బాగుగ గలదు. ఈ సమితిని సమావేశపరచుటలో యెన్నికలకొరకు పనిజేయు రాజకీయోద్దేశము లేదు. నిజమేమన, మనిసిపల్ ఎన్నికలకుముందే యీసమితి యేర్పడినది. రాజకీయవిషయములనుండి దురుగు తొలగియుండుటసంభవము. మదరాసు రాజధానియందున్నందులన్నింటిలో బ్రాహ్మణేతరోద్యమమే అగ్రగణ్యము. బ్రాహ్మణులు స్వప్రయోజనములకొరకే ఐకమత్యము గల్గియున్నారు. చాలకాలమునుండియు బ్రాహ్మణేతరులు దూరముగ తలచుచున్నందున బ్రాహ్మణేతరోద్యమమే నిశ్చయముగ స్వరాజ్యముకొరకు పోరు సన్నుతున్నది. కావున యువజనాభిమానమున కంతయు అర్హమైనది. కావున యువకులు రాగల యెన్నికలలో తమకే వంతుననే బ్రాహ్మణేతరుల విజయమునకై తోడ్పడవలెనని బల్లిగిరి.

బి. మునిస్వామినాయుడుగారు

మునిస్వామినాయుడుగారు మాట్లాడుచు బ్రాహ్మణేతరులైనందుకు తాను గర్వింపుచున్నామనిరి. తామెక్కప్పుడు కాంగ్రెసులో చేరియుండిరి. కాని జన్మసంపత్తి మే న్యాయముపక్షమని యుజాతీయభివృద్ధికంటెను ప్రత్యేకసాంఘికాభివృద్ధియే ప్రధానమైనదనియు యిప్పుడు నమ్ముచున్నాను. నాయకులను యజమానులగు ఓటరులను కలిపెడి వంటనెవంటిది. ఈసమితి నాయకులనుగూర్చి ఓటరులకు చాల అవగాహనలు చెప్పబడుచున్నవి. బ్రాహ్మణులకు వశియగుచున్నా మున్నగువారు యీ ఓటరులపై పలుకుబడి గల్గియున్నారు. రాజకీయములందు పనిజేయు బ్రాహ్మణులవిషయమై యువకులు తమ ఆభిప్రాయముల మార్పుకొనవలెనని యువన్యాసకులు కోరిరి. కాననసభలకు తమ స్వసంఘములకు ప్రతినిధుల సంపికాని తమ కభివృద్ధి గలుగజాలవని సమితియందలి విద్యార్థులును కాని వారుగూడ నమ్మువలెను. రాజకీయ సీథలలో విద్యార్థులు నిష్పేషించబడిన దినములుంటున్నవి. కాని ప్రస్తుతము తిరుచిక్కోట వీరుని (సత్యమూర్తి) పక్షము ఓట్లప్రచారము జేసినదని విద్యార్థులే. సత్యమూర్తిగారికి బ్రాహ్మణ విద్యార్థులు తోడ్పడిన బ్రాహ్మణేతర విద్యార్థులు స్వసంఘమునకై పాటుబడుట త్యాగవశ్యము. బ్రాహ్మణేతర యువకులు తమ సంఘములకు సరియగు సమాచారము చెప్పటకు తృప్తికొనవలెను. బ్రాహ్మణేతరుని ప్రథమకర్తవ్యము స్వసంఘమును నేపించుటయే. నిరుద్యోగసమస్యను పరిష్కరించుటయే బ్రాహ్మణేతరుల గమ్యస్థానమని నాయకు లొకప్పుడు తెలిపి యుండిరి. కాని సంపూర్ణముగ నెరవేరలేదు. రాత్రి భోజనములు నెలకొల్పుటలో బ్రాహ్మణులే ముందడుగు వేసిరి. బ్రాహ్మణేతరులు ముందున కురికి బ్రాహ్మణులను యీవిషయమున నోడింపజాలరా? ఉపన్యాసమును ముగించుచు నాయుడుగారు యువకులు గ్రామాంతరములకు జరి ప్రజలకు బోధజేసి ముద్యమమును చలపరచుటనీ కోరిరి.

సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు ప్రసంగించుచు బ్రాహ్మణేతర యువజనసమితి సరియగు తరుణముందు స్థాపించబడినది. రాజకీయ మత విద్వేషములను లండు బ్రాహ్మణులే ముందంజ వేసియున్నారు. బ్రాహ్మణునిరంతుకత్తెను నేడు స్వరాజ్యపక్షరూపము ధరించియున్నది. కలకత్తా, పండుక, పాంచాలరాష్ట్రములందు స్వరాజ్యోద్యమము సంపూర్ణముగ సజించిపోయినది. ప్రైవేటులలో హిందూమహమ్మదీయ కొట్లాటులు చెలరేగుచున్నవి. స్వరాజ్యపక్షముందు బూటకపు నాయకులందరూ గలరు. గ్రామములందు ప్రజలు పన్నులు చెల్లించి కాంతముగ జీవనము గడుపుకొనుటతో తృప్తి జేసియున్నారు. కాని స్వరాజ్యోద్యమ లీ కాంతికి భంగము గలిగించియున్నారు. విద్యార్థులు రాజకీయములందు పాల్గొనరాదని నాయకుగారనరు. 15 సంవత్సరముల వయసునందే తాను క్రమము రాజకీయోపన్యాస మొసంగిరి. యువకులు రాజకీయములందు పాల్గొనుటకలస గొప్ప లాభము గలదు. వృద్ధులు వెనుకముందు లాలోచించి ఫలితముల తెక్కించెదరు. త్యాగముజేయ వెనుకాడెదరు. యువకు లట్లుగాదు. ప్రస్తుతము ప్రతిసంవత్సరము వెయ్యిమంది యువకులుపట్టభద్రులగుచున్నారు. అందు నూటికి 60, 70 మంది బ్రాహ్మణులే. వీరు వివిధ జిల్లాలయందు అసత్యముల ప్రచారముజేయుటకై స్వరాజ్యోద్యమచే నియమింప జకుచున్నారు. వార్తాపత్రికలన్నియు వారిపక్షమే యున్నవి.

ఉపన్యాసకు లీసందర్భమున కాననసభలో వెల్లిప్రకర్యమునకు జోగమువారిని పంపెడివిషయమున తామెసంగిన యుపన్యాసము తెలుగు స్వరాజ్యపత్రికలో యెట్లు అపార్థముగ నూచింపబడినదో, యామాటు హుస్సేనుగారి యాంతఃచర్యసందర్భమున యెట్టి అపవాదములును కల్పించికో యిందుకు నిదర్శనములుగ నాయుడుగారు నూచించిరి. బ్రాహ్మణేతరులు సత్యమును ప్రేమించువారు. అసత్యములాడెడి నీచకార్యము జేయరు. ఇప్పటి కాంగ్రెసు ప్రజాప్రాతినిధ్యమునకు తలయుండలేదు. స్వరాజ్యపక్షమునందలి రాజకీయ కేత్రలందరు బూటకపువాదులు. స్వరాజ్యోద్యమంలో ప్రధానులగువారు నిరుద్యోగులును ఆకాభంగులై యున్నారు. వీరికి ఆర్థిక గౌరవములు లేక యిట్టి ఉద్యమములలో పనిజేయుటకు యెక్కువకాలమును వినియోగింపగలవారు.

బ్రాహ్మణేతరులు ఆయుధములు చేబూనుట

ప్రస్తుతమువలెనే రాజకీయ వ్యవహారములు నడచినచో యూరోపియను లీదేశమును విడచినచో సంతక్షణభారము యువకులపై బడును. ప్రస్తుతస్వరాజ్యవాదుల ఉద్యమము క్రమముగ బాల్లివిజనునకే దారిజూపుచున్నది. అప్పుడు బ్రాహ్మణేతరులు ఆయుధములు చేపట్టవలసియుండును. కావున నైసర్గిక డళములలో చేరవలసినదిగ యువకుల నెల్ల పల్లెటూళ్లయందలి ప్రజలకు, స్వరాజ్యవాదుల వలలలో దగుల్కూ నకుండ బోధింపవలసినభారము బ్రాహ్మణేతరులపై గలదు. జన్మసంపత్తి మే నిజముగ ప్రజాహితేషము. కాంగ్రెసు అట్టిదిగాదు. బ్రాహ్మణ నిరంతుకత్తెమును అలాచి నిజముగ ప్రజాపరిపాలనము స్థాపించుటకై యువకులు పాటుపడవలసి యున్నదని ముగించిరి.

ఎ. రామస్వామిమదల్యారుగారు

సమితియొక్క కట్టుబాటు శిక్షణలగుర్చియు, సరియగు నాయకుల నెన్నుకొనుట గూర్చియు ప్రసంగించిరి. కార్యనిర్వహణమును గావించుటకు సరియగు నాయకులు లేకపోవుటయే ప్రస్తుతవిషమస్థితికి కారణము. అందుచే యువకులు సరియగు నాయకులను యెన్నుకొనుటయవశ్యకము. హిందూధర్మావాయముల బిల్లువిషయమున శ్రీనివాసయ్యంగారు బిల్లు వెదించుచు యువని ప్రకటించుటచే కాననసభయందలి స్వరాజ్యపక్షము వారందరు బిల్లునుయెదిర్చిరి. దీనినుండి గుణపాతమును నెచ్చుకొనవలసియున్నది. కావున రాజ్యాంగ విషయములను నిర్వహింపవలసిన తరుణ మాసన్న మయినందుకు యువకులు బూటకపు నాయకుల యొక్కలకు లోబడవలదని హెచ్చరించిరి. స్వసంఘమునందలి నాయకులనే యువకులు అనుసరింపవలెను. అయిలాసర్విన రాగల 10 సంవత్సరములలో పక్షమునకు మిగుల బలమును చేపూర్చగలరు.

అధ్యక్షులు సభను ముగించుచు తమకుముందు ప్రసంగించిన వారల సలహాలను గమనింపవలసినదిగ కోరిరి.

నేవయే యువజనులకు తారకమంత్రము, కాననసభయెన్నికలందు తమపక్షము అధ్యక్షులకే విద్యార్థులు తదితరులను తోడ్పడవలెను. యువజనసమితి చిరకాలము పిల్లుగాక యని దివిందుచు సభ ముగించిరి.

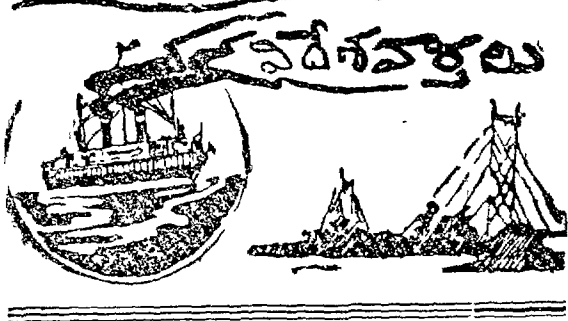
బాంబు వేయుట శ్రీ గాయపడుట ధక్కా, పెద్దెంబరు 8:—నిన్న రాత్రి 11 గంటలకు ధక్కా కలెక్టరాఫీసులో గుమాస్తాయగు జతీంద్రచక్రవర్తియింట బాంబుపడినది. పిల్లిలోనుండి పడగా భార్యభర్తలకు లెగెను. భార్య తీవ్రముగ గాయపడినది. అంత్యశయించుచున్నది. (డో. హు.) లు పట్టుపడలేదు. (ఆ. (పె.)

ఇంగ్లండులో నిరుద్యోగులు రుగ్మి, పెద్దెంబరు 7:—అగస్టుల 20 వ తేదీనాటికి 1549800 మంది నిరుద్యోగులూరిజిప్సరు చేయబడిరి. కడచిన వారముకన్న నిరుద్యోగులసంఖ్య 9128సత్యగైనదని మంత్రివర్గపు కార్యకలాపవారు ప్రకటించుచున్నారు.

ప్రకటన ఏలూరు, రామచంద్రరావుపేట కాపురముడు వావిచర్ల కొండయ్యగారి ద్వితీయపుత్రుడు వెంకట్రామయ్యను, ఏలూరు, పవరుపేట కాపురముడనగు నేను అనే ఈడర వెంకట్రావును స్వస్తి శ్రీ శ్రీ శ్రీధననామసం 11రం శ్రీ శ్రీ బి. ఎ. సోమవారము అనగా 8—1925 వ తేదీని కాస్త్రవిధిగా దత్తత స్వీకారముచేసికొనియున్నాను. ఏలూరు, 8—9—26. } ఈడర వెంకట్రావు, జాయింటుప్రాప్రైటరు రామా అండ్ కో అండ్ రామాప్రెస్

అతిమాత్రవ్యాధిని త్వరలో కుదుర్చునివారిణి నేను బహుమాత్రవ్యాధిచే గడచిన 10 సం॥రములనుండి బాధపడుచున్నాను. 1917 స॥రమునందు మేజర్ నిబ్ లాక్ గారు జనరల్ ఆఫ్ డియం దునాకుడిచేయవైనందున రాచకురువును శస్త్రచికిత్సజేసిరి. అయినప్పటికిని నావ్యాధి కుదరలేదు. లేక తీసి, శ్రేణుతువు (అల్బుమెన్) గూడను తగ్గలేదు. మూత్రము సెసిఫిక్ గ్రావిటిహడ 123 నుండి తగ్గలేదు. నేను నిరాశ చెందినందున కడపట తిరునల్వేలిజిల్లా కృష్ణాపురనివాసియును, ప్రస్తుతము మద్రాసు మైలాపూరు కేన్ థోము, ఓన్ పెరారియా వీధిలో నున్న ఆల్బర్టాలాడ్డియందు కాపురమున్న పండిత స్వామిశ్రీనివాసఅయ్యంగారివద్ద 15-7-24 తేదీనండి బౌషధ సేవను ప్రారంభించితిని. ఏలూరినిస్సంభము లేకయే అప్పటినుండియు కాఫీని పరియన్నమును ఉపయోగించుచున్నాను. అతిస్వల్పకాలములోనే అనగా 20 దినములలోనేవారు నావ్యాధిని కుదుర్చిరిని సంశయముతో తెలుపుచున్నాను. అనేక ఆంగ్లవైద్యులు అప్పటినుండి 48కోడిచి ఇప్పుడు స్వాభావికముగానే యున్నదని రూఢిగా తెలిపిరి. ఎన్. కృష్ణస్వామిఅయ్యర్, ట్రావెంకు అసిస్టెంటు మెసర్సు టి. ఆర్, బూర్ అండు సంస్థ, మాంటురోడ్డు, మద్రాసు (ప్ర. నెం (2117)

వెలువడినది! త్వరపడుడు! నితినీధి (ఆంధ్ర గ్రంథమాలయం దైవవకునుమము.) పూర్వ మెప్పుడో భారతీయుడగు బ్రాహ్మణునిచే రచితమై రెండువేలయేండ్ల క్రింద తిలెటు దేశమునకుఁ బోయి యాభాషలోనికిఁ బరివర్తితమై యిటీవల చీనా చక్రవర్తిచే సంపాదితమై చీనాభాషలోనికి, తర్వాత నింగ్గోషులోనికిఁ బరివర్తితమైన యుత్పన్నీతిగ్రంథమున కిది మధురమగు నాంధ్ర వచనరచనము. అనువాదకులు: శ్రీయుత వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు. మానవమజీలీతమున కావశ్యకములగు నెల్లనీతుల నానుపూర్వితో జేటగా నూటిగా నీగ్రంథము చెప్పచున్నది. కౌను వైజా నిండు క్యాలికోబైండు. వెల రు. ౧-౫-౦. ఆంధ్ర గ్రంథమాల; తపాలుపెట్టె నెం. 212 రు, చెన్నపురి

నానాజాతి సమితి

జర్మని శాశ్వతసభ్యురాలుగ ఎన్నుకోబడుట
జెనీవా, సెప్టెంబరు 8:— జేటి దినము జరిగిన నానాజాతి సమితి అసెంబ్లీ సమావేశమున జర్మని సభ్యురాలుగ చేర్చుకొనబడవలయునను ఉపపాదన ము ఏకగ్రీవముగ ఆమోదింపబడెను. కాన్సిలునందు జర్మనికి శాశ్వత సభ్యత్వము ఇవ్వబడెను. సమితి పునర్నిర్మాణోపసంఘమువారు సూచించిన విషయము నాన్వేషించుట స్థానముల సంఖ్య అధికము చేయబడెను

భారతదేశపు ప్రతినిధి ప్రకటన

జెనీవా, సెప్టెంబరు 8:— నానాజాతిసమితిపై భారత దేశమునకు గల విశ్వాసమును, సమితిసమావేశమున కపుర్రలామహా రాజుగారు ఈ క్రిందివిధమున ప్రకటించిరి:—

భారతదేశమున జాతీయప్రబోధము అధికమైనది. భారతదేశపు ఆదర్శములు సాంప్రదాయములు విగుల ఉత్కృష్టమైనవి. (బ్రిటిషువారి తోడ్పాటుఉన్న ఆచరణములతో సమానముగ గౌరవప్రతిష్టలను పొంది బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమునకు అమూల్య మగు మకుటముగ నుండగలరు. ఆయుధనిర్ణయ సమస్యపరిష్కారమునకును, యుద్ధము లేక రాశీకరుద్భుటకై గావింపబడుచున్న ప్రయత్నములందును, యుద్ధమునల్ల నష్టపడిన దేశములకు తోడ్పడుటయందును భారతదేశము యథాశక్తి పాటుపడుచున్నది. కార్మికసాంఘిక సంస్కరణ విషయములందు భారతదేశము ఇతర దేశములతో సమానముగ నున్నది. కార్మికపరిస్థితుల సంస్కరణమును సూచించు శాసనములు భారత శాసనసభయందు ఆమోదింపబడినవి.

భారత దేశమునందలి కొన్ని సంస్థానములు బ్రిటిషు ఇండియా కన్న అభివృద్ధిస్థితియందున్నవి. కవుర్రలాసంస్థానమున విద్య అధికముగ వ్యాపించియున్నది. పాశ్చాత్యపద్ధతుల ననుసరించి భారతదేశపు పారిశ్రామిక సాంఘిక సమస్యలను పరిష్కరించుటకు ఓలులేదు. కావున ఆసియాఖండపు సమస్యలను పరిష్కరించుటకు ప్రత్యేక విధానము తయారుచేయుట సమితివారి ధర్మమైయున్నది. నానాజాతిసమితి ప్రపంచము నందంతయు ఆదరింపబడవలెను. నానాజాతి సమితివారు పాశ్చాత్యదేశముల విషయమైనాపునున్న శ్రద్ధనే భారతదేశపువిషయములగురించి కూడ ప్రకటించిన భారతదేశమునకు సమితిపై విశ్వాసముధికమగును.

బొగ్గుగనులపనివారితగాదా

ప్రతిఘటన మేర్పడుట
రుగ్బీ, సెప్టెంబరు 7:— మంత్రివర్గపు బొగ్గుగనుల యజమానులు సందర్శించిరి. జాతీయ ఒడంబడిక నేర్పరుమకొని ఈ పారిశ్రామిక వివాదమును పరిష్కరించుట ఉచితమని వినుటకు చర్చిలుగారు వారలకు హితమొసగిరి. యజమానుల పక్షమున ఈవనవిలియమ్స్ గారు మాట్లాడుచు జాతీయ ఒడంబడికను యజమానులు అంగీకరింపజాలరనిరి. పనివారి సంఘమును రూపుమాపవలయునని తమకెట్టి ఉద్దేశము లేదనియు వారికి అన్ని నిధముల అనుకూలముగ సౌకర్యములను కలగజేయు యజమానులు లుదేశించుచున్నారనియు జాతీయఒడంబడికనుమాత్రము అంగీకరించుటకు వీలులేదని ఈవాను విలియమ్స్ గారు చెప్పిరి.
కార్మికులు రాజీ రాయబారములు జరుపుటకు అనుకూలముగ నున్నపుడు యజమానులు మూర్ఖపుపట్టుదల వహించుట ఉచితముకాదని చర్చిలుగారు చెప్పిరి.
యజమానుల సమావేశము
బొగ్గుగనుల యజమానుల కేంద్రసంఘమువారి సమావేశ

మున ఈవానువిలియమ్స్ గారు మంత్రివర్గమునకు తోపిన అభిప్రాయములు ఆమోదింపబడెను. కాని చర్చిలుగారి కోరిక ననుసరించి జాతీయ ఒడంబడిక విషయమై జిల్లాకొలియరి ఆసోసియేషనుల అభిప్రాయములు తెలిసికొనుటకు సభవారు తీర్మానించుకొనిరి. శుక్రవారము లేక శనివారము లోపుగ జిల్లా సంఘములు ప్రత్యుత్తరములు వచ్చును. యజమానుల సంఘపు సమావేశము సోమవారము జరుగును.
యజమానుల సంఘమువారి నిర్ణయము తృప్తికరముగ నున్నదని మంత్రివర్గమువారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

స్వేయిను విప్లవము

శాంతిపరిస్థితు లేర్పడుట
ప్రధానమంత్రిగారు ఈ క్రింది ప్రకటనము గావించుచున్నారు.
నేనయందు తిరుగుబాటువర్తిన ఉద్యోగులందరు ప్రభుత్వమువారికి లొంగిపోయిరి. చట్టము ననుసరించి తిరుగుబాటుకు నాయకులైనవారిపై చర్య పుచ్చుకొబడును. సైనిక శాసనము సాధ్యమైనంత త్వరలో రద్దుచేయబడును. ఈ తిరుగుబాటు ప్రభుత్వమును ధ్వంసముచేయవలయునను ఉద్దేశముతో ప్రారంభమయ్యెనని చెప్పబడు పీలులేదు. ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరవులపై కొంతమంది ఉద్యోగులకు అసంతృప్తి గలుగుటచే వారు ఎదురు తిరిగిరి. సామాన్య సైనికులందరు ప్రభుత్వముపట్ల భక్తి గలిగి యే యుండిరి.

స్వేయిను-మొరొకో

విదేశాంగమంత్రి ప్రకటన
లండను, సెప్టెంబరు 8:— స్వేయినువారు మొరొకోను వదలివేయుదు రనువార్త నిరాధారమైనదని స్వేయినువిదేశాంగమంత్రి ప్రకటించినట్లు లీజర్నలుపత్రిక సానుసేబాస్టియను విలేజుకుకు తెలుపుచున్నాడు.

గ్రీసులో అశాంతి

రిపబ్లికనుసైనికుల అసంతృప్తి
ఏథెస్సు, సెప్టెంబరు 7:— రిపబ్లికనుగార్డువారు సగరము వదలిపోవుటచే పెక్క నడుతులు ఏర్పడినవి. పారసేల్లి సైనికదళమువారిని వెంబడింప నియమింపబడిరి. సాయంకాలము అనుసరికి రిపబ్లికను గార్డులు మరల బారక్కు చేరిరి. వీరి ఆక్రమ ప్రవర్తనమునకు తగుతీరు విధింపబడునని ప్రకటించబడెను. ప్రభుత్వమువారు మరల యొక ప్రకటనము గావించిరి. అందు ఈ సైనికులు ఆక్రమ ప్రవర్తనము గావించలేదనియు ఉత్తరవులను తప్పుగ అర్థంచేసికొనుటచే ఇట్లు జరిగెనని తెలుపబడెను.

ట్రేడు యూనియను కాంగ్రెసు

లండను, సెప్టెంబరు 7:— ట్రేడు యూనియను సంఘము లన్నిటికి కలుపవలయునని పలకాపై నేటిదినమంతయు బోదను ముపుతునందు జరుగుచున్న ట్రేడు యూనియను కాంగ్రెసు నందు చర్చ జరిగెను. ఖిష్ట సంఘములుండుట నష్టమనియు ఒకటే పెద్ద సంఘ ముండవలయునని జనరలు వర్క్ మెన్సు యూనియనువారు అభిప్రాయము తెలిపిరి. ఈ విషయమై వివిధ సంఘముల అభిప్రాయములను తెలుసుకొనవలయునని ఒక సవరణ ఉపపాదించబడెను. ఎ. జె. కుమగారు ఈ సవరణను బలపరచుచు కొన్ని ట్రేడు యూనియను సంఘములు గనుల పనివారి సంఘమును నిరసించుచున్నారని చెప్పిరి. సవరణ అధిక సంఖ్యాకులచే ఆమోదింపబడెను.
బర్మెనుపాడు ప్రభువుగారికి స్పానిషు ప్రభుత్వము వారు రివ తేదీన గొప్పవిందొసగిరి.

నక్షత్రము పడుట

ప్రకృతివైపరీత్యము
లండను, సెప్టెంబరు 7:— ఒక పెద్దనక్షత్రము భూభుండులమునకు సమాపముననుండి భూమిపైపడెను. తూర్పుయార్కుషైర్ మొదలు లండను దక్షిణపుభాగమువరకు తక్షణముగ ప్రకాశము కావడెను. ఉత్తరమునైపున గంభీరమగుశబ్దము పిడుగులు పడినట్లు వివరించెను. భవనములు కదిలెను. ప్రజలందరూ భయభ్రాంతులైరి. ప్రళయము వచ్చెనని ప్రజలు భయపడి ఇండ్లనుంచి వెలుపరికి పరుగెత్తిరి.

శ్రీయుత ప్రకాశంపంతులుగారు

ఎన్ని కలప్రచారపు సంచారము
కాంగ్రెసుపక్షమునకు జస్టిసు సహాయవాదానము
కాకినాడ, సెప్టెంబరు 8:— శ్రీయుత టంగుటూరి ప్రకాశంపంతులు మొదలగువారు తుని డివిజన్ లో ముఖ్యమైన ప్రదేశముల కన్నింటికిని వెళ్లి ప్రచారమొనర్చిరి. మంగళవారమునాడు గ్రామస్థులతో కాంగ్రెసు పరిస్థితులనుగూర్చి యిష్టాగోష్ఠిపథలను జరిపిరి. ఆర్ధరాత్రమున సాంబమూర్తిగారు మోటారులో రాజమండ్రికిబోయిరి. బుధవారమునాడు మిగతావారు సామర్లకోటకు బోవుచు దారిలో జస్టిసుపక్షమునకు చెందిన కాపుసుటుంబములు గల పెద్దాపురము తాలూకాగ్రామములకు బోయిరి. తలవని తలంపుగా అచ్చట ప్రముఖులైనవారు చూపిన ఉత్సాహము ఆశ్చర్యము కలిగించెను. చేతగాని వాదానముల వల్లను కాపుమొదలైన సాంఘిక విషయములవల్లను ఇక మోసపోమని వారు చెప్పిరి. కాంగ్రెసుపక్షమునకు మనఃస్ఫూర్తిగా సహాయము చేసెదమని వాదానముచేసిరి. ప్రకాశంపంతులుగారు మెయిలులో విశాఖపట్టణము వెళ్లిరి. నేడు బరంపురం వెళ్లేదరు. రెండుకోజులలో తిరిగి రాజమండ్రికి రావచ్చును.
(స్వకీయవిలేఖరి. తంతివార్త)

పండిత రామశంకరు మిశ్ర

మీరాప్రాణములైన నర్సింపుడుగారి పండిత మోతీలాలుగారు చెప్పిన వేవియు అంగీకరింపకుడు.
పంతులమోతీలాల్ నెహ్రూ కార్యదర్శికి జవాబు
అలహాబాదు సెప్టెంబరు 8:— పండిత మోతీలాలుగారి కార్యదర్శి సంతకముతో కొన్ని పత్రికలం దిదివరకు ప్రకటింపబడిన స్టేటుమెంటుకు పండిత రామశంకరు మిశ్రగారు జవాబిచ్చుచున్నారు. రాజకీయాభిప్రాయములలో కొన్ని ముఖ్యవిషయములందు విభేదములు కలుగుటచేత నేను స్వరాజ్యపక్షమునకు రాజీనామా నిచ్చితిని. నేను స్వబిషయములకొరకై రాజకీయములను మార్చుకొనుచున్నా ననువారికి 1917 నుండి నిరంతరముగా నేను చేసిన దేశసేవయే నివర్తనము కాగలదు. నేను జైనరలు సెక్రటరీని గావున శాసనసభయొన్ని కలలో కాంగ్రెసునకేమియు సంబంధ ముండరాదను అభిప్రాయము నాకుండిన యెడల నెవ్వరికిని కాదనుటకు హక్కులేదు. అని వ్రాయుచు పండిత రామశంకరుగారు బ్రిటాగారితో తమకేమియు సంబంధము లేదనియు, రాశీ అహమ్మద్ గారి స్టేటుమెంటు పూర్తిగా అబద్ధములతో నిండియున్నదనియు చెప్పుచున్నారు. తుద కాజనాబు అవసరమైనయెడల మీరీ యాశీయుములకొరకు ప్రాణములైన నర్సింపు సిద్ధముగా నుండుదుగాని పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ గారుగారి వారిపక్షమువారుగారి చెప్పినవేవియు అంగీకరింపకుడనియుపజనలను హెచ్చరించుచుండెను. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా కార్యరేషను

వీరుతగాదా
కలకత్తా, సెప్టెంబరు 8:— కొంతమంది కాంగ్రెసు శాన్సిలర్లు వద్దనుచున్న కలకత్తా కార్యరేషనువారు బుధవారమునాడు వీరు తగాదాను చర్చకు తీసుకొనిరి. చర్చ ముగియలేదు. సభ అనాటికి నిలిపివేయబడెను. రాయరామకర్ణ బానర్జీ గారధ్యక్షత వహించిరి. (ఆ. ప్రె.)

రైలు కొట్టుకొనిపోవుట

వర్షాధికమే కారణము
బాన్స్ సెప్టెంబరు 8:— బాన్స్ డివిజనులు మాపర్మెంటు ఇట్లు తొలినంపియున్నాడు: ధోర్నా యార్డు చివరకోటయొద్ద పట్టాలపై చాలవరకు నీరున్నది. సామానురై రొకటి కొట్టుకొనిపోయినది. 508 పాసెంజరు బండి కొట్టుకొనిపోవడం సంసిద్ధమయ్యెను. ప్రయాణికులకు భయములేదు. వారి నింకొకచోటికి తీసికొనిపోవవీలులేదు. సాయంత్రము రి గంటలకు మరాఠ్పుత్రా రైలుకావచ్చును. (ఆ. ప్రె.)

వృత్తాంతలేఖలు

రాజమండ్రి

(స్వకీయవిలేఖరి)

గోదావరిలోనికిపోవు డ్రాయిను కేసులు:

మునిసిపల్ సంఘమువారి గెలుపు

నెప్టెంబరు 7:—5, 6, 7 వార్డులలోనున్న గోదావరి నదిలోనికి పోవుమురుగుకాల్యలను మూసివేయుటకు 9-2-26 తారీఖున జరిగిన మునిసిపల్ సంఘసభలో తీర్మానింపబడెను. ఆ తీర్మానము చట్టమునకు విరుద్ధమనియు, అక్రమమనియు కొందరుతలచి ఆ తీర్మానమును రద్దుచేయించమని రాజమండ్రి ప్రిన్సిపల్ మునసబుగారికోర్టులో న్యాయ్యములు వేయబడెను. 5, 6, 7 వార్డులలోనున్న కొందరువోట్లర్లు న్యాయ్యములు వేసిరి. ఈమాడు కేసులలోకూడ వారు ఈ క్రిందివిషయములో న్యాయము దయచేయించమని కోరిరి.

(1) గోదావరిలోనికి పోవు మురుగుకాల్యలను పూడ్చుట అక్రమమనియు, కాస్త్రవిరుద్ధమనియు, (2) కేసు పూర్తి అగు వరకు మురుగుకాల్యలను పూడ్చించకుండా వుండనట్లు మునిసిపల్ సంఘమువారికి తాత్కాలికపు ఇంజక్షన్లను యిమ్మనియు కోరిరి. ప్రిన్సిపల్ నెలలో కేసులు విచారణకు వచ్చెను. అప్పుడు ప్రిన్సిపల్ మునసబుగానున్న కృష్ణ మాచార్యులుగాను టెంపరరీ యింజక్షన్లు నిచ్చిరి. కేసులు తిరిగి ఆగస్టు నెలలో విచారణకువచ్చెను. ప్రతివాది మునిసిపల్ సంఘముపక్షమున దాఖలుచేయబడిన స్టేటుమెంటులో సివిల్ కోర్టులకు వారు కోరినవిషయములను విచారించి తీర్పుచెప్పటకు హక్కులేదనియు, మునిసిపల్ సరిహద్దులలోనున్న ప్రజల ఆరోగ్యము నిమిత్తము కావలసిన తీర్మానములను చేయుటకు మునిసిపల్ సంఘమువారికి చట్టప్రకార మధికారమున్నదనియు, మునిసిపల్ సంఘమువారికి చెప్పుడు మరకీసిన పోవుటకు గుండువారి మొదలగు వీధులలో డ్రాయిను కట్టించలేదనియు, రాజమండ్రి బస్టీలో డ్రాయినేజి పద్ధతి ధనము లేకపోవుటచే ఏర్పాటు కాబడలేదనియు, ఆవిషయమై దొరతనమువారికి కాన్సిలువారికి ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుగుచున్నదనియు, గుండువారి మొదలగు వీధులలోనున్న కాల్యలద్వారా వాననీరు పోవుటకు మాత్రమే ఏర్పాటుచేయబడినదనియు, గుండువారి మొదలగు వీధులలోనున్న డ్రాయినులలోకి మురుగునీటిని పోనిచ్చి, అందుమూలముగా అనేకవేల ప్రజలచే స్నానమునకును, దాహమునకును ఉపయోగింపబడు గోదావరి నీటిని అశుభ్రపరచుట చట్టవిరుద్ధమనియు, అట్లు చేయువారు క్రిమినల్ కేసులకు లోనగుదురనియు, గుండువారి మొదలగు వీధులలో నున్న డ్రాయినులు కట్టి అట్టే కాలముకాలేదనియు, ఫిస్రవనుకాలము దాటిపోలేదనియు, కాలదోషము పట్టలేదనియు, ప్రజాసమూహముయొక్క ఆరోగ్యమును గమనించి గోదావరిలోనికిపోవు మురికికాలులను మూసివేయుట అత్యంత అవసరమనియు, ప్రజాసమూహమునకు మృత్యుభయము కలుగునప్పుడు కొద్దిమందికి యిబ్బంది అయినచో అట్టి యిబ్బందిని అనుభవించవలెననియు తెల్పబడెను. మునసబుగాను కేసును విచారించి క్రిందటివారములో తీర్పు చెప్పిరి. వారులు తీసికొనివచ్చిన కేసులను కొట్టివేసిరి. ప్రతివాదియగు మునిసిపల్ సంఘమువారికే ఖర్చులనుకూడ యిచ్చుకొనుమనిరి. మునిసిపల్ సంఘమువారి చర్యను మునసబుగారు సమర్థించిరి.

తెన్నేటి సూర్యనారాయణగారు

దొరతనమువారి ఆర్జునకాలేజీలో గణితకాస్త్ర పండితులగు మ. రా. రా. తెన్నేటి సూర్యనారాయణగారిని చెన్నపురి. రాజధాని కళాశాలకు ప్రధాన పండితునిగా బదిలీచేసిరి. శని వాక్యా మెయిలులో చెన్నపురి వెల్లిరి. వీరి గౌరవార్థము “సందే కల్లు” వారు శనివారము మధ్యాహ్నము మ. రా. రా. భాగవతుల అప్పారావుగారియంట విందుచేసిరి.

మెట్టాఫ్ వసతిగృహవాసి కోత్సవము—ఈ నెల 5-వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 4 గంటలకు కళాశాలభవనమున వార్షికోత్సవము జరుపబడెను. నాటి సభకు మధ్య శ్రీ కాశీ కృష్ణచార్యులవారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి.

నరసాపురం

(స్వకీయవిలేఖరి)

మా తాలూకాబోర్డు

నెప్టెంబరు 7:—మొన్న మొగలుర్రలో సమావేశమైనప్పుడు మా తాలూకాబోర్డువారు కొన్ని ముఖ్యతీర్మానములను జేసిరి. మొదటిది ఎడ్యుకేషను తెన్నును రూపాయకు రెండు పైసలనుండి మాడు పైసలకు పెంచుకొనిరి. ఈ తీర్మానము మాజిల్లా ఎడ్యుకేషన్ ఆఫీసర్ల సమ్మతము పొందినప్పటికి క్రిందటి సంవత్సరము పాలకొల్లులో సమావేశమైనప్పుడు అధికసంఖ్యాకులైన మెంబర్లచేత నిరాకరింపబడెను. అందుచేత అప్పట్లో దానిని నిల్పుచేసిరి. గనుక యీ తీర్మానమును తాలూకాబోర్డు పూర్తిగా నిండినప్పుడు ప్రవేశపెట్టిన బాగుండునని నాకు తోచినది. ఇంకొక ముఖ్యతీర్మానము ఎలిమెంటరీ టీచర్ల జీతముల విషయమైనది. టీచర్లకు స్కేలులేదని కొన్ని సంవత్సరములనుండి వారు ఆందోళనజేయుచున్నారు. దీనివిషయమై ఒక సబ్-మిటీ నోకదానిసి ఏర్పాటుజేసి ఎడ్యుకేషన్ ఆఫీసర్ల సలహాను పొంది తుదకు మొన్న ఒక స్కేలు అంగీకరింపబడినది. కొద్దిలో ట్యున్నను ఉపాధ్యాయులకు సంకృష్టిరమగుగానే యుండునని నేనూహించుచున్నాను. తాలూకాబోర్డులకు అసలే డబ్బులే క్కువ. మాబోర్డునుండి తొలుతు విడిపోవుచేత తొలుతు బోర్డుకు రు. 12,000 లు మరరా ఇవ్వలసినవచ్చినది. తాలూకాబోర్డుల యొక్క ఆదాయము విషయమై అభివృద్ధి యేర్పాటు గావించుకొన్న తాలూకాబోర్డుల ఉపయోగము ప్రజలకు కనబడదు. ఇందు విషయమై మా తాలూకాబోర్డు వారు చక్కటి ఉపపాదన నోకదానిసి గావించిరి. మాబోర్డు ఏరియాలోనుండు రేవుల ఆదాయమును మా తాలూకాబోర్డునకు చెంబేట్టు జేయవలెనని జిల్లాబోర్డును మా తాలూకాబోర్డు అడిగెను. కాని ఇంతవరకు ఆ సొమ్మును తినుసుండిన మా జిల్లాబోర్డువారి రంతుల కంగీకరింపకపోయిరి. అందుమీదల మా తాలూకాబోర్డువారు గవర్నమెంటుకు తెలియబరచిరి. పర్యవసానమింకను లేలేదు. ఇంకొక ముఖ్యతీర్మానమును జెప్పి దీనిని విరమింతును. తాలూకాబోర్డులక్రిందనున్న ఆయుర్వేద ఔషధాలయముల ఉపయోగము నిమిత్తము గవర్నమెంటువారు మందుల కో ఆపరేటివు స్టాన్సు నోకదానిసి నిర్మించుచున్నారు గాన తాలూకాబోర్డులన్నియు గవర్నమెంటుతో ఏకీభావము మాపెదరాయని విమోచనము వచ్చినది. దానిని మా తాలూకాబోర్డువారి రంగీకరించిరి. ఆ స్కిము బాగున్నదని తీర్మానించిరి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ బహుమతి పరీక్ష

నరసాపురం తాలూకాభివృద్ధి సంఘముచే నిదివరకు జరుపబడుచున్న వై పరీక్ష నీ సంవత్సరము జరుపుదురాయని లేఖలు వచ్చుచున్నవి. ఆ పరీక్ష యీ సంవత్సరమేగాదు యింకముందు గూడా జరిగే నూచనలు గాన్పించుటలేదని యిచ్చట ఆంధ్రనాగీమణుల ఉపయోగాధ్యయ నునవిచేయుచున్నాను. క్రింది సంవత్సరము జరుప నుద్దేశించిరిగాని ఒక్కటిమాత్రమే దరఖాస్తు వచ్చుటచేత ప్రస్తుత మాపరీక్ష నిలుపుజేయుచున్నాము.

ఉద్యోగపు సంగతులు

మాజిల్లా కలెక్టరుగారగు టాడ్ దొరగారిచ్చట ప్రస్తుతము నుకొంచేసిరి. రైల్వేడిప్రూవ్ కలెక్టరు ఆఫీసు ఒకటి మాడు రోజుల క్రిందట యిచ్చట తెరువబడెను. మాకు రెండవ ముసల బునిగా హాయికోర్టులో బెంచ్మార్కుగానున్న వ్యాపారపుగారిని నియమించి పంపిరి. మాడురోజుల క్రిందట చార్జీ తీసుకొనిరి. వల్లికార్డునాచారిగారిని నిడదవోలు డిప్యూటీ కలెక్టరుగానే యుంచి అజింతుల్లా నాహెబుగారిని రెండవవంట విషయమై డిప్యూటీ కలెక్టరుగా నియమించిరిని తెలిసినది.

శ్రీయుత కూచి నరసింహం పంతులుగారి

ఛాయాపటము

మాటైలొన్నత పాతకాలకు వెనుక ప్రధానోపాధ్యాయులుగా కొంతకాలము పనిజేసిన శ్రీయుత కూచి నరసింహం గారి ఛాయాపటము యీనెల 14 వ తేదీన శ్రీయుత పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులుగారిచే బహిరంగ పరచబడును. ఛాయాపటము ఒక పాత విద్యార్థిచే పాతకాలకు ఒసగబడెను. పాతవిద్యార్థులను నరసింహంగారి స్నేహితులు మొదలగు వారందరు సభకు విచ్చేసి మహోత్సవమును జయప్రదముగా జేయుదురు గాక!

గుంటూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

గుంటూరు తాలూకాబోర్డు

నెప్టెంబరు 7:—ఎట్టకేలకు మంగళగిరి ఫిర్యా ఎన్నికలు జరిగినవి. ఇదివరలో చాలకాలమునుండి మాడు పోలిగు స్టేషనులనుండి యెన్నికల బెట్టెజీవారలు. అది యిప్పుడును గారిచే మార్చబడినది. మంగళగిరిలో నొక్కపోలింగు స్టేషనును మాత్రమే బెట్టిరి. అందుచే కమ్మపార్టీ వారికి చాల యిబ్బంది గలిగినదని చెబియుచున్నది. చాలదూరమునుండి వోట్లర్లు రావలసియుండెను. 1-9-26 తేదీన యెన్నికలు జరిగినవి. శ్రీయుతులు ఎ. నారాయణస్వామిరెడ్డి (ఉండవల్లి మునసబు) 2. రామదాసు (మంగళగిరి సాలి) 3. కారుమంచి వెంకటకృష్ణయ్య చాచరీగార్లు యెన్నుకొనబడిరి. పెదకాకాని ఫిర్యాకు సంటు పల్లి వెంకటప్పయ్య చాచరీగారు యెన్నుకొనబడి రని చెబియుచున్నది.

గుంటూరు ఫిర్యా యెన్నికలు 9-వ తారీఖున జరుగును.

పురపాలకసంఘము

6-9-26 తేదీన 1925-26 సంవత్సరపు పురపాలకసంఘ పరిపాలనా నివేదికము సంఘసభలో జరుపబడి యొప్పుకొనబడెను.

కలరా

మాడు వారములనుండి మాపట్టణములో కలరా వ్యాధి తాండవింపుచున్నది. నిన్నటివరకు 60 మందికి వ్యాధి తగిలినట్లు చెబియుచున్నది. మరణముల సంఖ్య మాత్రము భగవదనుగ్రహముచే నెక్కువగ లేదు. పురపాలక సంఘమువారిచే చురుకుగ ప్రత్యేకపాకలు వ్యాధిగ్రస్తుల సౌకర్యార్థమై నిర్మింపబడెను. కానిటరీ యుద్యోగియులు చాల క్లాఫునీయుమగ పని జేయుచున్నారు. వ్యాధి తగ్గుటకు నూచనలు గమనించుచున్నవి.

టవున్ హైస్కూలు కమిటీ

టవున్ హైస్కూలు కమిటీలో 31 భాగీలు గలవనియు వాటికి శ్రీయుతులు అన్నంరాజు శిథిలరావు) కొల్లి సత్యనారాయణచౌదరి, గురవయ్యగార్లు ఎన్నుకొనబడినవియు చెబియుచున్నది.

తిరుత్తని

(స్వకీయవిలేఖరినుండి)

చెవులు దెగగోయుట

నెప్టెంబరు 6:—తిరుత్తని డివిజన్ రావకృష్ణమరాజుపేట పోలీసు స్టేషను యిలాక ఉమ్మట్ రాజు ఖండ్రాలోని పాశెయగార్ [తలారి] జాతికి జేదిన 24 వత్సరములవయస్సుగల సామిగాడు యనునతడు 2-9-26 వ తేదీ రాత్రి తన యింటివద్దనుండు పశువులకొట్టుకుడ పండుకొని నిదురించుచుండగా నాటిరాత్రి సుమారు 1 గంటకు నల్లరు మనుష్యులు వచ్చి ముగ్గురు సామిగానిని బలముగా అడిమి పట్టుకొనగా మరీ యొకడు వాడియగు కత్తితోవాని రెండుచెవులను బాగుగ గూబ మట్టుచునకు అంటబెట్టి కోసివైచెనట. సామిగా దాప్రాణాపాయ సమయమున విలవిలవచ్చుకొనుటలో చేతియందలి శ్రేణిక టియు దెగినదట. విషయ మెఱింగి బంధువులు మరుదిన మీయూరి వైద్యాలయమునకు గొనితెచ్చి డాక్టరుగారిచే వాని గాయములకు చికిత్సజేయించిరి. స్వగ్రామములోని తన విరోధులు యీ కార్యమును గావించినట్లు బాధితుడు చెప్పుచున్నాడు. పోలీసువారి విషయమై విచారణ గావించుచున్నార.

నాటక ప్రదర్శనములు

తిరుపతి శ్రీమహాంతు సిల్వరు జూబిలీ అసోసియేషన్ వారి రీయూరిలోని గ్లోరిఫైటరునందు 4-5 తేముల శని, ఆదివారములందు పాడుకాపట్టాభిషేకము రామరాజీయములను నాటకములను వరుసగా ప్రదర్శించిరి.

నోటీసు

3107

బందరు తాలూకా చిన గొల్లపాలెం గ్రామంలో మాజేటి లక్ష్మీనరసింహారావు సాహుకారుగారి తాలూకా కొబ్బరితోట య 86-10 ట్లున్నా, అందుకు చేరియున్న ఖాళీభూమి య 91-87 ట్లున్నా జమలాయ 177-87 ట్లున్నా ఈనెల 28వ తేదీన బందరులో మాయింటివద్ద వేలమువలన విక్రయింపబడును గనుక కావలసినవారు అప్పటికివచ్చి పాడుకొనవలెను. పాటపాడు వారు పాటసముయందు రు 50/లు ధరావతున్నా, పాటకొట్టి వేయబడిన పిమ్మట ఆఖరు పాటదారు ఖరీదులో నాల్గవంతు న్నూ ఇచ్చి కంట్రాక్టు వ్రాయించుకొని పిమ్మట వారంరోజులలో స్వంతఖర్చుల మీద దస్తావేజు వ్రాయించుకొనవలెను. 3107 బంధరు భో. పట్టాభి నీతారామయ్య 4-9-26 }

రేవల్టలూకా కళావంతుల ప్రచారకసంఘము

చోడవోలలో జరిపిన కార్యక్రమము

ఆళ్ళపాటి వెంకటనరసయ్యగారు సిద్ధాబత్తుని నరసయ్యగారు ఈ పెదవీరరాఘవయ్యగారు ఈ చిన వీరరాఘవయ్యగారు ఈ విష్ణుబత్తుల రామానుజదాసుగారు గుంటూరు శేషచలముగారు ఈ చలపతిగారు ఈ నాగభూషణంగారు సిద్ధాబత్తుని నరసయ్యగారు ది 21-8-26 వ చోడవోలలో సాయంత్రము ఆరు గంటలకు వెళ్ళియుంటిమి. మహారాజశ్రీ మద్దల అంజయ్యగారు ప్రచారకసంఘమువారికి 21, 22 తేదీలను వద్రసోపేతముగా వింకోసంగి ప్రచారకసభ్యులలో పాల్గొనిరి. ది 21 వ రాత్రి ప్రచారము ప్రారంభించితిమి. మొట్టమొదట మద్దల పెద నరసయ్యగారియొక్క వెళ్ళి సంఘసంస్కరణ సభా తీర్మానము లామెకు చక్కగా బోధించగా పెద నరసయ్యగారు మన ఆంధ్రదేశములో నుండు సమస్త సంఘములలోను భవమునకు గౌరవమునకు ఆరోగ్యమునకు కడపీసత ననుభవించుచుండిన ఈ సంఘమును మన దేశమునందుండు సమస్త సంఘములతోపాటు భవగౌరవారోగ్యములను ఎప్పుడు సంపాదించుమో గాక యితర శ్రీలవలె మన శ్రీలు యెప్పుడు స్వీయలగుదురో ఆనాడె మన సంఘ అగౌరవము నశించును.

మనస్సులకుండవలసిన సన్మర్శులను సమస్తసాధనములచే అలవరచుకొన్నయెడల అనేకనష్టరములనుండి ఈ సంఘతత్వములో వికృతయిన ఈ దురాచారకళంకము నశించి ధర్మము యిన శీలార్జవసద్గుణము లుద్భవించి సద్గుణసంపన్నులై ఆస్య సంఘములవలె నుగుణశీలరు కొలదిదినములలో గాగలరని మద్దల పెద నరసయ్యగారు ఆనతిచ్చి ఈ ప్రచారక సంఘమువారి తోపాటు ప్రతి గృహమునకు దిరిగి పడుపునట్టియందు మేళ తాళములు చేయుటయందు తా ననుభవించుచుండిన సమస్తకష్ట పరంపరలు ఈ సంఘ సోదర సోదరీనలులకు చెప్పి ఆమె ధర్మమును నెరవేర్చుకొన్నందుకును ఈ దిగువసభ్యులను జేర్చించి నందుకును పెద నరసయ్యగారిని ఈ సభ్యులను ప్రచారక సంఘమువారభినందించుచున్నారు.

1. మద్దల చలమయ్యగారు, 2. ఈ బుచ్చయ్యగారు, 3. ఈ చిన వీరరాఘవయ్యగారు, 4. ఈ వెంకట్రాయలుగారు, 5. ఈ వెంకట రత్నయ్యగారు, 6. ఈ భుజంగంగారు, 7. ఈ బాలామణయ్యగారు, 8. ఈ గోపాల కృష్ణయ్యగారు, 9. ఈ వెంకటాద్రిగారు, 10. ఈ సౌభాగ్యయ్యగారు, 11. ఈ సూర్యకాంతయ్యగారు, 12. ఈ యాదవీపూర్ణతిలకయ్యగారు, 13. ఈ మహాలక్ష్మయ్యగారు, 14. ఈ వెంకట్రామయ్యగారు, 15. ఈ సీతారామయ్యగారు, 16. ఈ అంకమ్మగారు, 17. ఈ కన్నయ్యగారు, 18. కనకద్వర్చాలముగారు, 19. ఈ నాగయ్యగారు, 20. ఈ నారాయణయ్యగారు, 21. ఈ మహాలక్ష్మయ్యగారు, 22. ఈ పెదనరసయ్యగారు, 23. ఈ సుందరయ్యగారు.

గుంటూరు నాగభూషణం

* * * చందవోలలో జరిపిన కార్యక్రమము

అళ్ళపాటి వెంకట నరసయ్యగారు, సిద్ధాబత్తుని నరసయ్యగారు, ఈ చిన వీరరాఘవయ్యగారు, గుంటూరు శేషచలముగారు, ఈ చలపతిగారు, ఈ నాగభూషణంగారు ది 22-8-26 వ చందవోల గ్రామము వెళ్ళగా, గ్రామములో నుండు సాంఘికములకు తగుమార్గాలు చేసి వద్రసోపేతముగా విందులు చేసిరి. పిమ్మట సీప్రచారకసంఘములో రాజశ్రీ నట్టన లక్ష్మయ్యగారు, ఈ అప్పయ్యగారు, ఈ లక్ష్మీనారాయణగారు, ప్రతిగృహమునకు ప్రచారకసంఘము తోపాటు దిరిగి సంస్కరణసభా తీర్మానములు సాంఘికలకు వేళింపగా సాంఘికలలో కొందరు వికటప్రశ్నలను వేయుచుండగా వారికి సమాధానము చెప్పమ సంఘదుష్టిని వెల్లడించుమ తీర్మానములలో నిమిడియందు భావమును సాంఘికలకు చెప్పమ సంఘసభ్యులగా జేరి సంఘమునకు ధర్మమునకు జయముని బోధించి సభ్యులారాగా ముందు మీరు చేసినదెనని ఆళ్ళపాటి వెంకట రత్నయ్యగారికి చెప్పగా, ఆమె ఈ దిగువవిధమున జెప్పెను: "సంఘసంస్కరణవిషయమై నాకు చాలా సంకోచమున్నది. మన సంఘములో నుండు సమస్త దోషములు నశించినగాని దేశము అన్ని విధముల బాగుపడదనినీ మన సాంఘికలలో అనేకమంది బుద్ధిమంతులు మన సంఘమును బాగు చేయవలెనని చేయుచున్న క్రమము అనేక వందనములనినీ ప్రచారములు మానవసగ్యమును నెరవేర్చుకొనుచున్నా రనినీ పరమార్థమునందు యేమాత్రమును ప్రేమగల మానవుడు గాని, మానవతిగాని మన సంఘమునందు నిమిడియున్న సర్వ విషయముల నొక్క పర్యాయము మనస్సులో విచారించినట్లయితే వెంటనే దుఃఖించక సర్వ విషయాలచే మన సంఘమునకు సహాయము చేయవలెనని గాన మేము సంస్కరణసభ్యులుగా చేరుటకు యేమాత్రము చేసినది. నేను చేసినదని క్రిందలో సంతకముచేసి కుమార్తె నిడువురచేతగూడ క్రిందలో సంతకము చేయించెను. పిమ్మట వక్క నరసింహంగారువీసా తతిమ్మ సాంఘికలెల్లరు సంఘ సభ్యులుగా చేరిరి. నరసింహయ్యగారుగూడ కొలదిదినములలో సభ్యులుగా చేరగలరని నమ్ముచున్నాము.

1. అళ్ళపాటి వెంకట రత్నయ్యగారు, 2. ఈ నిలాలబమ్మగారు, 3. ఈ కనకమ్మగారు, 4. ఈ లక్ష్మీనారాయణగారు, 5. నట్టన పరాంకుశముగారు, 6. ఈ అప్పయ్యగారు, 7. గుం. జగన్నాథయ్యగారు, 8. నట్టన లక్ష్మయ్యగారు, 9. ఈ బుచ్చయ్యగారు, 10. ఈ శిఖామణిగారు, 11. సిద్ధాబత్తుని పరాంకుశముగారు, 12. నట్టన పాపయ్యగారు, 13. ఈ సగరాజ కుమారయ్యగారు, 14. ఈ కోటిరత్నయ్యగారు సిద్ధాబత్తుని పరాంకుశముగారు ధర్మతీర్థదాంతులు గాన వారిని ప్రచారకసంఘమువారు సాంఘికలకు నాట్యోపదేశము చేయవద్దని ప్రార్థించిరి.

ప్రస్తుతము నాట్యము చెప్పుకొనేవారు 14 వీసములు స్థిరపోయినారనినీ అయినను నాకు పెద్దతనము వచ్చినదనినీ ప్రస్తుతకాలములో నాట్యము చెప్పట సంఘమునకు దేశమునకు బహు నష్టమగుననినీ నాకు తెలుసుననినీ కాని ప్రస్తుతము తెనాలిలో కాపురము చేయుచున్న గుంటూరు అంకమ్మగారి కుమార్తె మురళికి నాట్యోపదేశము చేయుదునని అంకమ్మగారి ఖరారుపర్యవేక్షించిననీ ప్రచారకసంఘమువారియెదులది ఈ తేదీనుండి నాట్య ముపదేశము చేయని వాగ్దానము చేసి నట్లయితే అంకమ్మగారు మా అమ్మయికి ఆట చెప్పమనినీ ఖరారుపడితిరి గాన వెంటనే మా అమ్మయికి నాట్యోపదేశము చేయవలెనని నే నేమి చేయుదును? ప్రస్తుతసంస్కరణలను బట్టి అంకమ్మగారు కుమార్తెకు నాట్యము చెప్పింతుట మానినయెడల నా ఆభ్యంతరము లేదు. ఇకముందు ఎవ్వరికి చెప్పనని ప్రచారకసంఘమువారితో పరాంకుశముగా చెప్పిరి.

చందవోలలో నట్టన లక్ష్మయ్యగారు సాంఘికసోదరులందరిని సంస్కరణసభ్యులనుగ చేర్చించినందుకు వారికి, సంస్కరణసభ్యులుగా చేసినవారికి, సంఘమునందుండు కష్టములను గ్రహించి నాట్యము చెప్పట మానితినని వాగ్దానముచేసిన సిద్ధాబత్తుల పరాంకుశముగారికి ఈ ప్రచారకసంఘమువారు కృతజ్ఞతా పూర్వకవందనము లర్పించుచున్నారు.

ఒక విలేఖరి

నాలుగేండ్ల బాలికకు నిర్బంధముగ పుస్తకట్టుట

చిత్రావతిజ్ఞ నారాయణవంశాలూకా దామరపాళము మజరాపేరెడ్డి ఖండీయను చిన్న పల్లెయందు, దేశీయ రెడ్డ కుటుంబములలోనినీ గలవు. ఆచిన్న పల్లెయందు నెమ్మదిగ జీవించు పెళ్లూరు మునిస్సామిరెడ్డి యనునతనికి నాలుగు పత్నీరముల యీ దుగల కుమార్తెయొకరుండెను. ఆతనికి మగసంతానములేని కారణముచే నా యాడుపిల్లను వివాహముచేసుకొని మునిస్సా రెడ్డి సోత్తునకంతకు సర్వాధికారులు గావలయునని, నాపల్లెలోని స్వసంఘీయులు కొందరాయితరత పడుచుండిరి. ఈ యాతురము గమనించి తనకు గల నామమాత్రపు బంధుత్వమును నాధారముగ తెల్పుకొని, నిరంతరవ్యాధిగ్రస్తుడగు, ఆస్తిహస్తులు లేనివాడును నగు, సదగ్రామకాపురస్తుడు నుమారు రెండు సంవత్సరముల వయస్సుగల పాచారెడ్డి గోపాలరెడ్డి యనునతడు, తన మేనమామయగు పెళ్లూరు మునిస్సారెడ్డి యనునతని సాహాయముచే మొన్నను పిల్ల వీధియందు దాడుకొనుచుండగా, చేతకొంచు వితాయి నిచ్చి తోడ్కొనివెళ్లి గ్రామసాలీమేరను తయారుగ తెల్పుకొనియుండిన గుట్టబుండ్లపై నిడికొనినగరి రైలువేరునకు వెళ్లి రైలుద్వారా అరకోణం యిలాకాయరంగి గ్రామములో నామరుదాడు గోపాలరెడ్డి వివాహమునిసించి బాంకకపుస్తకట్టి వివాహమును పూర్తిగావించిరి.

బాలిక తరీదండ్రులు చుట్టుములు మిత్రులు అందరు బాలిక కానమికి విగుల చింతించి వెనకి వేసారి తుద కీరహస్యమైన సాంఘిక జ్ఞాన్వనీయమయి వెంటిగి, కొందరు కులపెద్దలు పోలీసువారికి "కష్టముంటి" దాఖలుచేసిరి. బందోబస్తుగ వెళ్లి మురంగిగ్రామమున పెండ్లిమనూగుడగు గోపాలరెడ్డిని, సాహాయుడగు మునిస్సారెడ్డిని పోలీసులు తిక్కణం అరెస్టు గావించి అరకోణం తాలూకా సబ్ జైలుబంకుగొనిపోయి, తరీదండ్రులను బంధువులు మిత్రులుమాత్రమేగాక మాచిన వేలకొలదిజనులందరి కార్యమునకు జూనిబొందిరి. పెండ్లిమనూరైత ఒక మాజుష్టి బ్రాహ్మినిగూడ గొని తెచ్చినప్పుడు, తరీదండ్రులు "కాస్త్రుసమృతమైన పెండ్లిగాదిది" యనుచు బాలికమెడలోని పుస్తకము నాధికారి సమృఖంబుననే ద్రంపి పారవైసెట్లు జెల్లయచున్నది.

గౌతమిగోరక్షణశాల

రాజమహేంద్రవరమున స్థాపించియున్న శ్రీ గౌతమిగోరక్షణ శిశుశాలయము కమిటీనిబంధనలతో, శ్రీ గంగమ్మమేటలో రిజిస్టరీచేయించుట నిమిత్తము యీ నెల 6 వ తేదీ సాయంకాలము 5 గంటల వ-రా-శ్రీ కాకి అచ్చిరాజుగారు కట్టించిన బ్రహ్మానంద స్త్రీసమాజభవనమునందు మ-రా-శ్రీ చిత్రపు వెంకటచలం పంతులుగారి అగ్రాసనాధిపత్యమున పురవాసులగు మహాజనులు 5, 6 వందలమంది సభకు సమావేశమైయున్న సమయమున ప్రధానకార్యదర్శి మ-రా-శ్రీ దేవరపల్లి వెంకటనరసింహు ప్రగార రచించిన నేపాపమితియందు గలవారి హోదాలతో విరాళవి కేవలత విమర్శించి యేర్పర్చబడే తరగతివారి అధికారములున్నా, కార్యనిర్వాహక శాసనములు, రూల్సు నిబంధనలు వర్తకసంఘమువారివలెను ఉద్దేశ్యగతులవలెను కుభాకుభ కార్యులులందును, శాశ్వత పాపజారమైన నిత్యవందాదాననిర్ణయములు మున్నగునవి చదివి వినిపించినవైసి సభ్యులెల్లరు యేకగ్రీవముగా ఆమోదించిరిగాన యీ నెలఖరులోగా వైసి నిబంధనలతో రిజిస్టరీచేయించుటకు సంసిద్ధులైయున్నారని యెల్లవారికి యిందుమూలముగా విన్నవించడమైనది.

రాజమండ్రి } ప్రధానకార్యదర్శి
7-9-26 } డి॥ వెం॥ నరసింహగుప్తగారు

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా శాసనసభల ఎన్నికలు

కాంగ్రెసుఅభ్యర్థులు

హెచ్చరిక

ఈజిల్లాలో కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల ప్రచారము ఎక్కువగా కనుపడటలేదు. శ్రీయుతులు బంగటూరి ప్రకాశంపంతులుగారు, నరసింహరాజుగారు, దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావుగారు ఈజిల్లాలో అధికముగా ప్రచారముచేసినగాని ఫలితములనుముఖత గానిపించదు. ప్రత్యేకము నర్నాపురము, కణింకు, ఏలూరు, ఎర్రనూడెం తాలూకాలలో ప్రచారము చేయవలసియున్నది.

మ-రా-రా-శ్రీ రావుసాహెబు కల్లి చిట్టిఅబ్బాయివార్యులు తన అభ్యర్థిత్యమును వరులకొనినట్లు వందతిగా నున్నది. అందువలన తమలో ఒక్కరికైనను జయము గెల్చునునీ కాంగ్రెసేతరాభ్యర్థి లిరువురు చూచుచున్నారు. సదిరు నాయకుగారి విముఖత ఇట్టియూహలకు కారకమగుచున్నది. కాంగ్రెసు ప్రచారములు చాలమంది ఆంధ్రసభల ప్రయత్నములలో మునిగి తేలుచున్నారు. శ్రీ ప్రకాశం పంతులుగారు ప్రత్యేకులు మద్రాసు కాంగ్రెస్ కమిటీ ఎన్నికలసందడిలో నున్నారు. శ్రీయుతులు మోతేనారాయణరావుగారు ఏలూరు మ్యునిసిపల్ ఎన్నికలలో పాల్గొనుచుండిరి. ఈసందు చూచి కాంగ్రెసేతరులు జిల్లాలో ప్రచారము సాగించుచున్నారు. ఈజిల్లాలో నాయకులెల్లరు ప్రచారము గావించి ప్రజలకు కష్టముఖములను వెల్లడిపరచవలసియున్నదని ముఖ్యముగా శ్రీ ప్రకాశంపంతులుగారికి కాంగ్రెసుఅభ్యర్థుల జయము కోరునాయకులెల్లరు పశ్చిమగోదావరిజిల్లాలో నధికప్రచారము గావించి నువ్వార ప్రజలకు వెల్లడిపరచగలందులకు ప్రార్థించుచున్నాను. ఇట్లు వోటరు

కాకినాడలో దొంగతనములు

కాకినాడ రామరావు పేటలో రైల్వేస్టేషను ప్రాంతమందలి వీధులలో గత రెండుమాసములనుండియీ విరివిగా దొంగతనములు జరుగుచున్నవి. ఏడెనిమిది గృహములకు కన్నములును కొన్ని ఫలములందు శిశ్మయిత్తుములునుజరిగినవి. కావున పోలీసు వుద్యోగియులు వెంటనే తగుక్రమ వహించి యిట్టి దొంగతనములు జరుగుతుండునట్లుచేయకున్నయెడల ప్రజలకు మిక్కిలి యిరుజడియు నష్టమును గలుగక మానవు

(ఒక విలేఖరి)

ఇది మీకు తెలియునా?

ప్రజలు "దీనినిచూడుము" అని ఆసక్తితో తెలుపునట్టి మోటారుకారునే కొనవలెనని అనేకమంది విచారించుచుండురు. స్ట్రెడ్ బేకరు దానికి చెల్లించిన వైకముకంటెను మూడింటి ధరచెల్లించింత డాబుగా తెలియును. అదేప్రకారముగా పనికూడ చేయును. కొన్ని కారులు అందముగానుండును. కొన్ని మందరకమునకు చేరినవిగా నుండును. స్ట్రెడ్ బేకరుమాత్రపు రెండును గలిగియుండును.

(6) రోమర్ డాన్ & కో
2/17 మాంటురోడ్డు, మద్రాసు

ROMER DAN & Co.,
2/17 Mount Road, Madras.

అమృతాంజనము

చక్కనిదబ్బితో నహా సీసా-1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, పొంపాయి

మైనూరు పాశ్యపు వెంకటాచల పండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములలో వాకటియగు

Rged
TradeMark

లోకామయహార కస్తూరిమాత్రల యోగ్యతాపత్రములు

(1) మ-రా-రా-శ్రీ, మ. టి. సూర్యనారాయణమూర్తి ఫస్ట్ అ. తెల్లిపర ది. బి. స్కూల్ పోస్టునగరం. జిల్లా
,, గోదావరి. పీరు వ్రాసినది.

తమ లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలను చాలమాన్యు రప్పించి ఉపయోగించియున్నాను. ఈ త్రముగణము
కలిగినదని నిర్ధారణయైనది.

(2) ,, మ. ఇ. పాశ్రీ, సహరిజిప్టార్, కొత్తకోట. పీరు వ్రాసినది.

తాము మొదట పంపిన కస్తూరిమాత్రలు చాల ఉపకారమును చేసియున్నవి. కాన దయచేసి ఇప్పుడు 21
సీసాలనుపంప కోరుచున్నాను.

(3) ,, మ. బి. సూర్యనారాయణ జమిందార్, కోరుకల్లు పోస్టు కాళిపాడి జిల్లా కృష్ణా.
పీరు వ్రాసినది.

తమ లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు సంజీవనముగానున్నదని ఖండితముగా చెప్పగలను. దయతో 12 సీసా వి.పి తో
పంపవలెను. 594

(4) ,, మ. రామచంద్రరావు, డి. పి. డబ్బ్యు. గుమస్తా, కురాడ, పోస్టు కొత్తకోట, కృష్ణాజిల్లా. పీరు వ్రాసినది.

తమ లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు పిల్లలకును పెద్దవారికిని చాల ఉపయోగముగా నున్నవి యని సంతోషములను
చా యవరచుచున్నాను.

శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైనూరు

బ్రిటిష్ సర్వేట్ ఆఫ్ అమ్రోనియా ఫెడరేషన్ (లిమిటెడ్)

2987

(ఇంగ్లాండు దేశములో స్థాపించబడినది)

ఏజెంట్లు:- పావాలెస్ అండ్ కంపెని, మదరాసు.

వ్యవసాయదారులకు

ఈ అత్యుత్తమమైన ఎరువును దయచేసి కొంచె ముపయోగించి చూడుడు.
ఈ ఎరువును వాడినవారికి అద్భుతముగా ఫలంబలలో ఫలితము కనుపించియున్నది.
ఆచారవ్యవహారములకు విరుద్ధమైన యెట్టి పదార్థము గాని యిందు చేరియుండలేదు. వరిపం
టలు, చెఱుకు, ఆకుతోటలు ధాన్యము వగైరా అన్ని పంటలకు దీనిని వ్రుపయోగింపవచ్చును.
ఇతర వివరములకు సమీక్షమున వ్యవసాయశాఖాధికారులకు (Agricultural Demon
strator) గాని, క్రింద కనుపరిచిన ఇండో-అగ్రి లిమిటెడ్ డిపోలలో మా ప్రతినిధులకు
గాని వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

డిపో

విలాసము

ప్రతినిధి

తెనాలి	ఆర్. బి. పోడ్డర్.	శి. హెచ్. వి. పి. సుబ్రహ్మణ్యం.
నెల్లూరు	శి. లక్ష్మీనరసింహం.	శి. పట్టాభిరామయ్య.
కడప	126, బచర్ ఖాన్ మసీదువీధి	యం. సర్వజ్ఞరావు.
హన్స్వేటు	హన్స్వేటు కో-ఆపరేటివ్ ప్రైవేటు యూనియన్, లిమిటెడ్.	డి. వీరాసామి నాయుడు.
సామల్కోట	నెం 36, గోలివారి వీధి	వి. రామశేషశర్మ
బెజవాడ	c/o బాలకృష్ణలల్, హనుమాన్ ప్రసాద్. చెల్లా. వెంకటరత్నం.	

ఇండో-అగ్రి లిమిటెడ్ (Indo-Agri Ltd) డిపోలలో రొక్క అమ్మకపు ధర 80 పౌనుల
బస్తా 1-కి రు 8-8-0.

SULPHATE OF AMMONIA

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవి వంటివి

చక్కని దబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి 6-4-0

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

2 మహాసూరికాభరణము

శ్రీ ముక్త్యాల సంస్థానమున తయారైనది. అడివిపంది,
మొసలి, పులి, మొదలైనవాటి పిత్తములన్నియు చేరినవి. బా
లింతలకు పరమావధము. వెల తు 1 కి రు 30/- కేటలాను ఉచి
తము. వివరములకొరకు వ్రాయుడు.

2126 ఆరరసాయనశాల ముక్త్యాల; కృష్ణా.

వీర్యబండ్ ధాతువుష్టికి 2034

గంటలలో యెంత సేదన వీర్యమువైన వ్రజమువలె, గట్టి
పఱచి ముసలివారికి బలహీనులగుడ సంసారముఖి మిచ్చినది.
ముత్రములోను కలలోను ఇంద్రియనష్టముగనున్న తక్షణానిలు
పును. నూతనశక్తి పటుత్వమిచ్చును. 3-0-0. చిన్నబుడి 1-8-0.
అమృతరత్నాకరం 45 బందరువీధి మద్రాసు

శివతత్వ సుధానిధి 3032

ఇది స్కాంధములోనిది. ఇందు తేనెన్నుక్తి విదేహముక్తి
సమగ్రధ్యానము నిర్గుణధ్యానము మహావాక్యార్థముపంచకోశవిచా
రము మున్నగు వేదాంతవిశేషములును దుద్రాక్ష విభూతి ధా
రణ శివపూజాది విశేషములును మధురములయిన శివనామము
లును గలవు. విపులమైన తెలుగు వ్యాఖ్య. వ్రాసి ముద్రించు
చున్నాము. దీనివెల రు 3-0-0 అక్టోబరు ఆఖరులో గా వెల
మరియార్ధం చేయువారికి కు 1-2-0. 3032

చిలునామా అవ్వారి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి,
శతావధాని, బాపట్ల.

గంధర్వమహల్

విజయనగరం 3105

౧. వృత్తాభినయ రక్షణము కొఱుప ఇదివఱకు ఒక పాత
కాల నడుపబడుచున్నది.

౨. సంగీత-నాద్యాభినయ వృత్తసాటకాది విధానము
నుల్లేజక పఠములకును-వీరత్వశౌచ్రవర్చనమున జీవింపు భోగి
నీ నాగవాస యత్న కాళింగ దేవదాసీజాతుల నిమ్మత్వము తొల
గించుటకును, ప్రాధపద్ధతులతో నారంభింపబడినది. సంస్కార
పరులు, విద్యాపరాయణులు, జాతీయవాదులు, కళా ప్రద
ర్శకులు కూడ ఆదరింపదగినది-గంధర్వపత్రిక.

౩. దేశభ్యుదయమునకు పట్టుగొమ్మ యనఁదగిన పతన
మందర మొకటి నెలకొల్పబడినది. ఇందు దిన పత్రికలు, వార
పత్రికలు పాఠకుల యుపయోగార్థము ప్రదర్శింపబడును.

౪. పరిశోధకుల కొఱుప ఉద్ద్యోగములును, జనసామా
న్యము కొఱుప ఆధునిక గ్రంథములును, సంపా
దించబడి ఉపయోగములోనికి దేబడును. జనసామాన్యము
కొఱుకైన గ్రంథావళి సంచార గ్రంథాలయ పద్ధతిలో నడుప
బడును. దీనిని స్త్రీలు, పురుషులు కూడ ఉపయోగించుకొనఁ
దగినట్లు ఏర్పాటు గలవు.

పై కార్యము కొనసాగించుట ఎల్లరు తోడ్పడఁవలయు.

1. సరిదే సూర్యకాంతము. 2. సరిదే లక్ష్మీనరసింహయ్య.
3. మద్దిల అప్పలరాజులు. 4. మద్దిల సన్యాసులు. 5. మద్దిల
పైడిరాజులు. 6. కోటపాలెపు అప్పల నరసయ్య. 7. సాలూరి
నూరయ్య. 8. జర్జాపు సన్యాసుయ్య. 9. చింతామణి మాణిక్యం.
10. మద్దిల చంద్రమాణిక్యం. 11. కూర్మాపు నూరయ్య. 12.
మద్దిలగారి అప్పారావు.